ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ БССР

ДЗЯРЖАЎНЫ

МУЗЕЙ БССР

Государственный музей БССР

Byelorussian State Museum

Musée d'Etat de Biélorussie

Belorussisches Staatsmuseum

Museo Estatal de Bielorrusia

МІНСК «БЕЛАРУСЬ» 1986

ББК 26. 891
Д 43

Аўтары тэксту і складальнікі
І. П. ЗАГРЫШАЎ, С. А. МІЛЮЧЭНКАЎ

Рэцэнзент
Ю. А. КАРАЧУН,
дырэктар Дзяржаўнага мастацкага музея БССР

Макет і афармленне
Т. А. МЕЛЬЯНЕЦ

Фота
В. А. БАРАНОЎСКАГА

1905040000—022
Д ———————— 231—86
М 301(05)—86

ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ БССР

Дзяржаўны музей Беларускай ССР з'яўляецца адным з буйнейшых сховішчаў каштоўных рэчавых і дакументальных матэрыялаў па айчыннай гісторыі, важнай культурна-асветнай установай рэспублікі. Ён заснаваны ў 1957 годзе па рашэнню Савета Міністраў БССР замест Беларускага дзяржаўнага музея, разрабаванага нямецка-фашысцкімі акупантамі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны. Між тым у 1941 годзе ў гэтым музеі налічвалася больш за 60 тысяч прадметаў, у тым ліку унікальныя ўзоры рукапісаў і старадрукаваных кніг, твораў прыкладного мастацтва і жывапісу, манеты і пячаткі, калекцыі рыцарскіх даспехаў, старажытных гармат і іншай зброі. Большасць з іх бясследна знікла, і толькі адзінкавыя экземпляры былі выратаваны ў 1944 годзе савецкімі войскамі ва Усходняй Прусіі і вернуты беларускаму народу.

Стварэнне Дзяржаўнага музея БССР — вынік карпатлівай даследчай і збіральніцкай працы навуковага калектыву. Шматлікія гісторыка-этнаграфічныя, археалагічныя і прыродазнаўча-навуковыя экспедыцыі, якія рэгулярна праводзіліся ў розных рэгіёнах Беларусі, праца ў буйнейшых музеях і архівах Савецкага Саюза дазволілі на працягу адносна кароткага перыяду выявіць каштоўныя рэчавыя і пісьмовыя крыніцы, ажыццявіць камплектаванне музейных фондаў. На гэтай аснове ў 1967 годзе была створана стацыянарная экспазіцыя, і залы музея адкрыліся для шырокага кола наведвальнікаў.

У цяперашні час у музеі сфарміраваны разнастайныя калекцыі: археалагічныя, этнаграфічныя, нумізматычныя, прыродазнаўча-навуковыя, ваенна-гістарычная, медалёў, рукапісаў і старадрукаваных кніг, твораў мастацтва, мемарыяльных рэчаў, якія звязаны са значнымі гістарычнымі падзеямі і жыццём відных дзеячаў рэвалюцыйнага руху, камуністычнага будаўніцтва і культуры. Музей налічвае больш за 280 тысяч прадметаў. Іх храналагічны дыяпазон вельмі характэрны: ад ручнога рубіла, прылады працы першабытнага чалавека, да касмічнага скафандра, у якім здзейсніў свой зорны палёт 18—26 снежня 1973 года слаўны сын беларускага народа, двойчы Герой Савецкага Саюза, лётчык-касманаўт СССР Пётр Клімук на караблі «Саюз-13». Збор Дзяржаўнага музея Беларускай ССР цікавы і тым, што ў ім побач з помнікамі матэрыяльнай і духоўнай культуры мясцовага паходжання шырока прадстаўлены прадметы, якія бытавалі на Беларусі, а створаны былі на суседніх славянскіх і больш далёкіх, заходнееўрапейскіх землях і нават на Каўказе, краінах Усходу.

У збор матэрыялаў па гісторыі першабытнага грамадства ўваходзяць паляўнічыя, рыбалоўныя і земляробчыя прылады, разнастайны вытворчы інвентар, бытавыя і рытуальна-культавыя прадметы, творы мастацтва, упрыгожанні і іншыя рэчы. Яны дазваляюць сёння ўявіць жыццё нашых далёкіх продкаў, пачынаючы са старажытнакаменнага веку.

Некаторыя матэрыялы, звязаныя з вытворча-гаспадарчай дзейнасцю людзей эпохі родавага ладу, з'яўляюцца унікальнымі. Да іх ліку адносяцца рэшткі жытла са стаянкі Юдзінава (Пагарскі р-н Бранскай вобл.), збудаванага ў XVIII—XVI тысячагоддзях да н. э. з чэрапаў і касцей мамантаў; драўлянае рала, якое бытавала прыкладна ў І стагоддзі н. э. у гаспадарцы плямён зарубінецкай культуры. Гэта ворная прылада, знойдзеная ў тарфяніку паблізу в. Капланавічы (Клецкі р-н Мінскай вобл.), мае аналогіі ў скіфскіх старажытнасцях. Рала з'яўляецца пераканаўчым сведчаннем мажлівага выкарыстання ў земляробстве на тэрыторыі Беларусі цяглавай сілы свойскай жывёлы ўжо ў раннім жалезным веку. Рэдкімі прыладамі працы з раскопак шырока вядомага ў цяперашні час археалагічнага помніка — крэмнездабываючых шахтаў эпохі неаліту і бронзавага веку каля г. п. Краснасельскі (Ваўкавыскі р-н Гродзенскай вобл.) — прадстаўлен такі важны від тагачасных вытворчых заняткаў, як здабыча крэменю. Знойдзеныя тут кіркі розных памераў і формаў з рога высакароднага аленя даюць магчымасць досыць наглядна ўявіць шматвяковую ўпартую працу першабытных шахцёраў, якія, здабываючы крэмень, выкапалі прымітыўным інструментам некалькі соцень шахтаў глыбінеи да 6—8 метраў.

У калекцыях ёсць шмат іншых прылад працы, зброя з каменя, рога, косці, якія маюць такое ж важнае гісторыка-музейнае значэнне, што і рарытэты. Асаблівую ўвагу прыцягвае збор каменных прылад, знойдзеных пры раскопках стаянак і пахаванняў старажытных людзей, а таксама выпадкова

на палях і берагах вадаёмаў, што дазваляе прасачыць развіццё формаў і функцыянальную спецыфіку гэтых прадметаў на працягу некалькіх гістарычных эпох: ад простых крамянёвых скрабкоў і разцоў старажытнакаменнага веку да зробленых з розных парод валуннага каменя (граніт, дыярыт і інш.) свідраваных сякер эпохі бронзы. Сабраны матэрыял паказвае, што першабытны чалавек паступова авалодваў разнастайнымі навыкамі апрацоўкі каменя — рэтушаваннем, шліфаваннем, паліраваннем, свідраваннем, пілаваннем. Адну з самых шматлікіх груп каменных прылад складае зброя: наканечнікі дроцікаў, стрэл, коп'яў, свідраваныя сякеры. Выраблёныя з крэменю трохвугольныя, рамбічныя і лістападобныя наканечнікі са старанназавостранымі краямі маюць рэтушаваную паверхню. Найбольш дасканалай формай і тэхнікай апрацоўкі сярод розных тыпаў каменных прылад вызначаюцца свідраваныя сякеры. Цудоўна адшліфаваныя, яны вельмі падобны на металічныя.

Помнікамі вялікай музейнай каштоўнасці з'яўляюцца прадметы першабытнага мастацтва і ўпрыгожанні. Яны цесна звязаны са светапоглядам, абрадамі і звычаямі, гаспадарчым жыццём іх тварцоў.

Мастацтва паляўнічых эпохі палеаліту прадстаўлена ўзорамі XVIII — XVI тысячагоддзяў да н. э. са стаянкі Юдзінава. Гэта галоўка птушкі, выразаная з адростка рога паўночнага аленя, вырабы з біўняў мамантa, аздобленыя геаметрычным арнаментам. Сярод упрыгожанняў варты ўвагі набор прасвідраваных ракавін, з якіх рабілі каралі. Ракавіны цікавыя тым, што паходзяць з Чарнаморскага ўзбярэжжа. Іх знаходка на тэрыторыі Верхняга Падняпроўя сведчыць аб далёкіх перамяшчэннях першабытных абшчын на вялікай прасторы.

Больш шырокім колам матэрыялаў характарызуецца мастацтва эпохі неаліту і бронзавага веку. У іх ліку ёсць серыя унікальных для тэрыторыі Беларусі твораў скульптуры малых форм — фігуркі лася, птушкі, змяі і чалавека канца III — пачатку II тысячагоддзя да н. э. з тарфянікавай стаянкі Асавец 2-гі (Бешанковіцкі р-н Віцебскай вобл.). Выразаныя з косці і рога фігуркі жывёл маюць рытуальна-магічнае прызначэнне. Такія творы часта былі параджэннем рэальных жыццёва неабходных запатрабаванняў першабытнага чалавека. Відавочна, у выявах лася і птушкі знайшло адлюстраванне важнае прамысловае значэнне гэтых жывёл. Паляванне на іх, як, дарэчы, і на іншых звяроў, патрабавала меткасці, спрытнасці і было вельмі няпростай справай для тагачасных людзей. Адзінай з'яўляецца драўляная фігурка чалавека. Яна дайшла да нас дзякуючы таму, што праляжала некалькі тысячагоддзяў у торфе, які кансервуе драўніну. Гэта невялікая па памерах скульптура была хатнім ідалам.

Самую шматлікую групу прадметаў першабытнага мастацтва складаюць узоры арнаментаванай керамікі. У калекцыі ёсць як фрагменты, так і цэлыя экземпляры глінянага посуду. Яны паказваюць, што росквіт самай старажытнай арнаментыкі прыпадае на эпоху позняга неаліту і бронзавы век. Контррэльефныя рытмічныя малюнкі, выкананыя да абпальвання па сырой паверхні керамічных пасудзін, складаюцца з кропак, насечак, палосак, трохвугольных і авальных ямачак, хвалістых і зігзагападобных ліній і іншых геаметрычных элементаў. Старажытныя людзі ўкладалі ў арнаментальныя кампазіцыі пэўны сэнс. Не выпадкова ў кераміцы розных плямён ёсць свае спецыфічныя, уласцівыя толькі іх культуры рысы.

У музеі нямала твораў прыкладнога мастацтва жалезнага веку: металічныя фібулы, бранзалеты, скроневыя кольцы, пярсцёнкі, падвескі... Найбольш цікавымі з'яўляюцца бронзавыя ўпрыгожанні з выемчатай каляровай эмаллю, выраблёныя ў II—IV стагоддзях н. э. Шэраг гэтых аздоб з рымскіх правінцый і Прыбалтыкі пабываў у руках многіх пасрэднікаў, перш чым трапіў на тэрыторыю Беларусі. Некаторыя ж вырабы хутчэй за ўсё мясцовага паходжання. Да іх ліку адносіцца падвеска-лунніца, упрыгожаная чырвонай эмаллю. Яна знойдзена на паселішчы плямён зарубінецкай культуры Абідня каля в. Адаменка (Быхаўскі р-н Магілёўскай вобл.), дзе, як слушна мяркуецца, існавала ў той час ювелірная вытворчасць.

Матэрыялы эпохі Старажытнай Русі ўключаюць шматлікія прылады працы, бытавыя, дэкаратыўныя і культавыя вырабы з металу, дрэва, керамікі, косці, рога, шкла, каменя, бурштыну, сердаліку. Яны дазваляюць ахарактарызаваць сярэдневяковую гаспадарку, ролю горада ў развіцці эканомікі, сацыяльнае становішча, побыт, культуру розных слаёў насельніцтва і іншыя бакі раннефеадальнага грамадства.

Віднае месца ў калекцыях займае матэрыял, які адлюстроўвае падзел працы, вялізную розніцу паміж сельскім і спецыялізаваным гарадскім рамяством. Разнастайны інвентар і вырабы кавалёў, ювеліраў, ганчароў, разьбяроў па косці, дрэву, каменю і рамеснікаў іншых спецыяльнасцей сведчаць аб тым, што гарадскія майстры былі лепш аснашчаны, валодалі больш дасканалымі і складанымі тэхналагічнымі навыкамі, мелі

значна шырэйшы асартымент прадукцыі. Асабліва яркае ўяўленне аб гэтым даюць сабраныя пры археалагічных раскопках старажытных гарадоў і курганных пахаванняў на тэрыторыі Беларусі прадметы прыкладнога мастацтва X—XIII стагоддзяў: завушніцы, пацеркі, пярсцёнкі, бранзалеты, колты, падвескі, шыйныя грыўні, спражкі... Большасць іх выраблена з каляровых, а часам высакародных металаў, і нярэдка ўпрыгожана сканню, зерню, чаканкай. Унікальным прадметам у зборы старажытных аздоб з'яўляецца залаты бранзалет XII стагоддзя вагой каля 75,5 грама, знойдзены на Мінскім замчышчы. Ён сплецены з тоўстага дроту і заканчваецца дзвюма стылізаванымі галоўкамі пачвары накшталт дракона.

Высокі ўзровень гарадскога рамяства адлюстроўваюць вырабы з косці і рога: арнаментаваныя тронкі нажоў, грабяні, разныя накладкі, шахматныя фігуркі, абразкі і г. д. Многія названыя рэчы адносіліся да масавай прадукцыі мясцовых майстроў і выкарыстоўваліся ў побыце розных сацыяльных слаёў насельніцтва. Уладальнікамі ж шэрага прадметаў былі ў асноўным толькі гарадскія вярхі. Тут ёсць вырабы значнай гісторыка-мастацкай каштоўнасці. Перш за ўсё гэта рэдкія сёння творы дробнай пластыкі XII стагоддзя — шахматная фігурка ферзя з Лукомля (Чашніцкі р-н Віцебскай вобл.) і вухачыстка з Навагрудка (Гродзенская вобл.) з выявай музыканта, які грае на струнным шчыпковым інструменце. Значных вышынь дасягнулі майстры мастацкай апрацоўкі косці і рога ў выразанні контурных і рэльефных арнаментальных і сюжэтных кампазіцый. Да ліку цудоўных узораў такой разьбы, датаваных XII стагоддзем, адносяцца пышна ўпрыгожаны складанымі формамі геаметрычнага арнаменту ігольнік з Навагрудка і дэкаратыўная накладка ад калчана з Лукомля, на якой выгравіраван стылізаваны малюнак ільвоў.

Аб'ектам мастацкай творчасці былі не толькі прадметы побыту, але і культу. Сувязь з язычніцкімі ўяўленнямі ўсходніх славян прасочваецца ў амулетах у выглядзе нагрудных падвесак — лунніцах, коніках, бразготках, лыжачках... Падвескі надзяляліся магічнай сілай, якая, лічылі тагачасныя людзі, ахоўвала іх уладальнікаў ад злых сіл, няшчасцяў і непрыемнасцей. Цікавым помнікам, звязаным з дахрысціянскай ідэалогіяй, з'яўляецца і так званы шклоўскі ідал. Высечаную з пясчаніку манументальную скульптуру язычніцкага божышча знайшлі на беразе р. Серабранка каля г. Шклова (Магілёўская вобл.). Як мяркуецца, яе схавалі тут мясцовыя ідалапаклоннікі ў сувязі з пашырэннем хрысціянства ў X стагоддзі.

Некаторыя рамесныя вырабы старажытнарускай эпохі сведчаць аб шырокіх гандлёвых сувязях беларускіх зямель. Гэта прывазныя рэчы — пацеркі і бранзалеты са шкляных майстэрань Кіева, шыферныя прасліцы з Оўруча, прыбалтыйскія ўпрыгожанні, шкляныя і сердалікавыя пацеркі з Бліжняга Усходу і Сярэдняй Азіі, амфары, у якіх дастаўлялі віно і алей з краін Прычарнамор'я. Для вытворчасці шэрага вырабаў на тэрыторыю Беларусі прывозіліся і розныя віды сыравіны: прыбалтыйскі бурштын, каўказскі самшыт, каляровыя і высакародныя металы з краін Цэнтральнай і Паўночнай Еўропы і іншых рэгіёнаў.

Выразнае ўяўленне аб гандлёва-эканамічных сувязях беларускіх зямель, а таксама аб развіцці грашовай гаспадаркі даюць нумізматычныя калекцыі. Яны ахопліваюць працяглы перыяд гісторыі манетнай справы — ад манет старажытнай Грэцыі і Рыма аж да нашых дзён. Фарміраванне нумізматычнага збору цесна звязана з вялікай колькасцю скарбаў, знойдзеных на Беларусі, праз землі якой у мінулым праходзілі важныя шляхі зносін, у тым ліку славуты шлях «з вараг у грэкі».

У музеі захоўваецца больш за 80 скарбаў. Найбольш часта сустракаюцца ў іх манеты XVI—XVII стагоддзяў. Адным з рэдкіх з'яўляецца манетна-рэчавы скарб першай палавіны XI стагоддзя, знойдзены каля в. Гараўляне (Глыбоцкі р-н Віцебскай вобл.). У гліняным гаршку знаходзіліся 149 куфіцкіх дырхемаў і іх імітацый, адчаканеных у Багдадзе, Ташкенце, Самаркандзе, Бухары і іншых усходніх гарадах, фрагмент чэшскага дынарыя. Разам з манетамі ў пасудзіне былі шкляныя залачоныя пацеркі і набор крывіцкіх сярэбраных упрыгожанняў. Не менш цікавым з'яўляецца і скарб, знойдзены ў в. Дзягцяны (Капыльскі р-н Мінскай вобл.). Яго схавалі ў сярэдзіне XI стагоддзя. Апрача некалькіх соцень манет — дынарыяў Чэхіі, Германіі, Венгрыі, Даніі, куфіцкіх дырхемаў, у ім былі вельмі прыгожыя цэлыя і пашкоджаныя завушніцы і іншыя жаночыя аздобы з серабра. Гэтыя тыповыя для заходніх славян прадметы гавораць аб сувязях з чэшскімі і польскімі землямі.

У нумізматычным зборы разам з рэдкімі антычнымі манетамі шырока прадстаўлены арабскія, заходнееўрапейскія і рускія. Яны маюць непасрэдныя адносіны да гісторыі грашовай гаспадаркі Беларусі. Кожная з калекцый па-свойму цікавая. Але асаблівую ўвагу прыцягваюць рускія манеты, у прыватнасці, сярэбраныя рублі і паўрублі з пагруднымі партрэтамі, чаканеныя ў розныя гады

XVIII — пачатку XIX стагоддзя Маскоўскім і Санкт-Пецярбургскім манетнымі дварамі. Ёсць таксама памятныя рублі, якія рэдка выпускаліся ў дарэвалюцыйнай Расіі, у тым ліку манеты ў гонар 100-годдзя Айчыннай вайны 1812 года і Пятра I у сувязі з 200-годдзем Гангуцкай бітвы 1714 года. Варты ўвагі і навадзел 30-х гадоў XIX стагоддзя такой унікальнай манеты, як «сестрарэцкі медны рубель». Яго арыгінал быў адчаканены ў 1771 годзе ў колькасці дзесяці пробных экземпляраў Сестрарэцкім манетным дваром дзеля банкаўскага забеспячэння папяровых грошай. Гэта манета ўражвае сваімі памерамі і масіўнасцю, хаця вага навадзела (450 грамаў) у два з лішнім разы менш, чым арыгінала.

Некаторыя манеты каштоўныя тым, што з'яўляюцца сапраўднымі творамі пластычнага мастацтва. Яны зрадні сабраным у музеі многім памятным медалям і медальёнам. У дарэвалюцыйным раздзеле калекцыі ёсць медалі, выпушчаныя ў сувязі са знамянальнымі гістарычнымі падзеямі на тэрыторыі Беларусі. Найбольш ранні сярод іх — медны медаль чаканкі 1720 года ў гонар бітвы пад Лясной (Слаўгарадскі р-н Магілёўскай вобл.) 28 верасня 1708 года. Віднае месца займаюць і створаныя ў стылі класіцызму вядомым рускім скульптарам і медальерам XIX стагоддзя Ф. Талстым медальёны з белага непаліванага фарфору і бронзы — «Бітва пры Бярэзіне 1812», «Трохдзённы бой пры г. Красным 1812», «Уцёкі Напалеона за Нёман» з серыі, прысвечанай ваенным падзеям 1812—1814 гадоў.

У музейным зборы маецца багаты матэрыял, які характарызуе становішча і побыт насельніцтва Беларусі ў перыяд позняга феадалізму і капіталістычную эпоху, рамесную, мануфактурную і фабрычна-завадскую вытворчасць, асвету, тэхніку, навуку, культуру таго часу.

У прыватнасці, карпатлівая вышукальная праца дазволіла сфарміраваць значныя калекцыі рукапісных і старадрукаваных кніг. Добра вядома, што кнігам належыць вялікая роля ў развіцці культуры кожнага цывілізаванага грамадства. З пашырэннем друкарскай справы і магчымасцю тыражавання яны далі штуршок распаўсюджванню пісьменнасці.

Старадаўнія кнігі знаёмяць з гісторыяй кніжнай графікі, друкарскай справы і кнігавыдання, гісторыяй рэлігійнай барацьбы, грамадска-палітычнай і філасофскай думкай свайго часу, культурнымі сувязямі беларускіх зямель з Расіяй і Украінай.

У зборы кніг пераважаюць выданні канца XVI—XVIII стагоддзяў кірылаўскага і грамадзянскага друку, выпушчаныя вядомымі друкарнямі: І. Фёдарава (Астрог), братоў Мамонічаў (Вільня), М. Вашчанкі (Магілёў), М. Слёзкі (Львоў), Гродзенскай, Віленскага праваслаўнага брацтва, Куцеінскага манастыра, Кіева-Пячэрскай лаўры. Многія выданні ўпрыгожаны вяззю, ініцыяламі, застаўкамі, канцоўкамі. Ёсць у іх і гравюры з выявамі евангелістаў.

Сярод рукапісных твораў звяртае на сябе ўвагу «Мінея на сакавік і красавік», напісаная ў 1521 годзе ў Тураве. Пазней на яе старонках былі зроблены запісы аб мясцовых сацыяльных і грамадскіх падзеях XVI—XVIII стагоддзяў. Вялікае гісторыка-музейнае значэнне маюць і такія творы, як «Служэбнік» і «Тылікон» XVI, «Зборнік жыцій святых» XVII стагоддзяў, «Канонік» сярэдзіны XVIII стагоддзя.

Шэраг рукапісаў выканан на высокім мастацкім узроўні. Іх дэкаратыўнае ўбранне складаецца ў асноўным з ініцыялаў і заставак, для якіх выкарыстаны раслінныя, геаметрычныя і звярыныя арнаментальныя матывы, сюжэтныя выявы. Адным з выключна рэдкіх помнікаў па свайму мастацкаму афармленню з'яўляецца «Ірмалогій», напісаны ў 1651 годзе ў Куцеінскім манастыры каля Оршы. Ён адметны тым, што мае не характэрны для рукапісных кніг тытульны ліст з мініяцюрай, створаны пад уплывам афармлення беларускіх і ўкраінскіх друкаваных выданняў першай палавіны XVII стагоддзя.

У рукапісным фондзе ёсць прыгожа аформленыя з васковымі пячаткамі на шнурках каралеўская і княжацкая граматы XVI стагоддзя, у якіх гаворыцца аб дачы аднаму з давыд-гарадоцкіх баярынаў права на лоўлю баброў, аб дарэнні нейкаму шляхцічу сёл у наваколлі Хойнікаў. Гэтыя і іншыя больш познія дакументы з весткамі аб саслоўных прывілеях, сацыяльна-прававой і маёмаснай няроўнасці, паншчыне, пакараннях прыгонных паказваюць, якая вялікая прорва была ў становішчы і побыце феадалаў і сялян. Дадзеную розніцу асабліва наглядна падкрэсліваюць сабраныя музеем раскошныя бытавыя прадметы: разная мэбля, высокамастацкага ліцця бронзавыя гадзіннікі і кандэлябры, фаянсавыя, фарфоравыя і шкляныя вырабы, упрыгожаны эмалямі металічны посуд, іншыя дарагія рэчы, якімі былі запоўнены палацы, асабнякі і сядзібы магнатаў і памешчыкаў. Між тым пералічаныя матэрыялы маюць важнае значэнне не толькі з сацыяльна-бытавога боку. Яны вельмі каштоўныя і як прадметы прыкладнога мастацтва, з'яўляючыся яскравым

сведчаннем таленту і творчасці народа, узаемасувязей і ўзаемаўзбагачэння культур розных зямель.

Сярод мноства гэтых прадметаў, збор якіх ахарактарызаваць поўнасцю ў альбоме проста немагчыма, выклікаюць захапленне перш за ўсё высокамастацкія вырабы Слуцкай мануфактуры шаўковых паясоў. Яны прадстаўлены цэлымі і фрагментаванымі экземплярамі, вытканымі ў другой палавіне XVIII — пачатку XIX стагоддзя з шаўковых, сярэбраных і залатых нітак. У іх ліку ёсць фрагмент так званага «літага» пояса, цалкам затканага з аднаго боку залатой ніткай. Арнаментыка слуцкіх паясоў, у якую мясцовымі майстрамі былі ўведзены нацыянальныя беларускія матывы, адыходзіць ад блізкаўсходніх узораў. У дэкоры, падпарадкаваным форме вырабаў, пераважаюць матывы васількоў, незабудак і іншых кветак, папярочныя гладкія або ўзорыстыя палосы. Раскошныя слуцкія паясы былі ў свой час не толькі важным элементам касцюма мясцовай арыстакратыі, але і прадметам экспарту. Падобныя паясы на беларускіх землях ткалі таксама ў Нясвіжы, Гродне, Ружанах. У мастацкіх адносінах яны слабей вырабаў Слуцкай мануфактуры, у вугалочку якіх ёсць метка на стараславянскай або лацінскай мовах «Слуцк», «У горадзе Слуцку», «Зроблена ў Слуцку».

Каштоўны матэрыял для вывучэння гісторыі прыкладнога мастацтва сабраны ў калекцыі мэблі. У яе складзе знаходзяцца шафы, сталы, канапы, крэслы, буфеты, бюро розных гістарычных перыядаў і мастацкіх стыляў. Адным з першакласных узораў мэблевага майстэрства з'яўляецца рэнесансавая шафа з выразаным на цэнтральнай стойцы годам вырабу — «1561». Немалую цікавасць уяўляюць і некаторыя іншыя ўзоры мэблі, створанай у стылях барока, ракако, ампір, бідармаер, мадэрн.

Многія прадметы, з'яўляючыся творамі прыкладнога мастацтва, адлюстроўваюць адначасова і дасягненні тэхнікі мінулых стагоддзяў. Да такіх помнікаў адносяцца старадаўнія гадзіннікі: сонечныя і механічныя, настольныя, камінныя, падлогавыя, насценныя і кішэнныя, з боем ці без яго і іншымі асаблівасцямі канструкцыі.

Вельмі наглядна дазваляюць убачыць развіццё тэхнікі ў эпохі феадалізму і капіталізму калекцыі зброі. Халодная зброя прадстаўлена алебардамі, палашамі, шаблямі, шашкамі, мячамі і кінжаламі рускай, закаўказскай, заходнееўрапейскай і ўсходняй работы, агнястрэльная — рэвальверамі, пісталетамі, ручніцамі і іншымі стрэльбамі Расіі, Францыі, Германіі, Англіі з калясцовымі, ударна-крамянёвымі і ўдарна-капсульнымі замкамі. Ёсць таксама медныя і чыгунныя гарматы высокамастацкага ліцця. У іх ліку знойдзеная ў рацэ Нёман адна з гармат, адлітых у 1701 годзе майстрам Сямёнам Ляонцьевым з царкоўных званоў, якія былі зняты па загаду Пятра I.

Характэрнай рысай музейнага збору, пачынаючы з перыяду разлажэння феадалізму, з'яўляецца прыкметнае павелічэнне ўдзельнай вагі пісьмовых і, у прыватнасці, дакументальных крыніц. Так, сярод разнастайных дакументаў вялікую цікавасць выклікаюць матэрыялы аб становішчы сялян, сялянскім і грамадска-палітычным руху ў перадрэформеннай Беларусі. Гэта дазволы на шлюб, якія выдавалі памешчыкі сялянам, дагаворы аб падараванні прыгонных, выпіска мінскага павятовага суда са справы 1851 года аб прыгнечанні сялян памешчыкам, данясенні аб хваляванні сялян у Дрыбіне Магілёўскай губерні ў 1845 годзе, распаўсюджванні рэвалюцыйных вершаў у заходніх губернях Расіі ў 1849 годзе, матэрыялы аб падаўленні сялянскіх выступленняў напярэдадні 1861 года, запіска, падрыхтаваная ў 50-я гады XIX стагоддзя невядомым аўтарам, аб неабходнасці адмены прыгоннага права з падрабязным крытычным разборам будучай рэформы.

Шматлікія пісьмовыя крыніцы, а таксама рэчавыя помнікі характарызуюць эканамічны стан і капіталістычныя адносіны ў парэформеннай Беларусі. Яны дазваляюць скласці ўяўленне аб развіцці прамысловасці, умовах працы і жорсткай эксплуатацыі пралетарыяту. Адначасова комплексы матэрыялаў — прэйскурант цэн і блакнот з узорамі паперы, штампы, клеймы, вырабы з каляровага шкла, рэкламныя выданні — расказваюць аб такіх вядомых у дарэвалюцыйны час прадпрыемствах, як Добрушская папяровая фабрыка, Барысаўскі шклозавод.

У музеі сканцэнтраваны багаты этнаграфічны матэрыял: традыцыйныя сельскагаспадарчыя і рамесніцкія прылады працы, хатняе начынне, прадметы побыту беларусаў у другой палавіне XIX — пачатку XX стагоддзя. Многія з гэтых рэчаў — драўляны і керамічны посуд, начынне з саломы, лазы, бяросты, вырабы хатняга ткацтва,— нягледзячы на утылітарнае прызначэнне, адметны сваімі высокімі дэкаратыўнымі вартасцямі. Гонарам музея з'яўляецца эталонная калекцыя беларускага народнага касцюма, сфарміраваная ў выніку шматлікіх экспедыцый ва ўсе рэгіёны рэспублікі. Яна з вялікім поспехам дэманстравалася ў Францыі.

Гісторыка-бытавыя, мемарыяльныя і дакументальныя матэрыялы характарызуюць

прафесійную беларускую культуру эпохі капіталізму. Яны знаёмяць з дзейнасцю заснавальніка беларускага мовазнаўства і філалогіі Я. Ф. Карскага, вядомага беларускага этнографа і фалькларыста, барацьбіта за народную адукацыю А. Я. Багдановіча і іншых вучоных. Многія музейныя прадметы даюць уяўленне аб развіцці беларускай літаратуры, тэатра, музыкі. Найбольш каштоўнымі з іх з'яўляюцца рэчы, звязаныя з жыццём і творчасцю вядомых паэтаў Ф. К. Багушэвіча і М. А. Багдановіча. У зборы прадстаўлены арыгінальныя пісьмовыя прылады, асабістыя рэчы, прадметы мэблі, фотаздымкі, кнігі. Прыцягваюць увагу таксама афішы і праграмы першага прафесійнага беларускага тэатра, створанага І. Ц. Буйніцкім, падпісныя лісты 1888 года па збору ахвяраванняў на будаўніцтва Мінскага гарадскога тэатра.

Назапашаны значны па аб'ёму і разнастайны па зместу матэрыял аб распаўсюджванні марксізму ў Беларусі, дзейнасці РСДРП, рэвалюцыйнай барацьбе беларускага народа. Цэнтральнае месца ў зборы прадметаў, звязаных з гэтымі важнымі гістарычнымі з'явамі і падзеямі, займаюць марксісцкая літаратура, нумары газеты «Искра», лістоўкі ЦК РСДРП, Паўночна-Заходняга і Палескага камітэтаў РСДРП, мінскай групы РСДРП. Вялікую цікавасць выклікаюць таксама часопісы рускай рэвалюцыйнай сатыры «Фонарь», «Сигналы», «Пулемет», «Зарево», «Стрелы» выдання 1905—1906 гадоў. У іх знайшлі адлюстраванне многія падзеі перыяду першай рускай рэвалюцыі, змешчаны карыкатуры на палітыку кіруючага класа. Сярод музейных прадметаў — кандалы, у якія закоўвалі палітказаржан і палітзняволеных, кавалерыйская бізун-нагайка, знойдзеная пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў мінскай турме, дзверы адной з турэмных камер. Гэтыя рэчы разам з адпаведнымі дакументамі даюць уяўленне аб рэакцыйнай палітыцы царскага самаўладства, імкненні задушыць рэвалюцыйны рух.

Шэраг разнастайных дакументаў, уключаючы пратаколы, рэзалюцыі і мандаты Заходнефрантавой і абласной нарады РСДРП(б), 1-й Паўночна-Заходняй канферэнцыі РСДРП(б), што адбыліся ў Мінску ў верасні 1917 года, партыйныя білеты, адлюстроўваюць гісторыю ўтварэння партыі бальшавікоў Беларусі і яе кіруючых органаў. Значную цікавасць уяўляюць таксама крыніцы, якія расказваюць аб рэвалюцыйнай дзейнасці Мінскага Савета рабочых і салдацкіх дэпутатаў,— газета «Известия Минского Совета», Праект статута, асабістыя дакументы членаў Савета.

Шматлікі матэрыял характарызуе гераічную барацьбу працоўных Беларусі ў перыяд Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі і грамадзянскай вайны. Сярод гістарычных рэліквій вызначаюцца матэрыялы аб утварэнні Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, сцяг 27-й Омскай стралковай дывізіі Чырвонай Арміі, якая вызваляла ў 1920 годзе Беларусь і горад Мінск ад войск замежнай інтэрвенцыі. Рэдкім помнікам з'яўляецца паштоўка 1918 года з партрэтам У. І. Леніна, тыраж і клішэ якой знішчыла ў адной з петраградскіх друкарань банда эсэраў. Выпадкова захаваліся толькі некалькі экземпляраў паштоўкі. Яна па праву займае сёння належнае месца ў бессмяротнай Ленініяне. Вялікую гістарычную каштоўнасць маюць комплексы прадметаў, што адлюстроўваюць барацьбу беларускага народа ў гады замежнай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. Асаблівую цікавасць выклікаюць, у прыватнасці, асабістая зброя, узнагароды, абмундзіраванне, дакументы аднаго з арганізатараў партызанскага руху ў Беларусі Л. В. Грынвальда-Мухі, камандзіраў Чырвонай Арміі І. Н. Хабарава, М. Я. Чыбісава, І. Ф. Арачкі і іншых. У музеі ёсць створаныя мастакамі скульптурныя партрэты заснавальніка Савецкай дзяржавы У. І. Леніна, відных рэвалюцыйных дзеячаў Беларусі, военачальнікаў і камандзіраў Чырвонай Арміі М. В. Фрунзе, А. Ф. Мяснікова, М. М. Тухачэўскага, Я. Ф. Фабрыцыуса, У. М. Азіна, Ф. Э. Дзяржынскага.

Вялікая колькасць матэрыялу сабрана аб аднаўленні і развіцці народнай гаспадаркі рэспублікі, пабудове сацыялістычнага грамадства, дзейнасці Камуністычнай партыі Беларусі і ўрада БССР. Сярод шматлікіх гістарычных дакументаў і прадметаў гэтага перыяду пільную ўвагу прыцягваюць перш за ўсё мандаты дэлегатаў з'ездаў РКП(б), ВКП(б) і КП(б)Б, лістоўка ЦК КП(б)Б «Аб харчовым падатку», атэстаты герояў працы, ордэны і розныя іншыя знакі ўзнагароды за доблесную працу, дакументы ўдарнікаў першых пяцігодак, узоры першай прадукцыі Мінскага станкабудаўнічага завода імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, Барысаўскага шклозавода імя Ф. Э. Дзяржынскага, рэканструяванага ў гады першай пяцігодкі, і г. д.

Цікавы комплекс матэрыялаў сфарміраваны аб развіцці сельскай гаспадаркі. Цэнтральнае месца ў ім займаюць Дзяржаўны акт на вечнае карыстанне зямлёй калгасамі, разнастайныя дакументы правядзення калектывізацыі, у тым ліку заявы сялян аб уступленні ў калгас, акты канфіскацыі маё-

масці кулакоў, Прыкладны статут сельгасарцелі. Дасягненні рэспублікі ў галіне сельскай гаспадаркі ў даваенны перыяд адлюстроўваюць Ганаровая кніга Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1939—1940 гадоў у Маскве, узнагароды перадавікоў і пасведчанні ўдзельнікаў гэтай выстаўкі.

Разнастайны матэрыял асвятляе культурную рэвалюцыю ў БССР. Ён расказвае аб арганізацыі ў рэспубліцы школ, навуковых і вышэйшых навучальных устаноў. Каштоўнымі гістарычнымі помнікамі даваеннага перыяду з'яўляюцца членскія білеты таварыства «Прэч непісьменнасць», буквар для дарослых і іншыя падручнікі, перыядычныя выданні «Маладняк», «Полымя рэвалюцыі», «Бальшавік Беларусі», «Савецкая Беларусь», «Наш край», творы Я. Купалы, Я. Коласа, Я. Маўра, К. Крапівы, Ц. Гартнага, дакументы і асабістыя рэчы першага рэктара Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І. Леніна акадэміка АН БССР У. І. Пічэты, вядомых вучоных-гісторыкаў У. М. Перцава, М. М. Нікольскага. Аб поспехах рэспублікі ў развіцці мастацкай культуры сведчаць матэрыялы Дэкады беларускага мастацтва і літаратуры, што адбылася ў 1940 годзе ў Маскве.

Асобнае месца ў музейным зборы, прысвечаным гісторыі даваеннага перыяду, займаюць крыніцы аб барацьбе працоўных пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі (КПЗБ) за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне, за ўз'яднанне з БССР у 1939 годзе.

Шматлікія матэрыялы музея звязаны з тэмай Вялікай Айчыннай вайны. Гэта лістоўкі, газеты, дакументы, размнажальная паліграфічная тэхніка, зброя, дзяржаўныя ўзнагароды, самаробныя партызанскія медалі, асабістыя рэчы кіраўнікоў і радавых удзельнікаў важных баявых аперацый, у тым ліку выдатнага савецкага палкаводца, намесніка Вярхоўнага Галоўнакамандуючага, Маршала Савецкага Саюза Г. К. Жукава, першага намесніка начальніка Генеральнага штаба Узброеных Сіл СССР у гады вайны генерала арміі М. І. Антонава, ураджэнца г. Гродна. Яны дазваляюць досыць выразна паказаць асноўныя этапы Вялікай Айчыннай вайны, абарону Беларусі, партыйна-камсамольскае падполле, партызанскі рух, вызваленне рэспублікі ад нямецка-фашысцкіх акупантаў.

У музейным зборы маецца вялікая колькасць дакументальных і рэчавых крыніц, якія характарызуюць развіццё БССР у пасляваенны перыяд. Партыйныя дакументы, асабістыя кніжкі ўдзельнікаў аднаўлення разбураных беларускіх гарадоў, узоры сталі, чыгуну, коксу, інструментаў, што паступалі з Ленінграда, Масквы, Макееўкі, Магнітагорска, Крывога Рога, узоры першай пасляваеннай прадукцыі Мінскага радыёзавода, Магілёўскага завода электрарухавікоў ярка паказваюць напружаную гераічную працу беларускага народа, дапамогу народаў братніх рэспублік па аднаўленню народнай гаспадаркі БССР. Гэтыя і многія іншыя гістарычныя матэрыялы аб эканамічнай узаемадапамозе, супрацоўніцтве ў розных галінах навукі і тэхнікі, культурным абмене і сацыялістычным спаборніцтве савецкіх рэспублік, прывітальныя адрасы і падарункі Беларускай ССР і гораду Мінску красамоўна адлюстроўваюць дружбу народаў СССР, трыумф ленінскай нацыянальнай палітыкі.

Разнастайныя дакументы і прадметы асвятляюць узрастанне кіруючай ролі Камуністычнай партыі на сучасным этапе, развіццё эканомікі БССР, паказваюць станаўленне і дасягненні такіх галін вытворчасці, як радыётэхніка і радыёэлектроніка, нафтаздабыча і нафтахімія, дакладнае прыборабудаванне, хімія мінеральных угнаенняў і сінтэтычных валокнаў... Многія экспанаты расказваюць аб мінскіх аўтамабільным, трактарным, маторным, гадзіннікавым заводах, салігорскім камбінаце «Беларуськалій», гродзенскім вытворчым аб'яднанні «Азот» імя С. В. Прытыцкага і многіх іншых буйных прадпрыемствах. Адначасова музейныя рэчы знаёмяць з перадавікамі вытворчасці, перадавымі брыгадамі, патрыятычнымі пачынамі.

Цікавы матэрыял ёсць і аб сельскай гаспадарцы. Ён не толькі характарызуе галіновую структуру і спецыялізацыю сельскагаспадарчай вытворчасці ў рэспубліцы, але і дае ўяўленне аб перадавых гаспадарках, лепшых механізатарах, жывёлаводах. Асаблівую ўвагу прыцягваюць дакументы і прадметы, якія расказваюць аб калгасах «Рассвет» Кіраўскага раёна Магілёўскай вобласці і «Аснежыцкі» Пінскага раёна Брэсцкай вобласці, пра такіх славутых працаўнікоў сельскай гаспадаркі, як Герой Савецкага Саюза, Герой Сацыялістычнай Працы К. П. Арлоўскі, Героі Сацыялістычнай Працы Л. І. Асіюк, браты Жлобы, М. А. Караткевіч, А. М. Мокат...

Сабраныя музеем рапарты і тэлеграмы працоўных калектываў з'ездам КПСС і Кампартыі Беларусі, узоры прадукцыі, дыпломы і медалі ВДНГ, сцягі, пасведчанні і знакі пераможцаў сацыялістычнага спаборніцтва, дыпломы «Лепшы рабочы», «Майстар — залатыя рукі», асабістыя рэчы перадавікоў працы і іншыя прадметы адлюстроўваюць паспяховае ператварэнне ў жыццё рашэнняў партыі і ўрада.

Багаты матэрыял характарызуе поспехі рэспублікі ў павышэнні дабрабыту народа, развіцці навукі, тэхнікі, культуры, спорту. Вялікую цікавасць выклікаюць дыпломы, медалі, навуковыя працы відных вучоных і арганізатараў навукі Герояў Сацыялістычнай Працы, акадэмікаў АН БССР В. Ф. Купрэвіча, Ф. І. Фёдарава, В. І. Сцяпанава, акадэміка АН БССР У. П. Платонава. Каштоўнымі гістарычнымі помнікамі з'яўляюцца рукапісы, дакументы вядомых беларускіх пісьменнікаў Героя Сацыялістычнай Працы В. Быкава, І. Мележа, Я. Маўра, П. Глебкі і шэрага іншых відных дзеячаў культуры. Багатая калекцыя твораў сучаснага дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва дае ўяўленне аб беларускай нацыянальнай разьбе па дрэву, мастацкім роспісе, кераміцы, салома-і лазапляценні, ткацтве, вышыўцы і карункапляценні.

Экспазіцыя Дзяржаўнага музея БССР, размешчаная ў 18 залах, асвятляе 22 тэмы. Яна пабудавана па грамадска-эканамічных фармацыях у адпаведнасці з гістарычнай перыядызацыяй. У экспазіцыі ахарактарызаваны ўзровень развіцця вытворчых сіл у тую ці іншую эпоху, палітычны лад і сацыяльная структура грамадства, класавая і народнавызваленчая барацьба, адлюстраваны асноўныя напрамкі ў знешняй і ўнутранай палітыцы, побыт працоўных, культура, асвета, развіццё навукі, тэхнікі. Некалькі залаў знаёмяць з геалагічным мінулым, светам флоры і фауны, аховай навакольнага асяроддзя. Тут экспануюцца калекцыі мінералаў, узоры карысных выкапняў, гербарыі, тыповыя віды жывёльнага свету.

Філіялам музея з'яўляецца помнік гісторыі і культуры канца XVI — пачатку XVII стагоддзя былая Спаса-Праабражэнская царква, размешчаная ў г. п. Заслаўі непадалёку ад Мінска. У экспазіцыі філіяла дэманструюцца старадаўнія вырабы майстроў мастацкай апрацоўкі металу, кастарэзнага, кавальскага і ганчарнага рамёстваў, шкларобства, ткацтва, пляцення, разьбы па дрэву, узоры старажытнабеларускага жывапісу і нацыянальнага адзення.

Штогод Дзяржаўны музей БССР і яго філіял прымаюць каля 250 тысяч наведвальнікаў, у тым ліку гасцей з многіх сёл і гарадоў нашай краіны, турыстаў з-за мяжы. Для іх арганізуюцца кваліфікаваныя экскурсіі, чытаюцца лекцыі па праблемах гісторыі і культуры, праводзяцца тэматычныя вечары, вусныя часопісы, сустрэчы з дзеячамі культуры, навукі і тэхнікі, перадавікамі вытворчасці. Музей падтрымлівае цесныя сувязі з навуковымі і навучальнымі ўстановамі, прамысловымі прадпрыемствамі, калгасамі і саўгасамі, арганізоўвае Дні музея. Значнае месца ў яго дзейнасці займае выставачная работа. Фотадакументальныя і рэчавыя выстаўкі экспануюцца ў многіх населеных пунктах рэспублікі, а таксама розных гарадах шматнацыянальнай Савецкай краіны. Калекцыйны матэрыял музея выкарыстоўваецца не толькі ў культурна-асветных мэтах. Ён служыць каштоўнай крыніцай для навуковых даследаванняў па гісторыі Беларусі.

ІЛЮСТРАЦЫІ

ИЛЛЮСТРАЦИИ

ILLUSTRATIONS

ILLUSTRATIONS

ABBILDUNGEN

ILUSTRACIONES

1
РАННІ ЖАЛЕЗНЫ ВЕК НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ. VII ст. да н. э.— IV ст. н. э.
Фрагмент экспазіцыі

2
ЗАХОДНІЯ ЗЕМЛІ РУСІ Ў СКЛАДЗЕ СТАРАЖЫТНАРУСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ.
IX — пачатак XII ст. Фрагмент экспазіцыі

3
ПАДМУРАК ЖЫЛЛЯ ПЕРШАБЫТНАГА ЧАЛАВЕКА. Фрагмент. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

4
СЯКЕРА. III тысячагоддзе да н. э.

5
МАТЫКІ. Канец III — першая палавіна II тысячагоддзя да н. э.

6
БІВЕНЬ, НІЖНЯЯ СКІВІЦА І ЗУБЫ МАМАНТА. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

7
СЯКЕРЫ. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э.

8
НАКАНЕЧНІК КАП'Я. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э.

9
ГАРПУНЫ І КРУЧОК. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

10
СЯКЕРЫ. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э.

11
НАКАНЕЧНІКІ СТРЭЛ. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

12
НАКАНЕЧНІКІ СТРЭЛ. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

13
ПАДВЕСКІ. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

14
ПАДВЕСКІ. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

15
АРНАМЕНТАВАНЫЯ ПРАДМЕТЫ. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

16
ШПІЛЬКІ. VIII—VII стст. да н. э.

17
ГАЛОЎКА ПТУШКІ. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

18
КАРАЛІ. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э.

19
ГАЛОЎКА ПТУШКІ. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

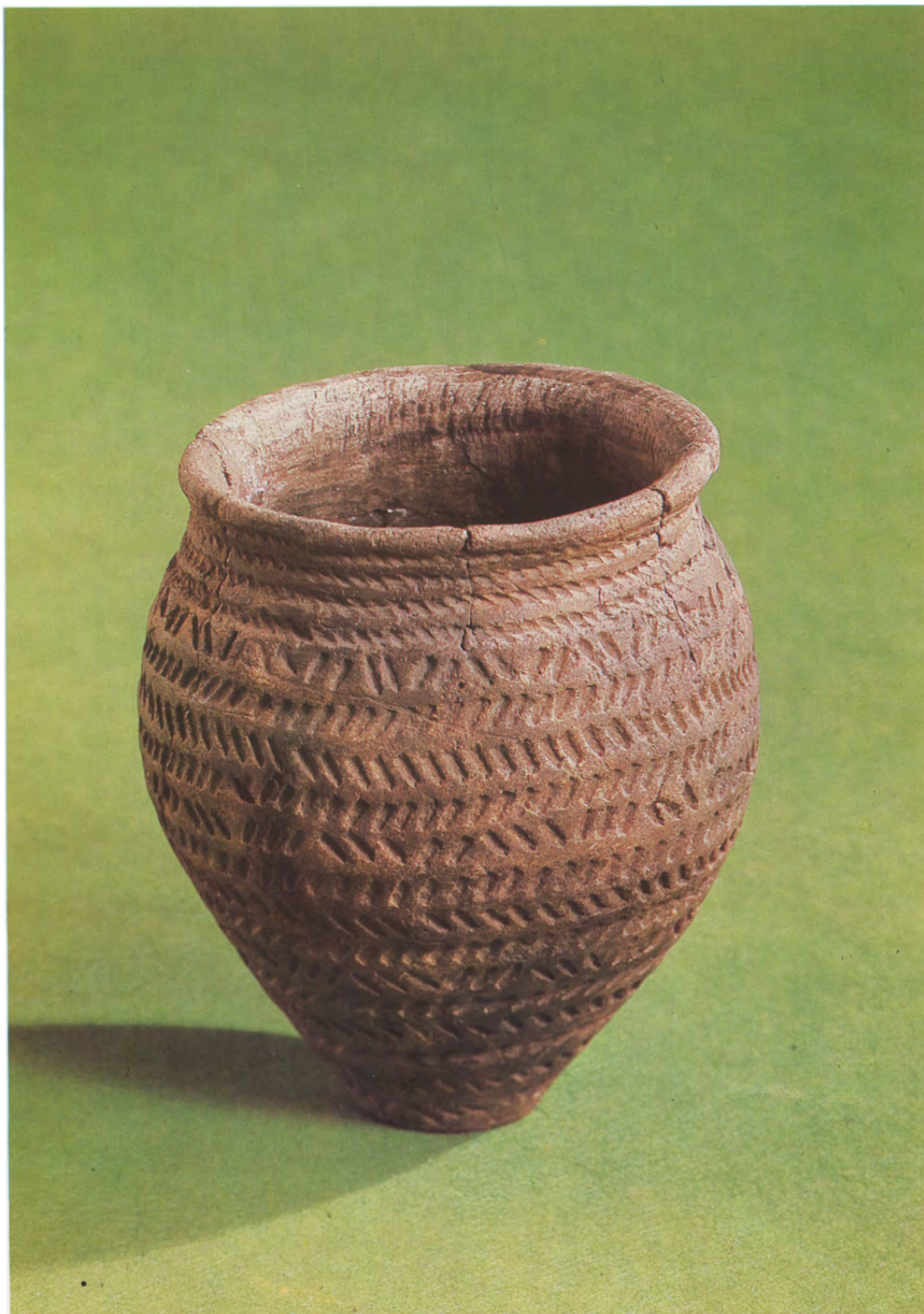
20
ФІГУРКА ЧАЛАВЕКА. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

21
ЗМЯЯ. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э.

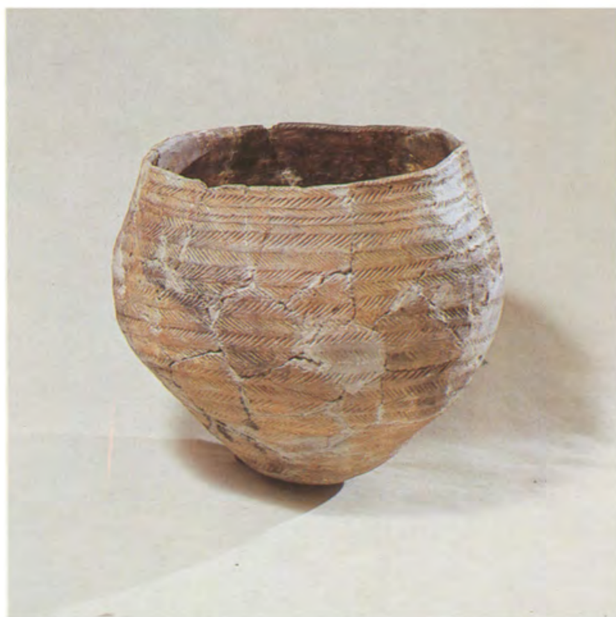

22
ФІГУРКА ЛАСЯ. Канец III — пачатак
II тысячагоддзя да н. э.

23
ГАРШЧОК. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э.

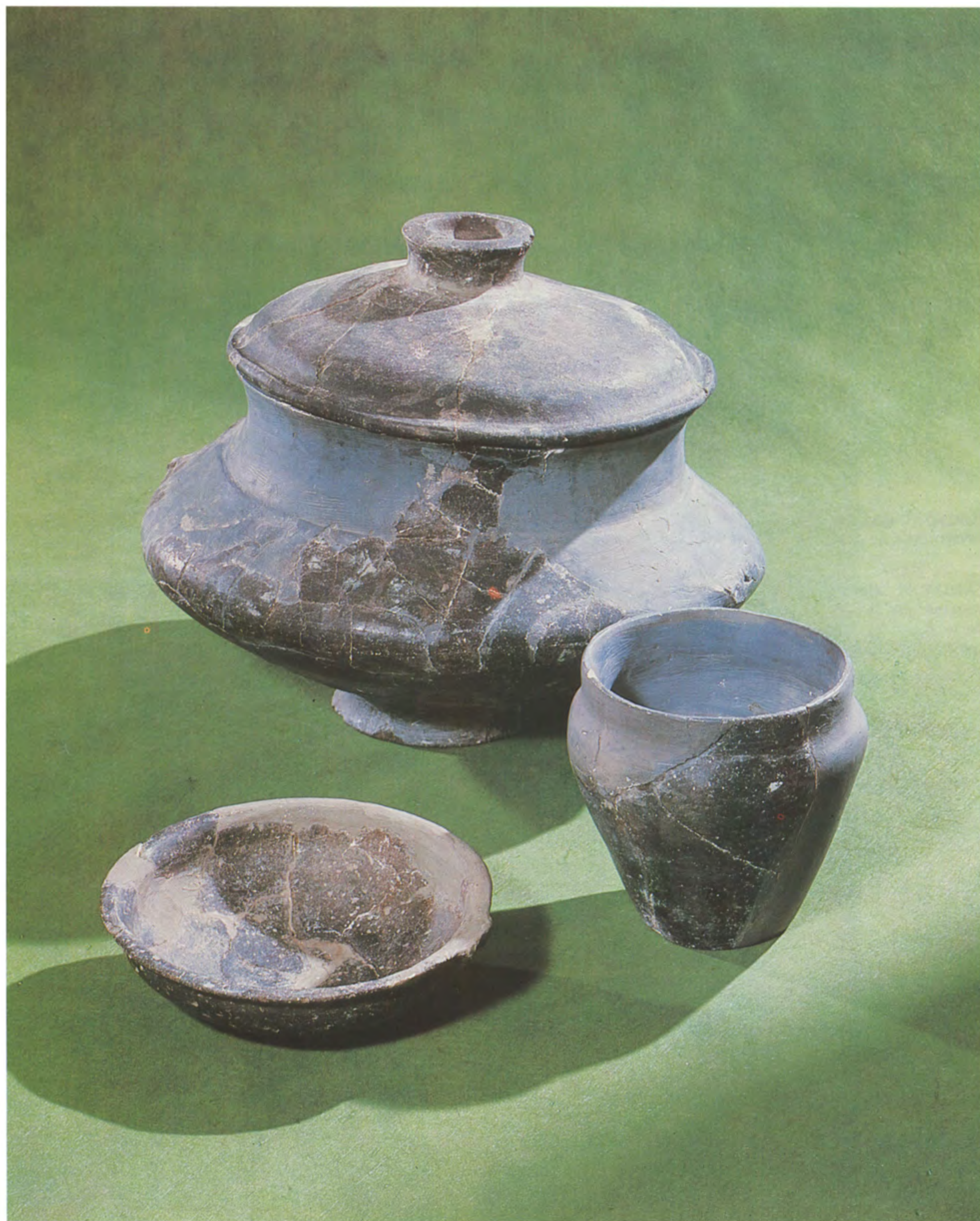

24
ПОСУД. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э.

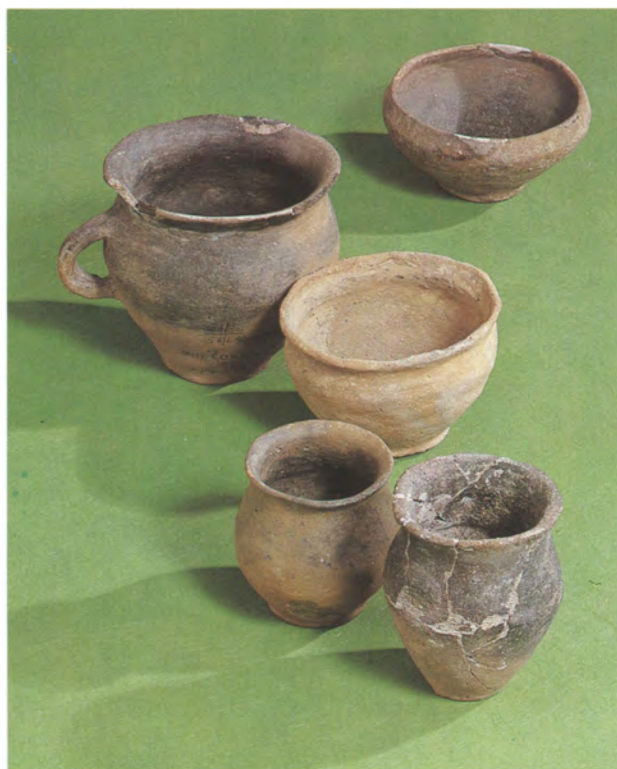
25
ГАРШЧОК. Канец III— пачатак II тысячагоддзя да н. э.

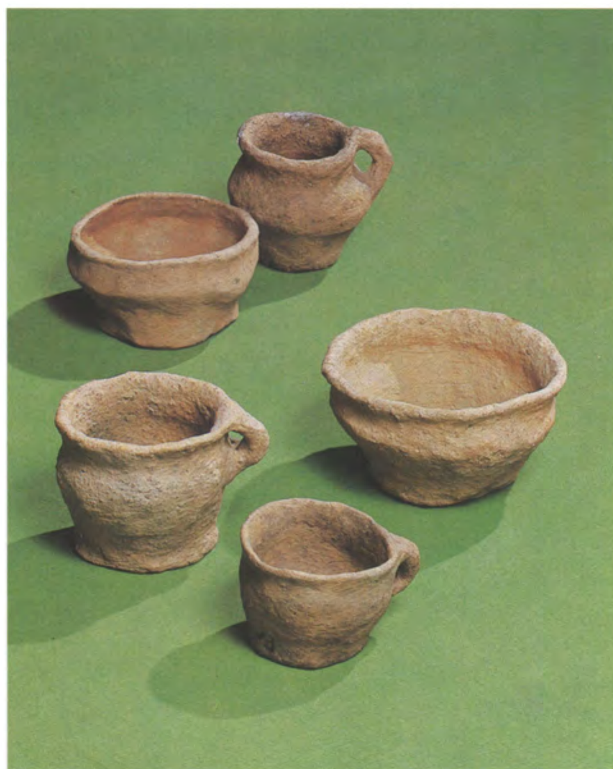

26
ПАСУДЗІНА. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э.

27
ПОСУД. IV—II стст. да н. э.

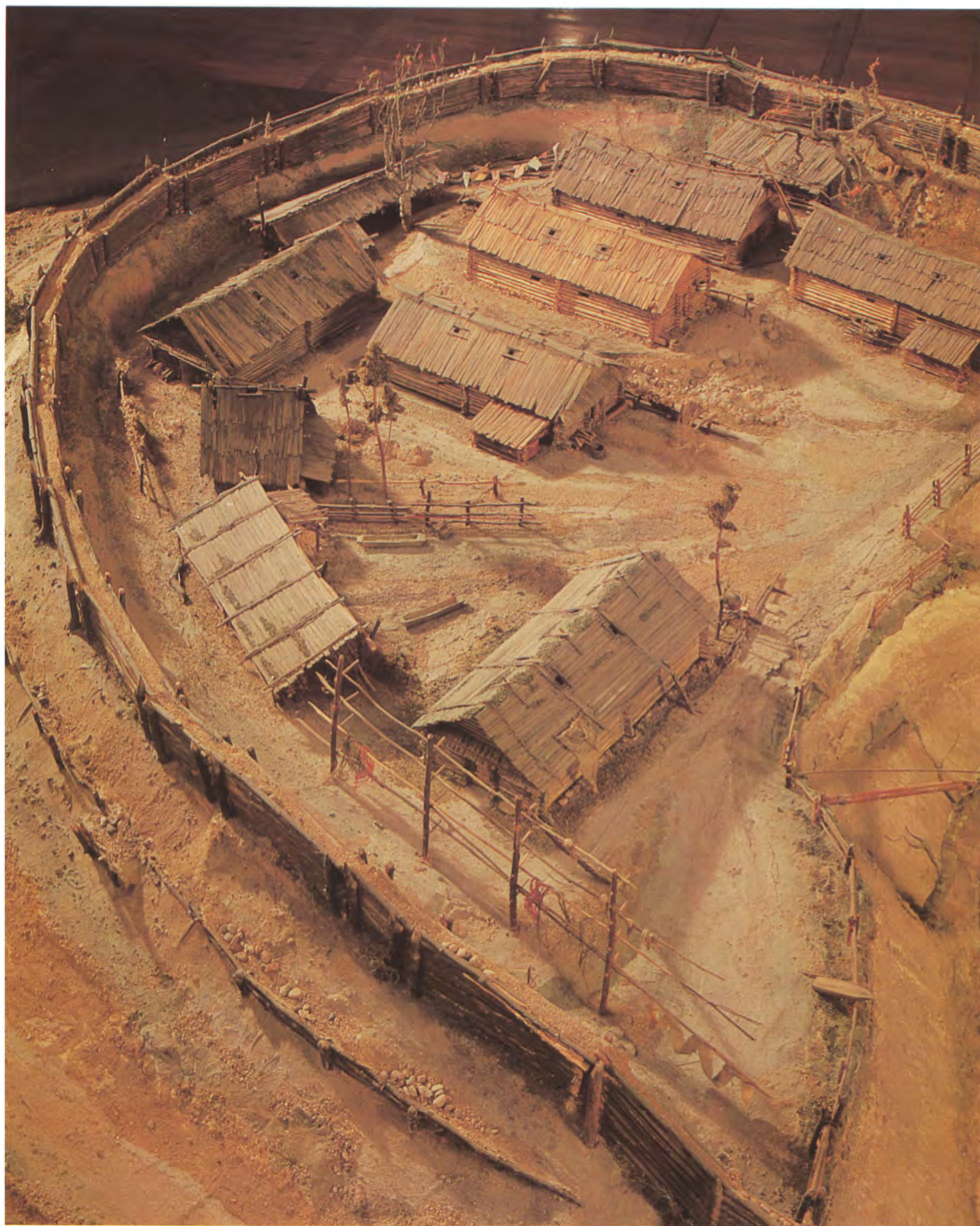

28
ПОСУД. II—I стст. да н. э.

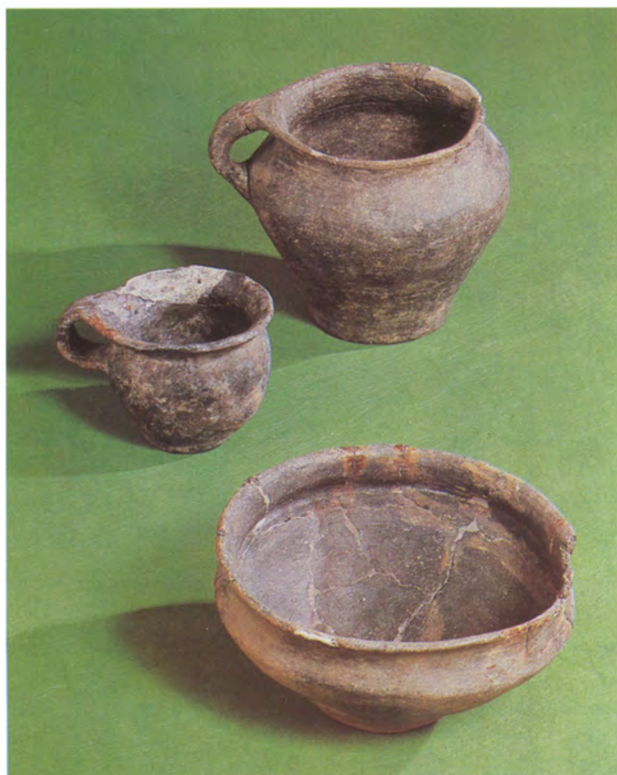
29
ГАРШКІ І МІСКІ. II—I стст. да н. э.

30
ПАСУДЗІНА. IV—II стст. да н. э.

31
УМАЦАВАНАЕ ПАСЕЛІШЧА ПЛЯМЁН
КУЛЬТУРЫ ШТРЫХАВАНАЙ КЕРАМІКІ.
III—IV стст. Рэканструкцыя

32
ГАРШКІ І МІСКА. І ст. да н. э. — І ст. н. э.

33
БРАНЗАЛЕТЫ, КОЛЬЦЫ І ФІБУЛЫ. ІІ—І стст. да н.э.

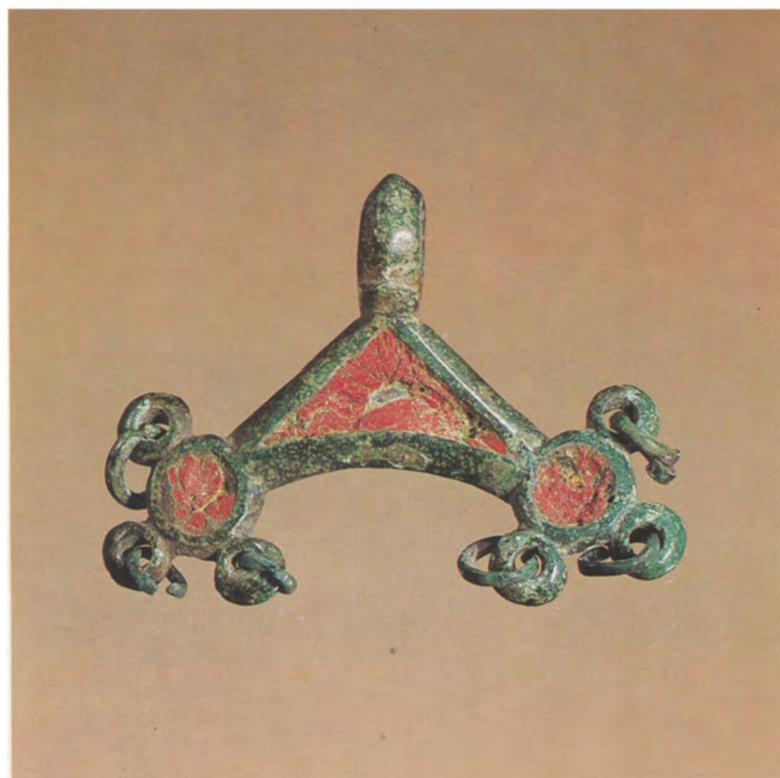
34
ФІБУЛА. ІІІ—IV стст.

35
НАКЛАДКА НА ШЧЫТ. Рубеж н. э.

36
КРУЧОК ПАЯСНЫ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ГАЛОВАК КОНІКАЎ І БУЛАВА.
Канец X — першая палавіна XI ст.

37
ПАДВЕСКА-ЛУННІЦА. III—IV стст.

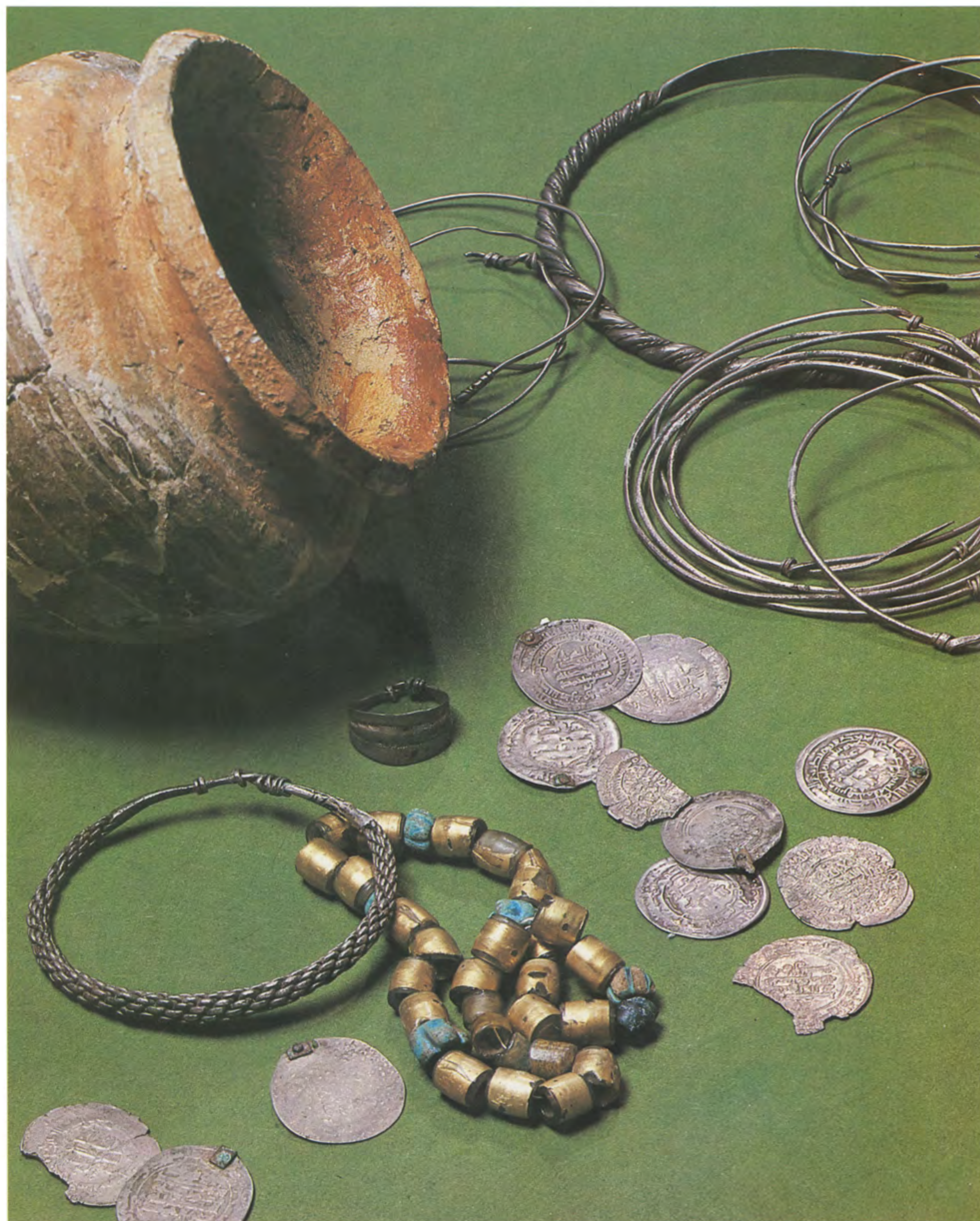
38
КОЛЬЦА СКРОНЕВАЕ. V—IV стст. да н. э.

39
ПАДВЕСКА. VI—VIII стст.

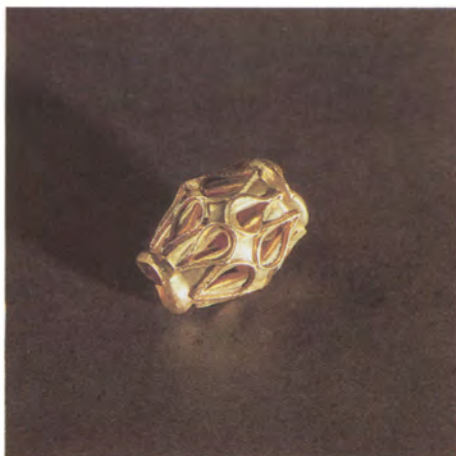
40
БРАНЗАЛЕТ. Канец XII — пачатак XIII ст.

41
МАНЕТНА-РЭЧАВЫ СКАРБ. Першая палавіна XI ст.

42
ГРЫЎНІ ШЫЙНЫЯ. XI—XII стст.

43
ПАЦЕРКА. XII—XIII стст.

44
ЗАВУШНІЦА. Фрагмент. Са скарбу сярэдзіны XI ст.

45
БРАНЗАЛЕТ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ГАЛОВАК ДРАКОНА. XII ст.

46
ЮВЕЛІРНЫЯ ВЫРАБЫ. Са скарбу сярэдзіны XI ст.

47
ЖАНОЧАЕ ЎПРЫГОЖАННЕ. XII ст.

48
АМУЛЕТ-КОНІК. XII ст.

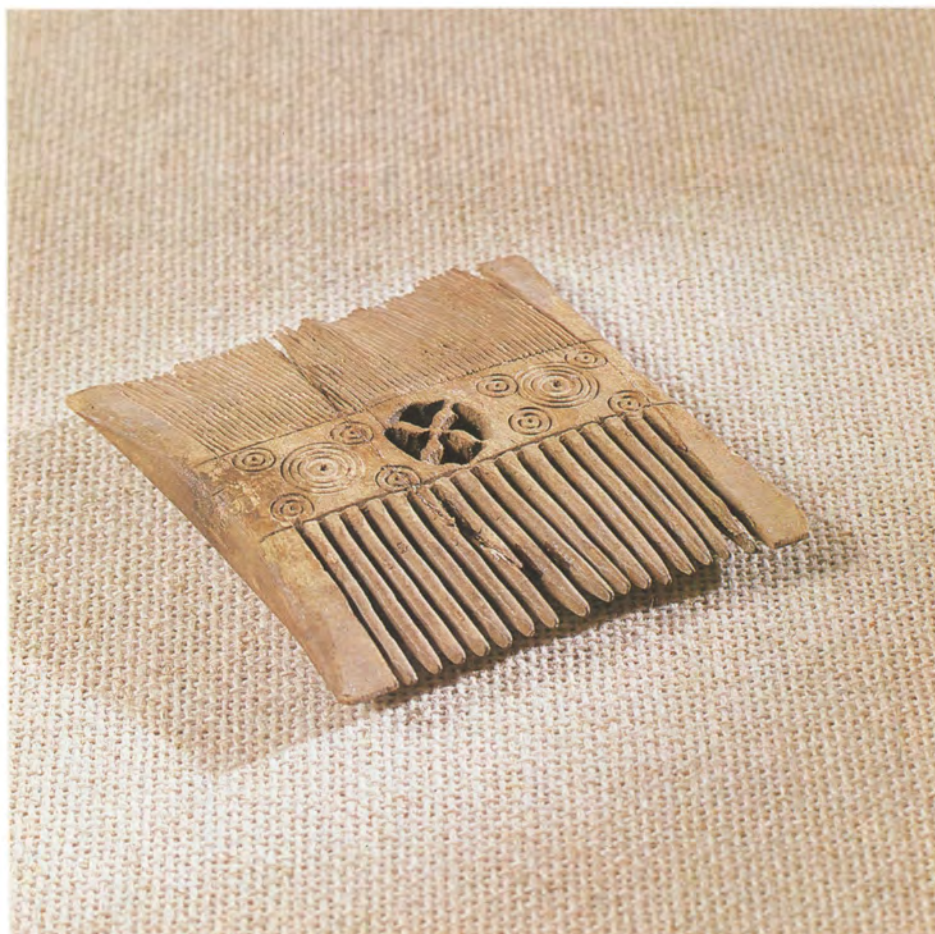
49
ІДАЛ. X ст.

50
ГАЛОЎКА КАНЯ. IX—X стст.

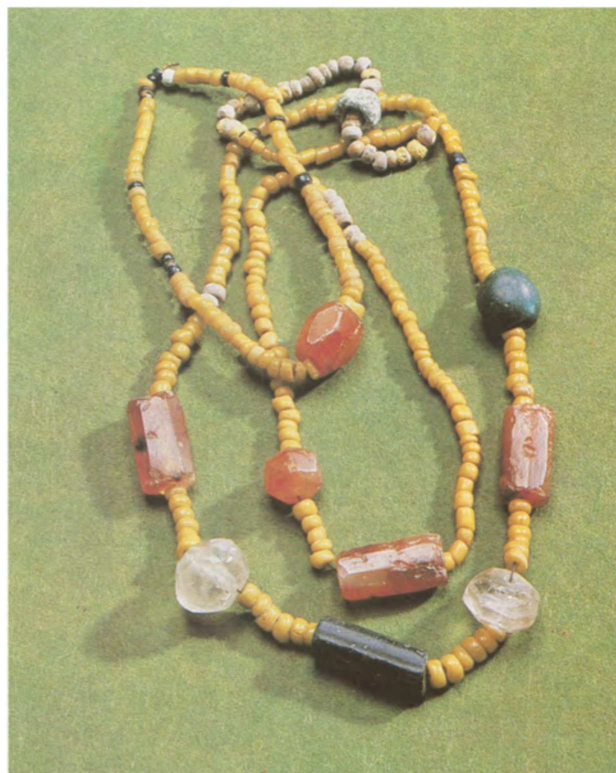

51
ГАЛОЎКА ЛАСЯ. XII—XIII стст.

52
ГРЭБЕНЬ. XIII ст.

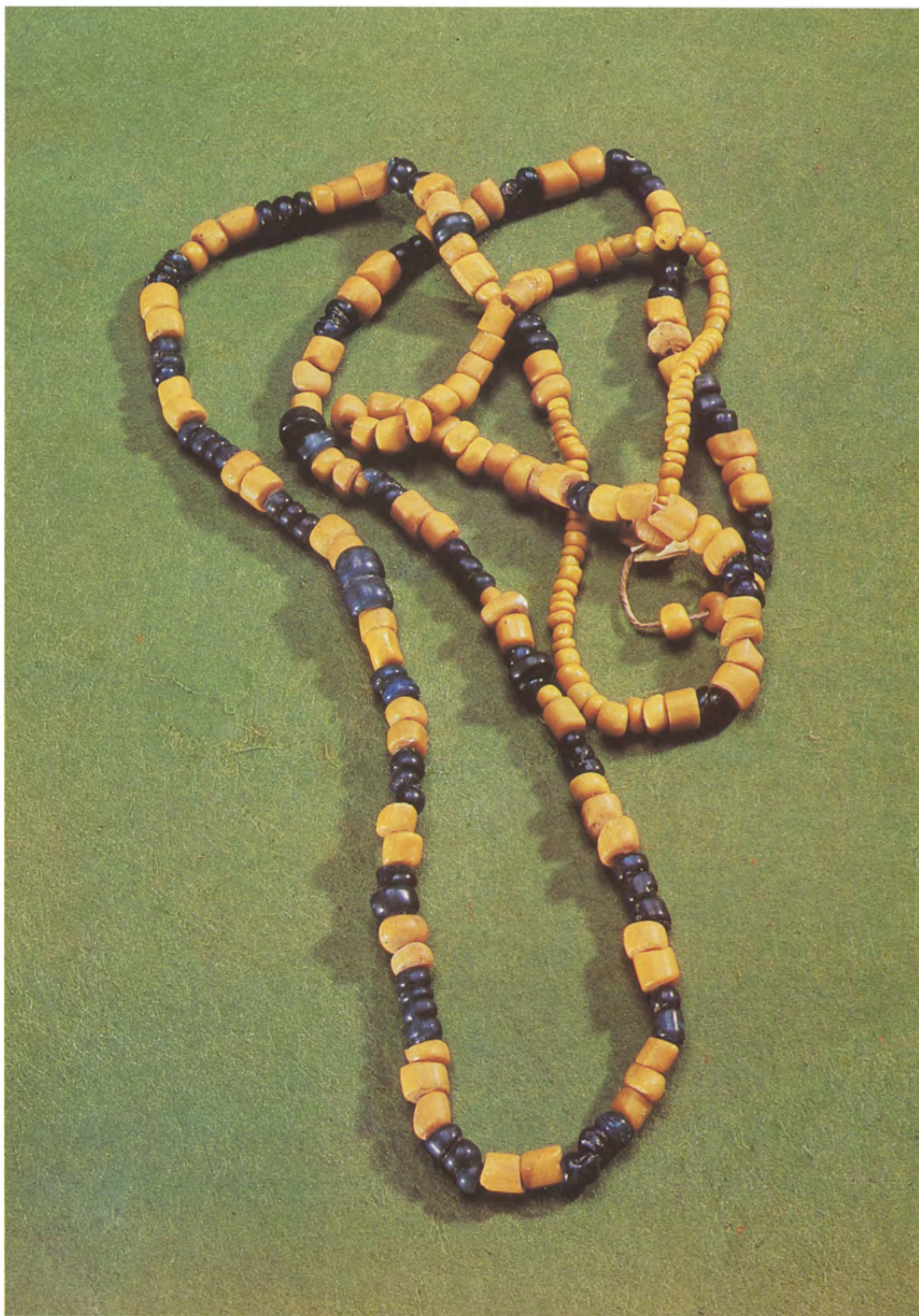

53
ПАЦЕРКІ. XI—XII стст.

54
ПАЦЕРКІ. XI—XII стст.

55
КАРАЛІ. XI—XII стст.

56
ПАЦЕРКІ. XI ст.

57
ВУХАЧЫСТКА З АДЛЮСТРАВАННЕМ МУЗЫКАНТА. Дэталь. Першая палавіна XII ст.

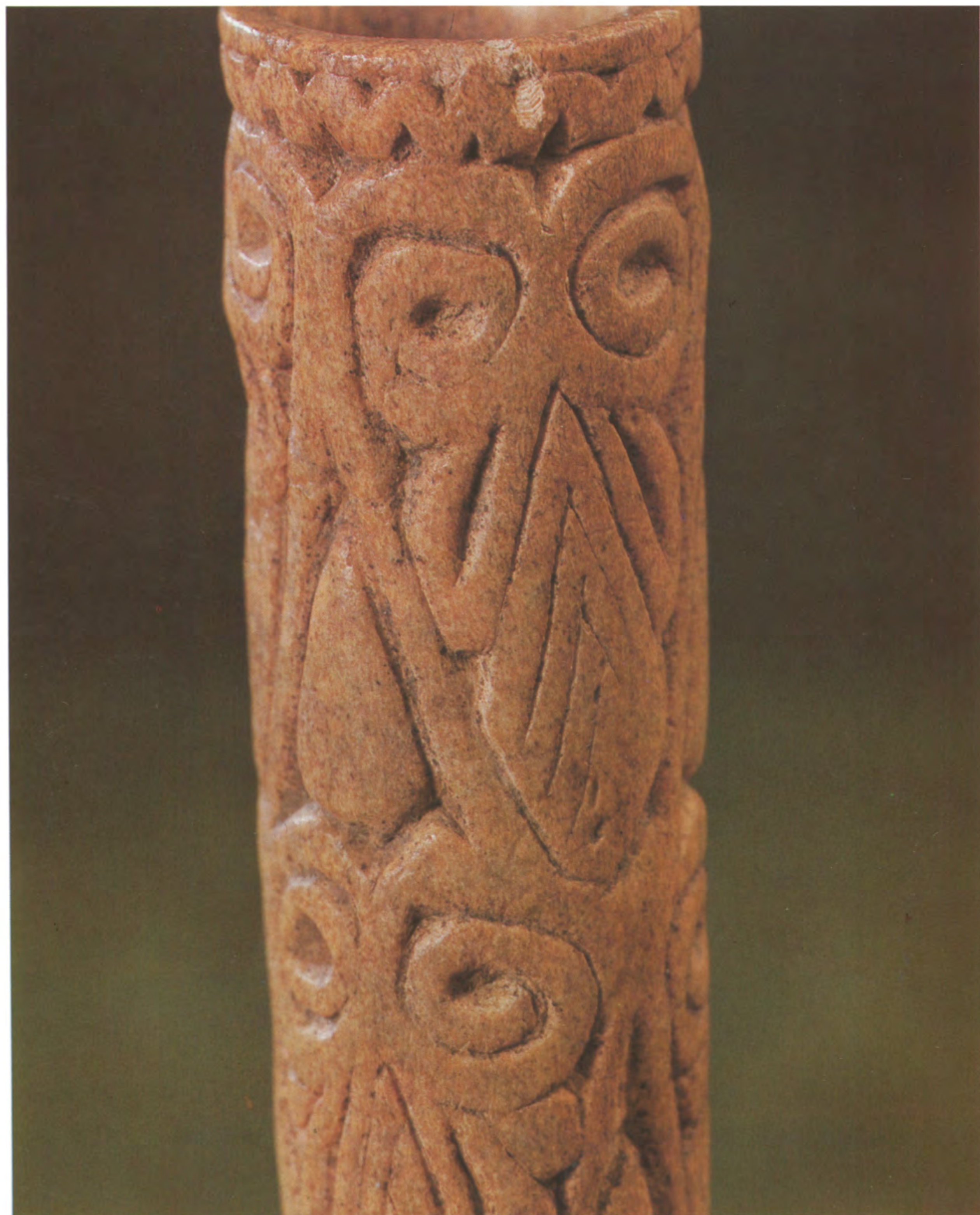

58
ВУХАЧЫСТКА З АДЛЮСТРАВАННЕМ МУЗЫКАНТА. Першая палавіна XII ст.

59
ВУХАЧЫСТКА З АДЛЮСТРАВАННЕМ САБАЧКІ. XII ст.

60
ШАХМАТНЫ ФЕРЗЬ. XII ст.

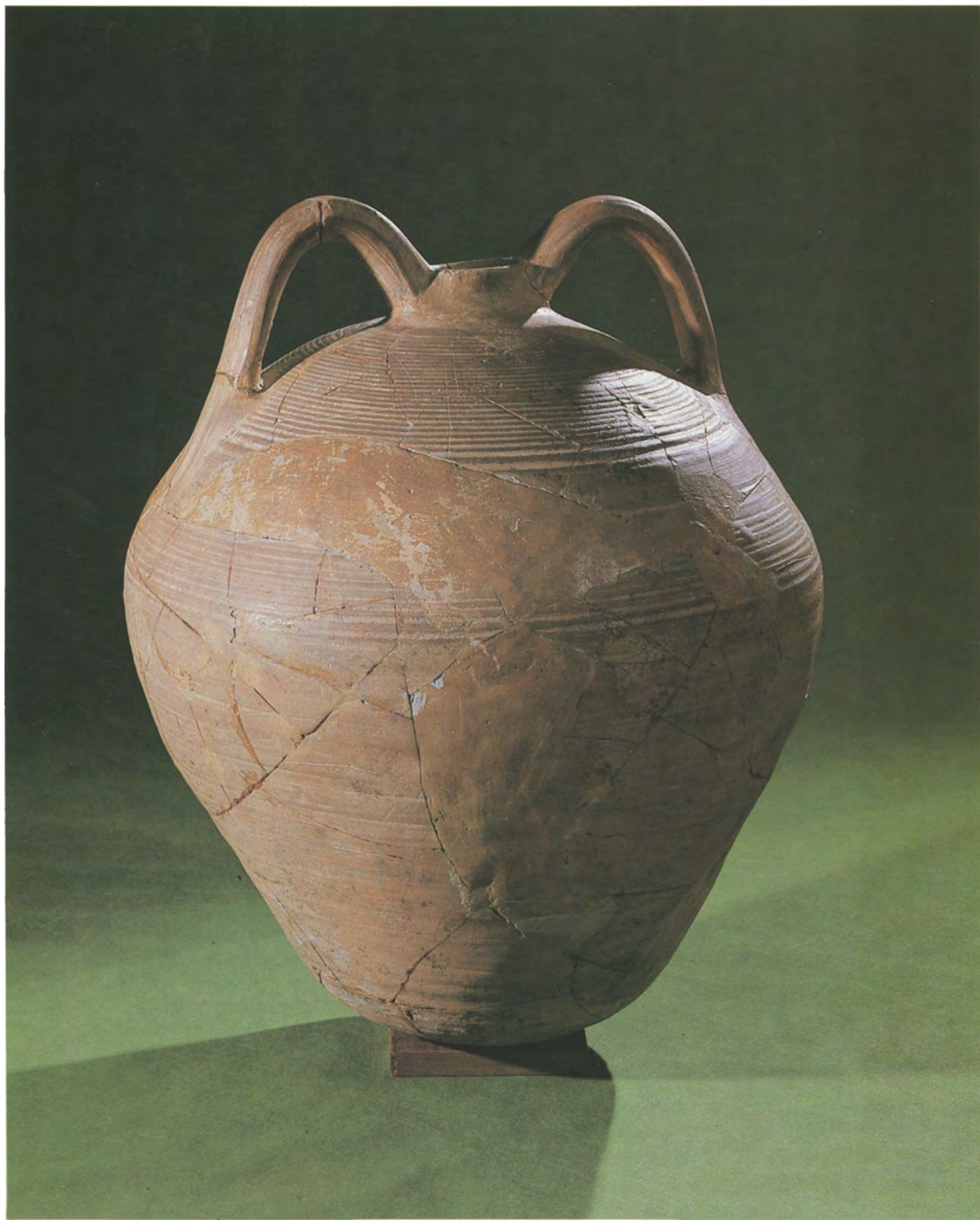
61
ІГОЛЬНІК. Дэталь. XII ст.

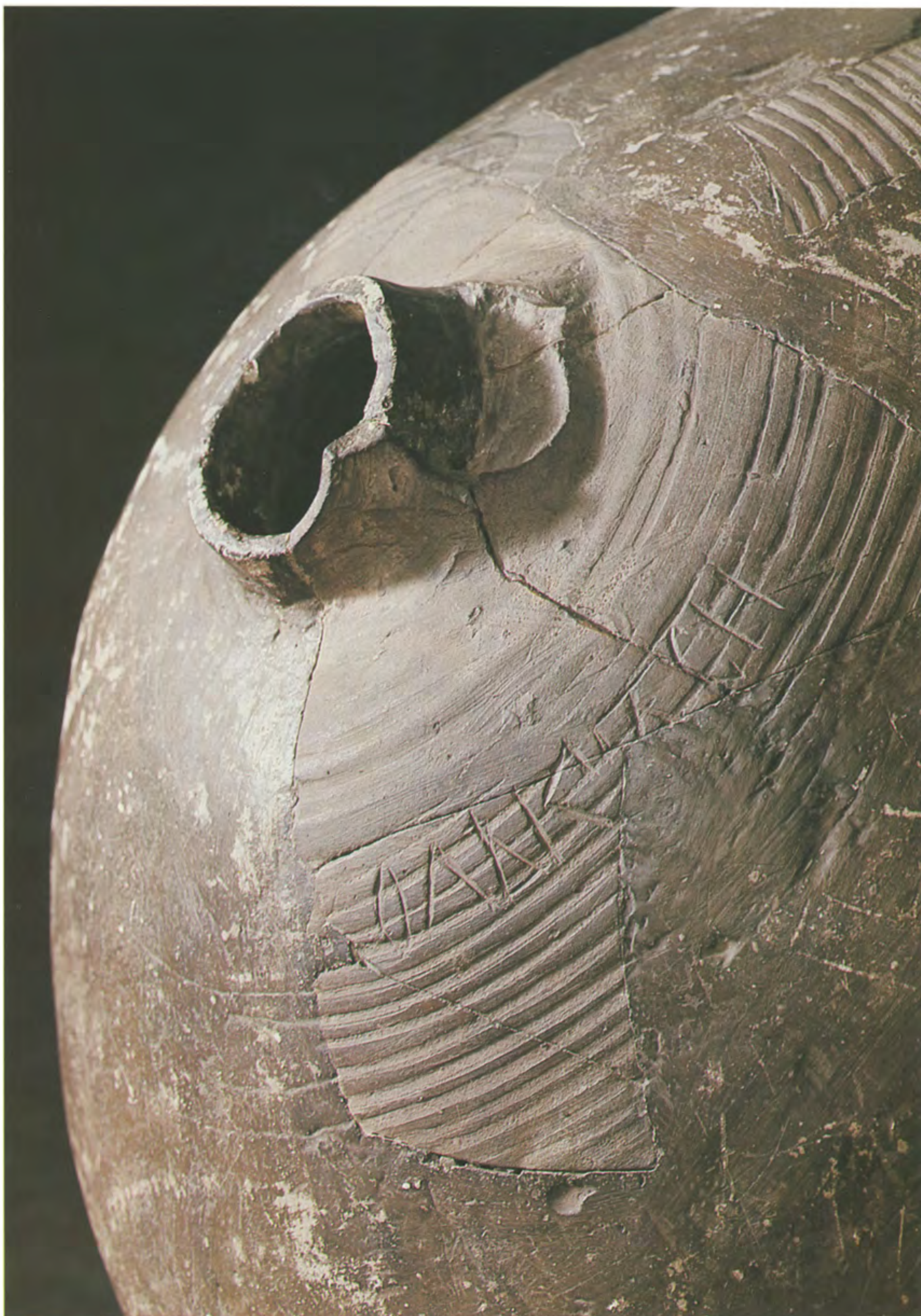
62
НАКЛАДКА. XII ст.

63
ІГОЛЬНІК. XII ст.

64
АМФАРА. XII ст.

65
АМФАРА. Фрагмент з прачэрчаным надпісам «олѣкъсн». XII ст.

66
ДУКАТ ЭРЦГЕРЦАГА КАРЛА КАРЫНЦІЯ. 1576

67
ФОРМА ДЛЯ АДЛІЎКІ АБРАЗКОЎ З АДЛЮСТРАВАННЕМ АРХАНГЕЛА МІХАІЛА. XV ст.

68
ПАСУДЗІНА. XIII ст.

69
НАРАДЖЭННЕ ХРЫСТА. СТВОРКА АБРАЗКА-СКЛАДНЯ. XIII—XV стст.

70
КУФАР-«ЦЕРАМОК». XVIII ст.

71
ЗВОН. 1679

72
МАНЕТНЫ СКАРБ. XVII ст.

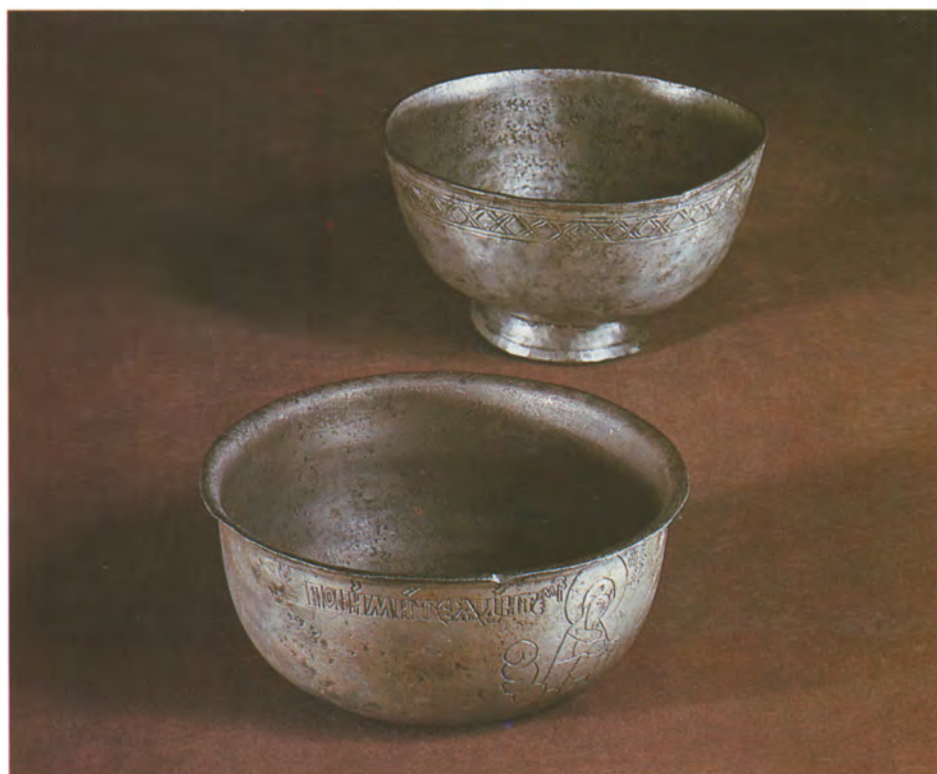
73
ЧАКАНКА. 1640

74
ПАСУДЗІНА. XVII—XVIII стст.

75
ЭПІТАФІЯ. 1652

76
ЧАШЫ. Канец XVIII ст.

77
ПАЦІР. XVI ст.

78
ПАЦІР. 1770

79
КАФЛЯ. Фрагмент. Конец XVI ст.

80
КАФЛЯ. Канец XVI ст.

81
КАФЛЯ. Фрагмент. Канец XVI — першая палавіна XVII ст.

82
КАФЛЯ. Канец XVI ст.

83
КАФЛІ. Першая палавіна XVII ст.

84
КАФЛЯ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ФАМІЛЬНАГА ГЕРБА. Другая палавіна XVII ст.

85
КАФЛЯ. Канец XVI — першая палавіна XVII ст.

86
УСПЕННЕ. 1730-я гг.

87
ТАЙНАЯ ВЯЧЭРА. Фрагмент. XVII ст.

88
ХРЫСТОС ПЕРАД ПІЛАТАМ. XVIII ст.

89
ЦАРСКІЯ ВАРОТЫ. Дэталь. Пачатак XVIII ст.

90
ЦАРСКІЯ ВАРОТЫ. Пачатак XVIII ст.

91
ПОЯС. Фрагмент. Другая палавіна
XVIII ст.

92
ПОЯС. Фрагмент. Другая палавіна XVIII ст.

93
ПОЯС. Дэталь. Другая палавіна XVIII ст.

94
ПОЯС. Дэталь. Другая палавіна XVIII ст.

95
ПОЯС. Фрагмент. Другая палавіна XVIII ст.

96
АРНАТ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ФАМІЛЬНЫХ ГЕРБАЎ. Канец XVIII ст.

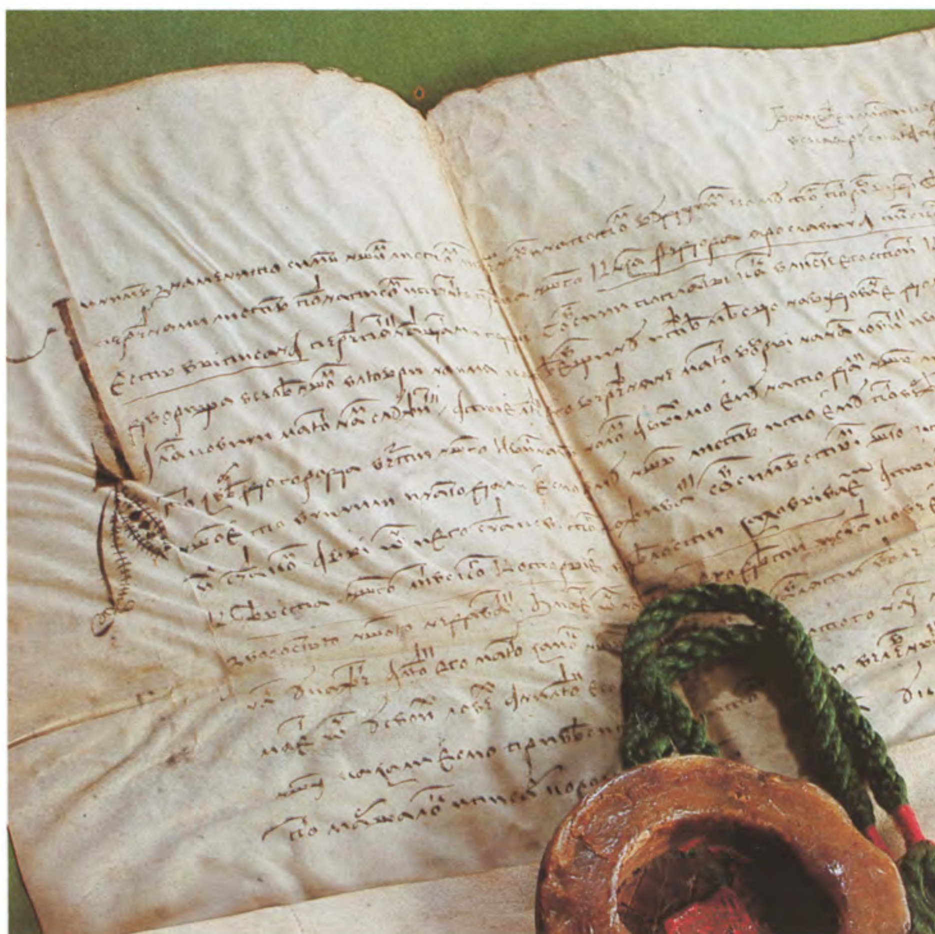

97
ГРАФІН І ФЛЕТЫ. Першая палавіна XIX ст.

98
ФЛАКОН І БАКАЛ. XIX ст.

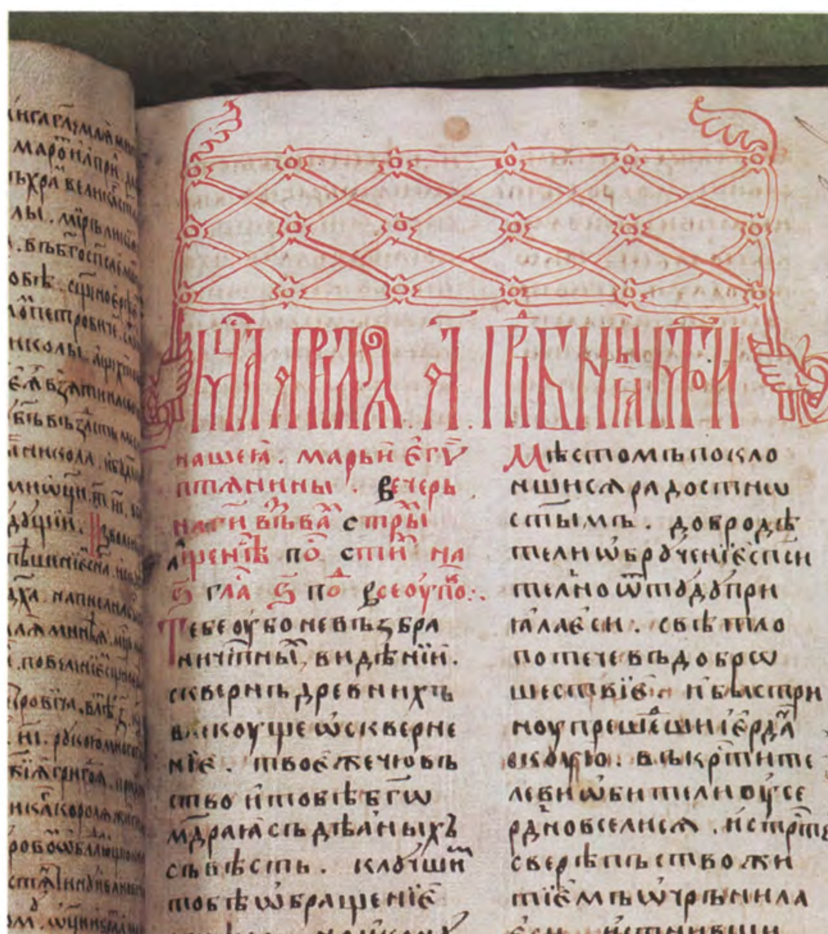

99
КНЯЖАЦКАЯ ДАРАВАЛЬНАЯ ГРАМАТА. 1568

100
КАРАЛЕЎСКАЯ ДАРАВАЛЬНАЯ ГРАМАТА ДАВЫД-ГАРАДОЦКАМУ БАЯРЫНУ НА ПРАВА ЛОЎЛІ БАБРОЎ. 1524

101
ЕВАНГЕЛЛЕ. 1600

102
МІНЕЯ НА САКАВІК І КРАСАВІК.
1521

103
ІРМАЛОГІЙ. 1651

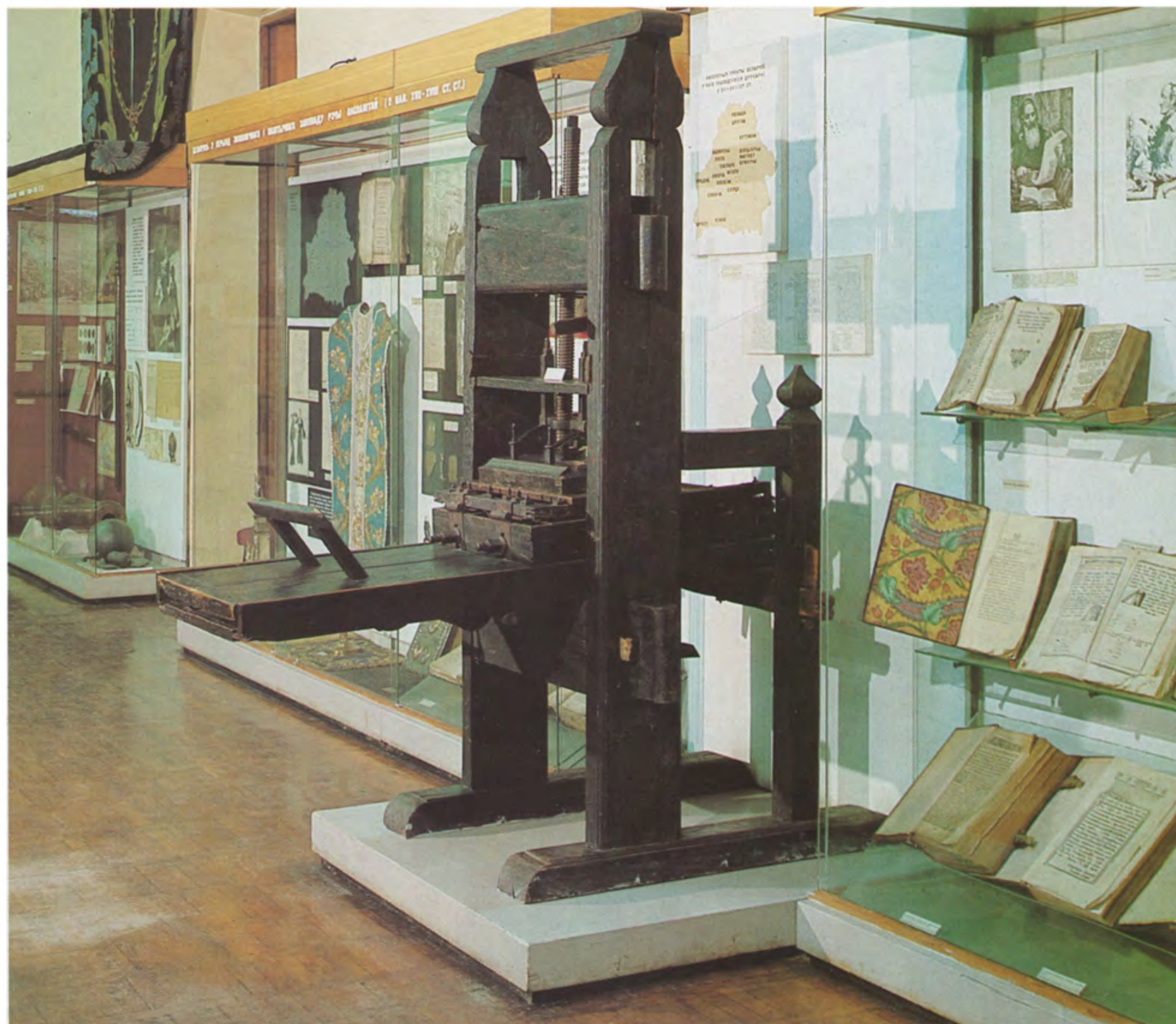
104
ІРМАЛОГІЙ. Тытульны ліст. 1651

105
П. БЯРЫНДА. ЛЕКСІКОН СЛАВЕНА-РОСКІ. 1653

106
СТАРАДРУКАВАНЫЯ КНІГІ. Канец XVI—XVII ст.

107
БЕЛАРУСЬ У ЭПОХУ ФЕАДАЛІЗМУ.
Фрагмент экспазіцыі

108
БЕЛАРУСКІ ПЕРШАДРУКАР, АСВЕТНІК І КУЛЬТУРНЫ ДЗЕЯЧ ЭПОХІ АДРАДЖЭННЯ Ф. СКАРЫНА[1490(?)—1551 (?)]. 1946—1962. Скульптар А. К. Глебаў

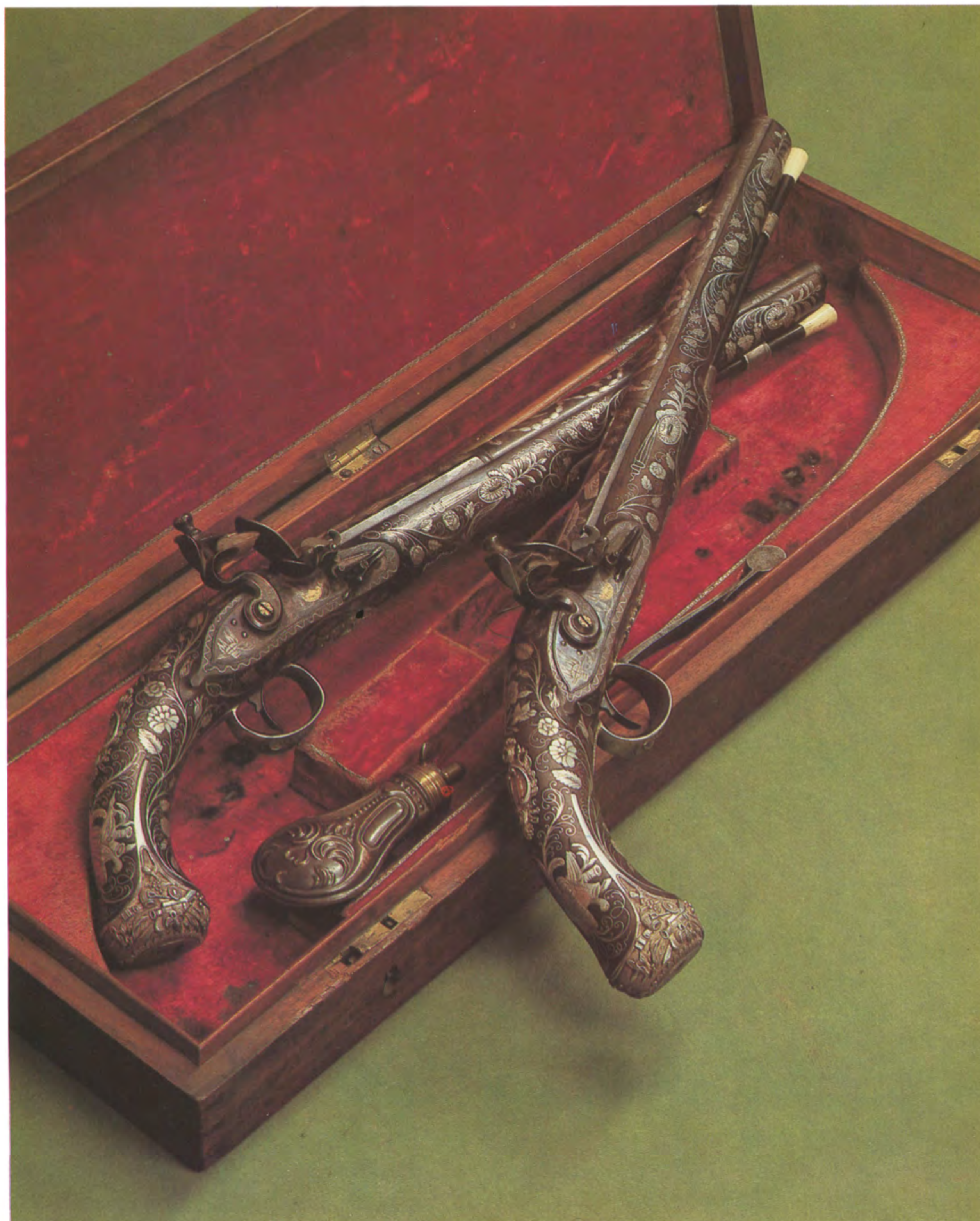
109
ПАЎНОЧНАЯ ВАЙНА. 1700 — 1721.
Фрагмент экспазіцыі

110
ПІСТАЛЕТ І СТРЭЛЬБА. XVII ст.

111
СТРЭЛЬБА І ПІСТАЛЕТ. Пачатак XIX ст.

112
ПІСТАЛЕТЫ ДУЭЛЬНЫЯ. Пачатак XIX ст.

113
ШАШКА І КІНЖАЛЫ. XIX ст.

114
КАСКА УНТЭР-АФІЦЭРА КАВАЛЕРГАРДСКАГА ПАЛКА. Пачатак XIX ст.

115
КІРАСА. Пачатак XIX ст.

116
БІТВА ПРЫ БЯРЭЗІНЕ 1812 Г. Другая чвэрць XIX ст. Мастак Ф. П. Талстой

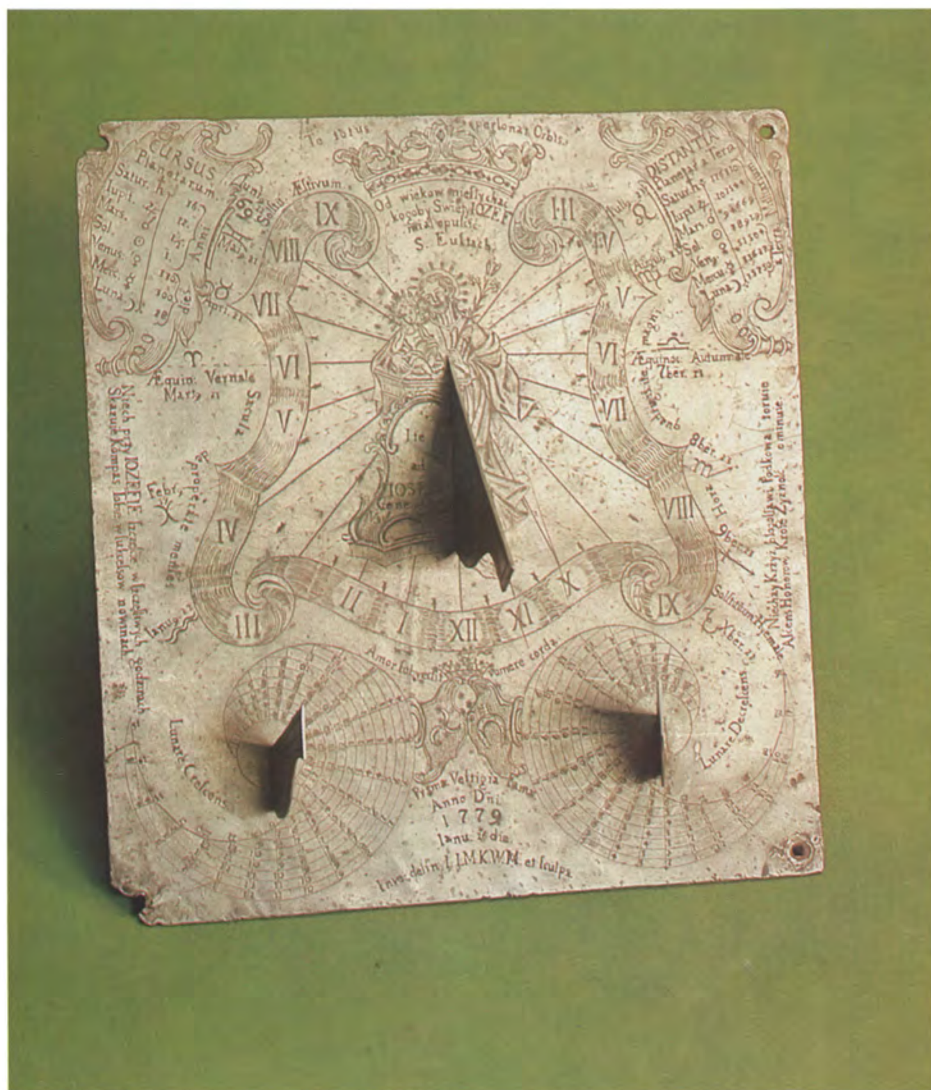
117
ТРОХДЗЁННЫ БОЙ ПРЫ Г. КРАСНЫМ
1812 Г. 1819. Мастак Ф. П. Талстой

118
РУБЕЛЬ С ПАРТРЭТАМ ПЯТРА І. 1725

119
СЕСТРАРЭЦКІ РУБЕЛЬ. Пачатак XIX ст. ПАЛУШКА. 1733

120
ГАДЗІННІК СОНЕЧНЫ. 1779

121
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ РУСКІХ ВОЙСК ПАД ЛЯСНОЙ 28 ВЕРАСНЯ 1708 Г.». 1720. Мастак Ф. Г. Мілер

122
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ВЫДАННЯ Э. ГУТЭН-ЧАПСКІМ ПРАЦЫ «КАТАЛОГ МЕДАЛЁЎ І ПОЛЬСКІХ МАНЕТ». 1878

123
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ 500-ГОДДЗЯ РУСКАЙ АРТЫЛЕРЫІ». 1889

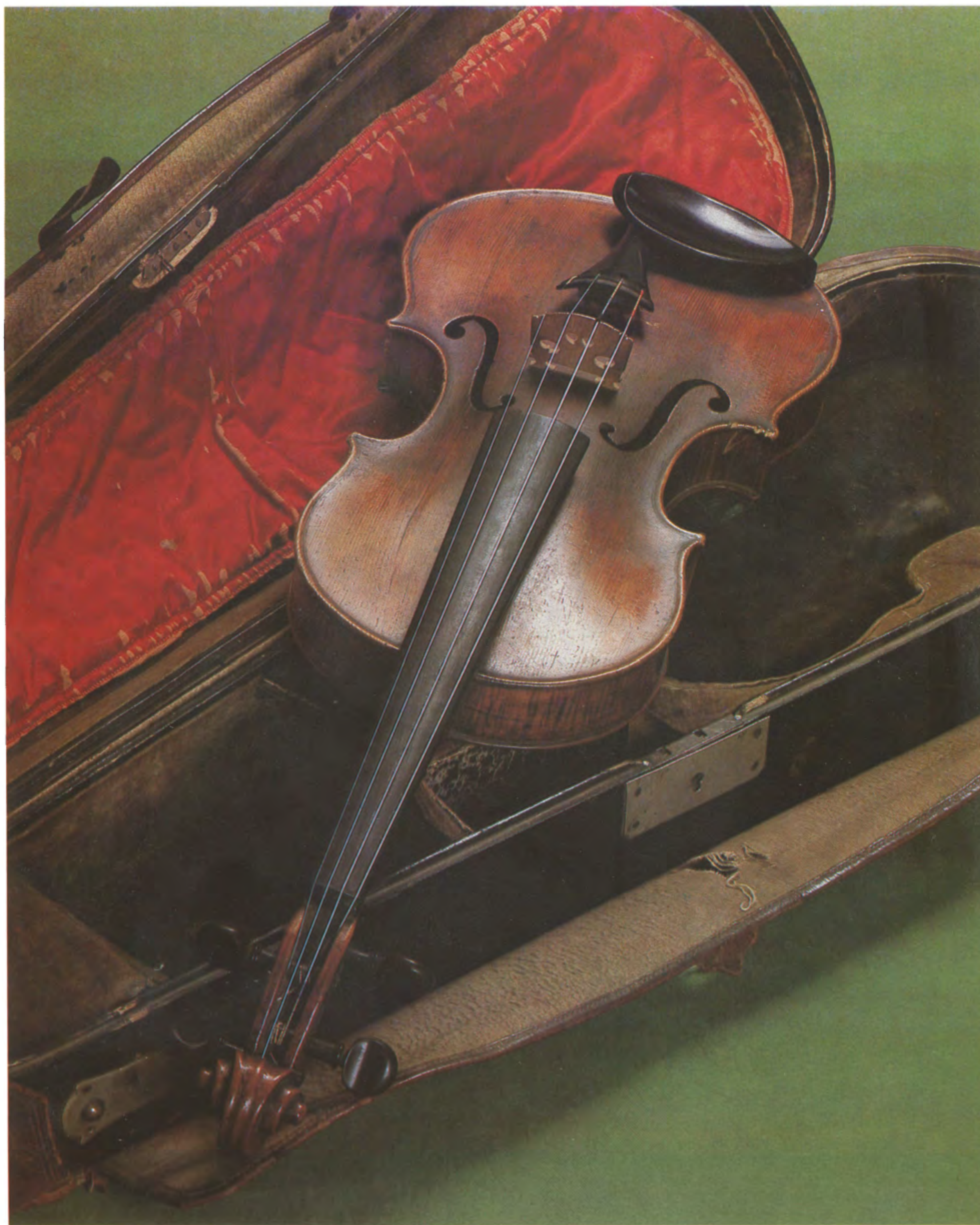
124
ШАФА. Дэталь. 1561

125
ШАФА. 1561

126
ШАФА. Пачатак XIX ст.

127
СКРЫПКА. 1760. Майстар Ф. Гальяна

128
ГАДЗІННІК КАМІННЫ. XVIII ст.

129
ГАДЗІННІК. XVIII ст.

130
КАНДЭЛЯБР. XVIII ст.

131
ПАРТЫЗАНЫ 1812 Г. Канец XIX ст.
Мастак Г. Пруха

132
УЦЕКІ НАПАЛЕОНА З РАСІІ. Канец
XIX ст. Мастак Г. Пруха

133
МІНСК. ВЫГЛЯД З ПАЎНОЧНАГА БОКУ. 1840. Мастак Б. Лавернь

134
МІНСК. САБОРНАЯ ПЛОШЧА. 1840. Мастак Б. Лавернь

135
БЛЮДА ДЛЯ ФРУКТАЎ. Канец XVIII ст.

136
ВАЗА. 1911

137
СУПНІЦА. Другая палавіна XVIII ст.

138
ЛЯМПА НАСТОЛЬНАЯ. Дэталь. XIX ст.

139
ЛЯМПА НАСТОЛЬНАЯ. Канец XIX — пачатак XX ст.

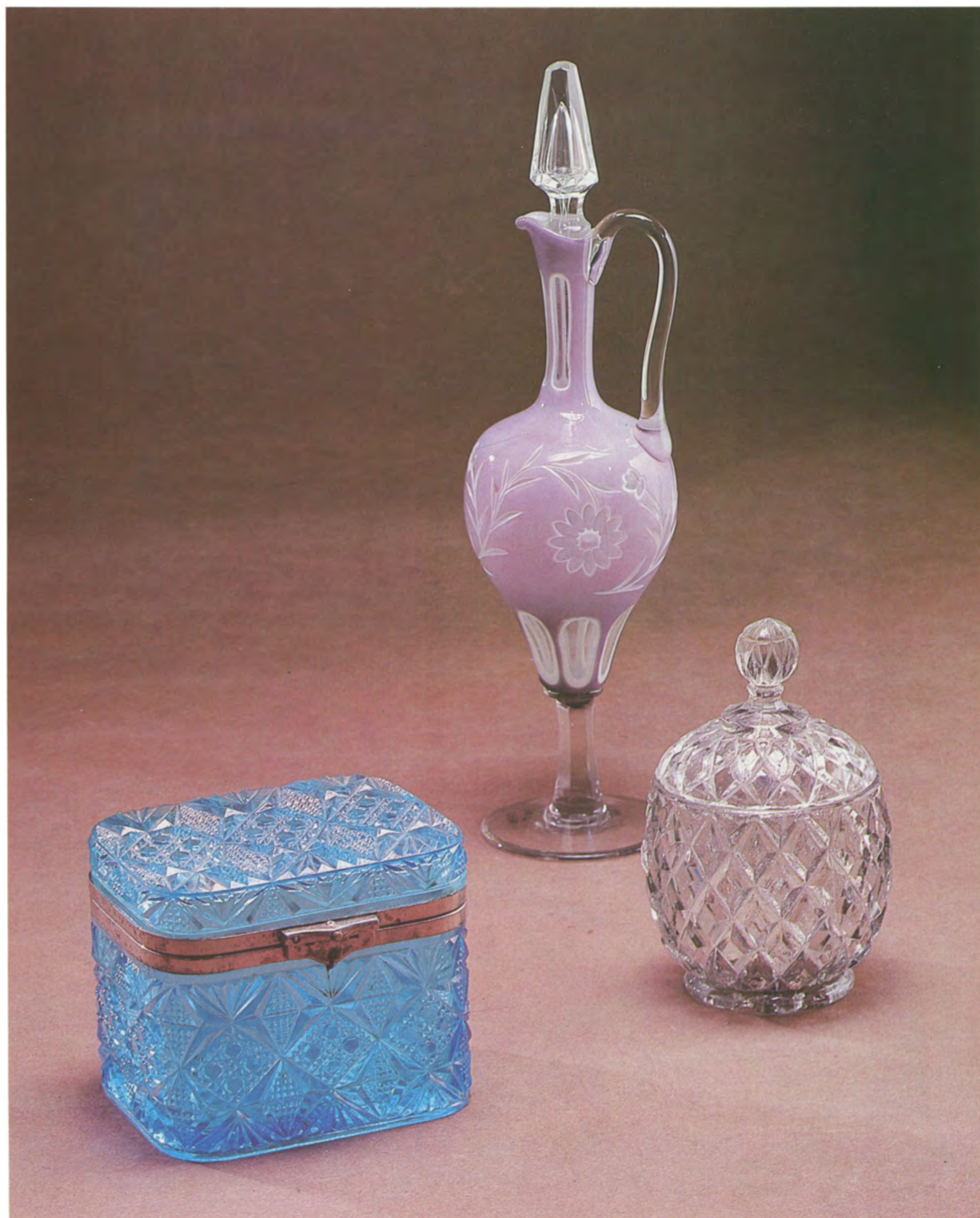
140
ВАЗА, КУБАК І СПОДАК. Канец XIX ст.

141
АСАБІСТЫЯ РЭЧЫ БЕЛАРУСКАГА ПАЭТА Ф. К. БАГУШЭВІЧА (1840—1900)

142
АСАБІСТЫЯ РЭЧЫ ДЗЕЯЧАЎ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ А. Я. БАГДАНОВІЧА (1862—1940) І М. А. БАГДАНОВІЧА (1891—1917)

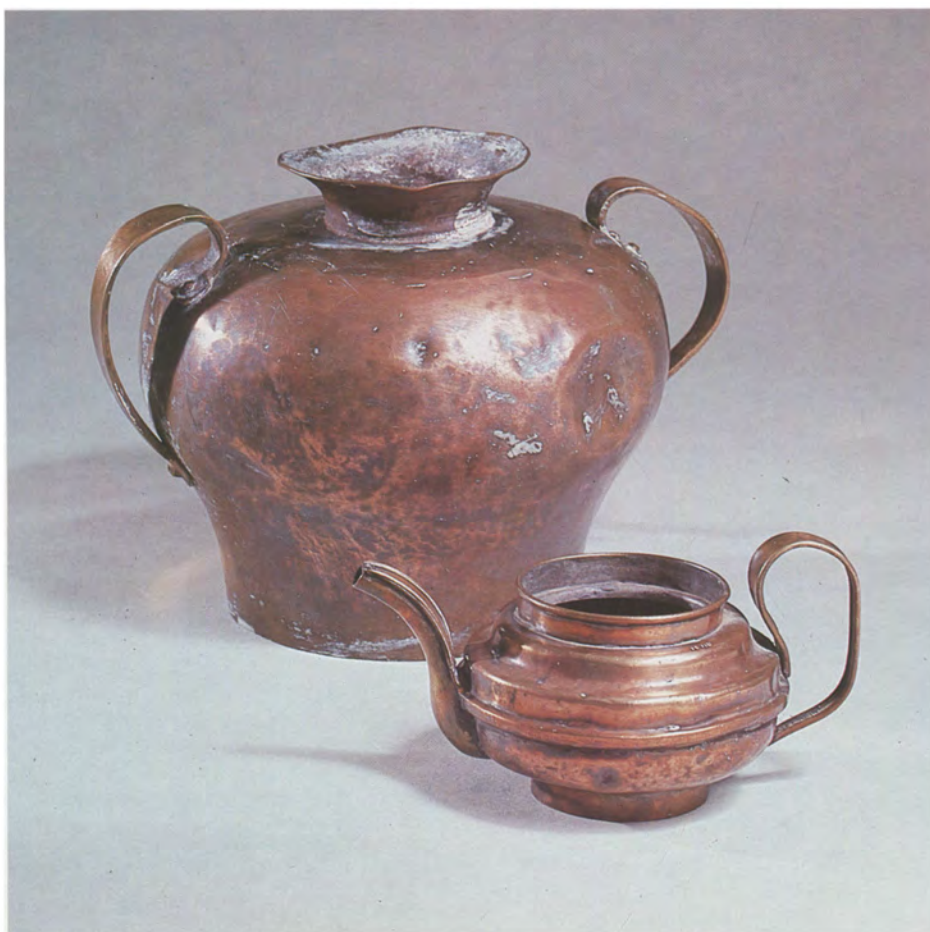
143
ЦУКАРНІЦА, ГРАФІН ДЛЯ ЛІКЁРУ І МАСЛЕНІЦА. Пачатак XX ст.

144
УЗОРЫ БЫТАВОГА ПОСУДУ БАГАТЫХ ЖЫХАРОЎ ДАРЭВАЛЮЦЫЙНАЙ БЕЛАРУСІ. Другая палавіна XIX ст.

145
САМАВАР БЕЛАРУСКАГА ЭТНОГРАФА І ФАЛЬКЛАРЫСТА А. Я. БАГДАНОВІЧА (1862—1940)

146
УЗОРЫ БЫТАВОГА ПОСУДУ ГАРАДЖАН. Канец XVIII — пачатак XIX ст.

147
ІНТЭР'ЕР ЖЫЛЛЯ БЕЛАРУСКАГА СЕЛЯНІНА. Канец XIX — пачатак XX ст.
Фрагмент экспазіцыі

148
ІНТЭР'ЕР ЖЫЛЛЯ БЕЛАРУСКАГА СЕЛЯНІНА. Канец XIX — пачатак XX ст. Фрагмент экспазіцыі

149
ТРАДЫЦЫЙНАЕ ЖАНОЧАЕ ЎБРАННЕ.
Пачатак XX ст.

150
ТРАДЫЦЫЙНАЕ ЖАНОЧАЕ ЎБРАННЕ. Пачатак XX ст.

151
КАШУЛЯ ЖАНОЧАЯ. Дэталь. Пачатак XX ст.

152
АНДАРАК. Пачатак XX ст.

153
ЛІРА.1809

154
ДУДА. Пачатак XX ст.

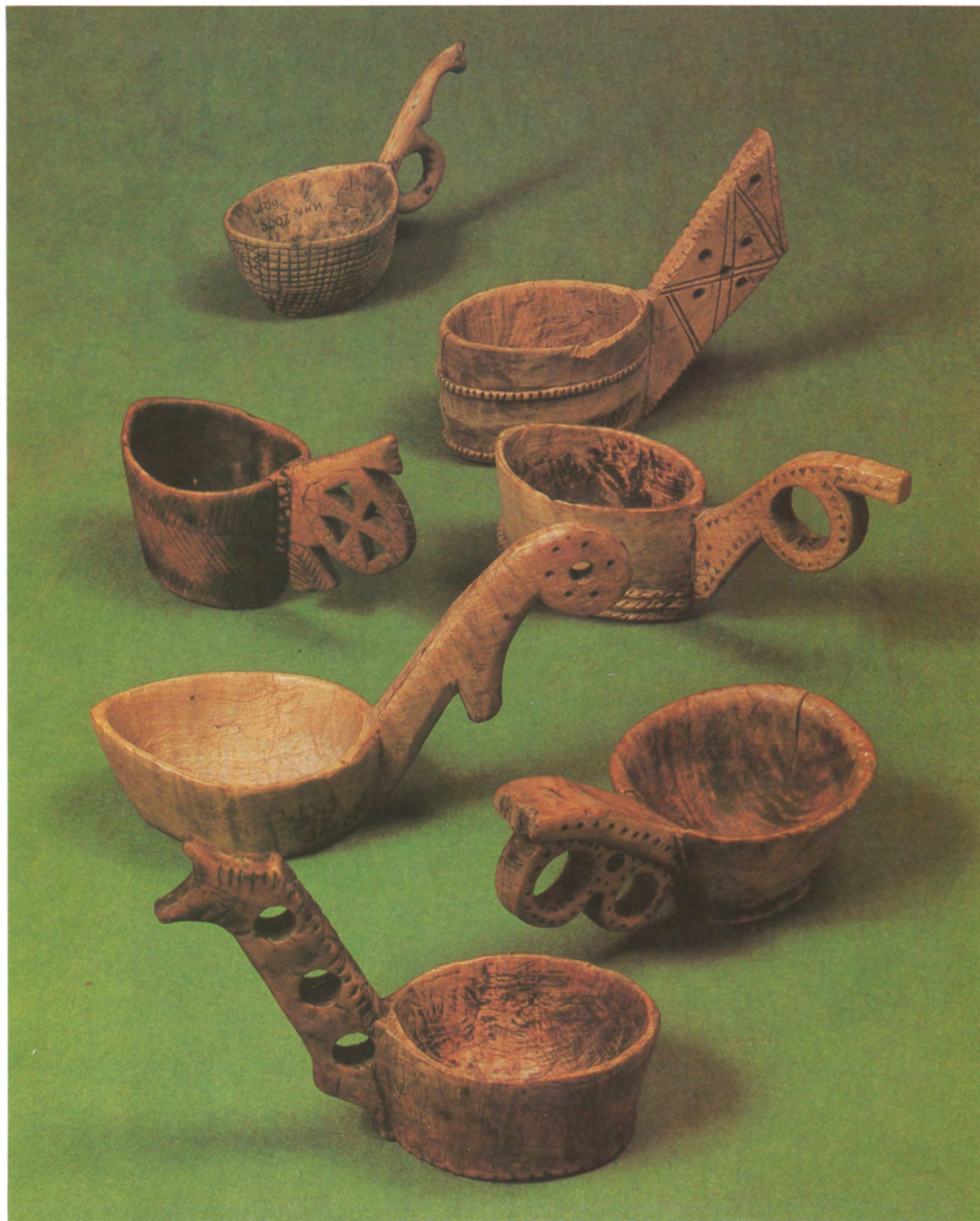
155
РОГ І ДУДКА. Канец XIX — пачатак XX ст.

156
КАРЭЦ. Пачатак XX ст.

157
КОЎШЫК. Дэталь. Пачатак XX ст.

158
КОЎШЫКІ. Пачатак XX ст.

159
БЕРАСЦЯНКІ. Пачатак XX ст.

160
ТАБАКЕРКІ. Пачатак XX ст.

161
КАРОБАЧКІ І ТАБАКЕРКА. Канец XIX — пачатак XX ст.

162
ПАРАХАЎНІЦА. Другая палавіна XIX ст.

163
ЭКЗЕМПЛЯРЫ БАЛЬШАВІЦКІХ ГАЗЕТ «ИСКРА» і «НОВАЯ ЖИЗНЬ»

164
ЛІТАРАТУРНА-САТЫРЫЧНЫЯ ЧАСОПІСЫ ПЕРЫЯДУ РЭВАЛЮЦЫІ 1905—1907 ГГ.

165
ДЗЕЙНАСЦЬ БАЛЬШАВІЦКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ Ў ПЕРЫЯД РЭАКЦЫІ І НОВАГА РЭВАЛЮЦЫЙНАГА ЎЗДЫМУ. 1907—1914.
Фрагмент экспазіцыі

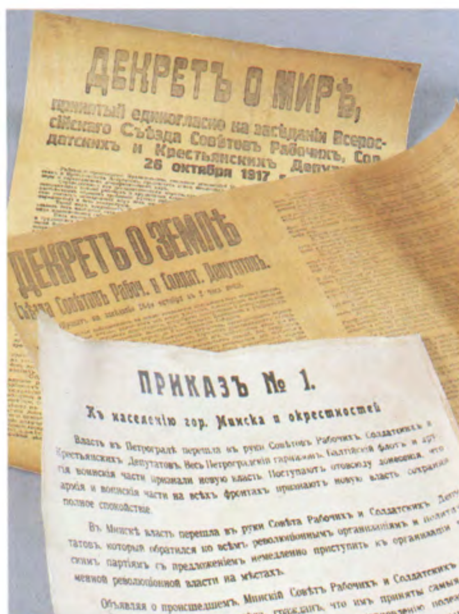
166
1916 ГОД. ПАЎСТАННЕ САЛДАТ У ГОМЕЛІ. 1964. Мастак М. А. Савіцкі

167
ПЕРАМОГА ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ.
Фрагмент экспазіцыі

168
ПЕРШЫЯ ДАКУМЕНТЫ САВЕЦКАЙ УЛАДЫ. 1917

169
МАНІФЕСТ ЧАСОВАГА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАГА САВЕЦКАГА ЎРАДА БЕЛАРУСІ АБ АБВЯШЧЭННІ БССР І КАНСТЫТУЦЫЯ БССР. 1919

ДЕКРЕТЪ О МИРѢ,
принятый единогласно на засѣданіи Всерос-
сійскаго Съѣзда Совѣтовъ Рабочихъ, Сол-
датскихъ и Крестьянскихъ Депу
26 октября 1917 г.

ДЕКРЕТЪ О ЗЕМЛѢ
Съѣзда Совѣтовъ Рабоч. и Солдат. Депутатовъ.

ПРИКАЗЪ № 1.
Къ населенію гор. Минска и окрестностей

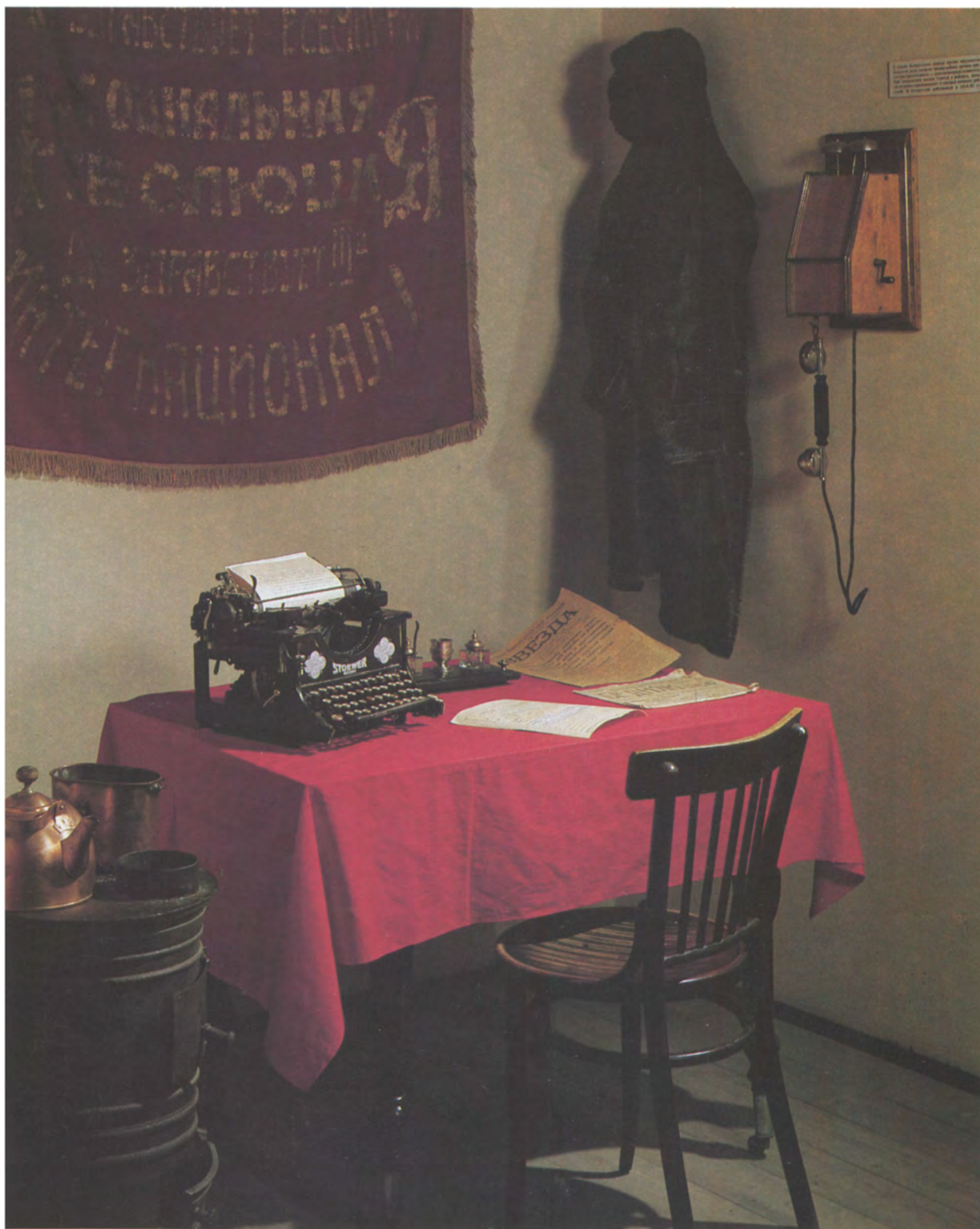
Власть въ Петроградѣ перешла въ руки Совѣтовъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ Депутатовъ. Весь Петроградскій гарнизонъ, Балтійскій флотъ и ар... гія воинскія части признали новую власть. Поступаютъ отовсюду донесенія, что армія и воинскія части на всѣхъ фронтахъ признаютъ новую власть. сохраня... полное спокойствіе.

Въ Минскѣ власть перешла въ руки Совѣта Рабочихъ и Солдатскихъ Депу... татовъ, который обратился ко всѣмъ революціоннымъ организаціямъ и полити... скимъ партіямъ съ предложеніемъ немедленно приступить къ организаціи ... менной революціонной власти на мѣстахъ.

Пролетарии всех стран соединяйтесь!
МАНИФЕСТ
Временного Рабоче-Крестьянского Советского Правительства Белоруссии.
Товарищи и Братья Рабочие, Бедные Крестьяне и Красноармейцы Белоруссии.

ДА ЗДРАВСТВУЕТ ОСВОБОЖДЕННАЯ ТРУДОВАЯ БЕЛОРУССЫ!
ДА ЗДРАВСТВУЕТ СОВЕТСКАЯ РОССИЯ!
ДА ЗДРАВСТВУЕТ МИРОВАЯ РАБОЧАЯ РЕВОЛЮЦИЯ!

170
ПАДРЫХТОЎКА І ПЕРАМОГА ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ Ў БЕЛАРУСІ. Агульны выгляд экспазіцыі

171
КАБІНЕТ СТАРШЫНІ РЭЎКОМА.
1918—1920. Рэканструкцыя

172
У. І. ЛЕНІН (1870—1924). ПАШТОЎКА. 1918. Мастак В. Эміраў

173
МЕДАЛІ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ І 1-Й ГАДАВІНЫ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ». 1917—1918

174
НАГРУДНЫ ЗНАК «ГЕРОЮ РЭВАЛЮЦЫЙНАГА РУХУ 1917—1918 ГГ.»

175
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ». 1917

176
БАРАЦЬБА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА СУПРАЦЬ ІНШАЗЕМНАЙ ВАЕННАЙ ІНТЭРВЕНЦЫІ. 1918—1920. Фрагмент экспазіцыі

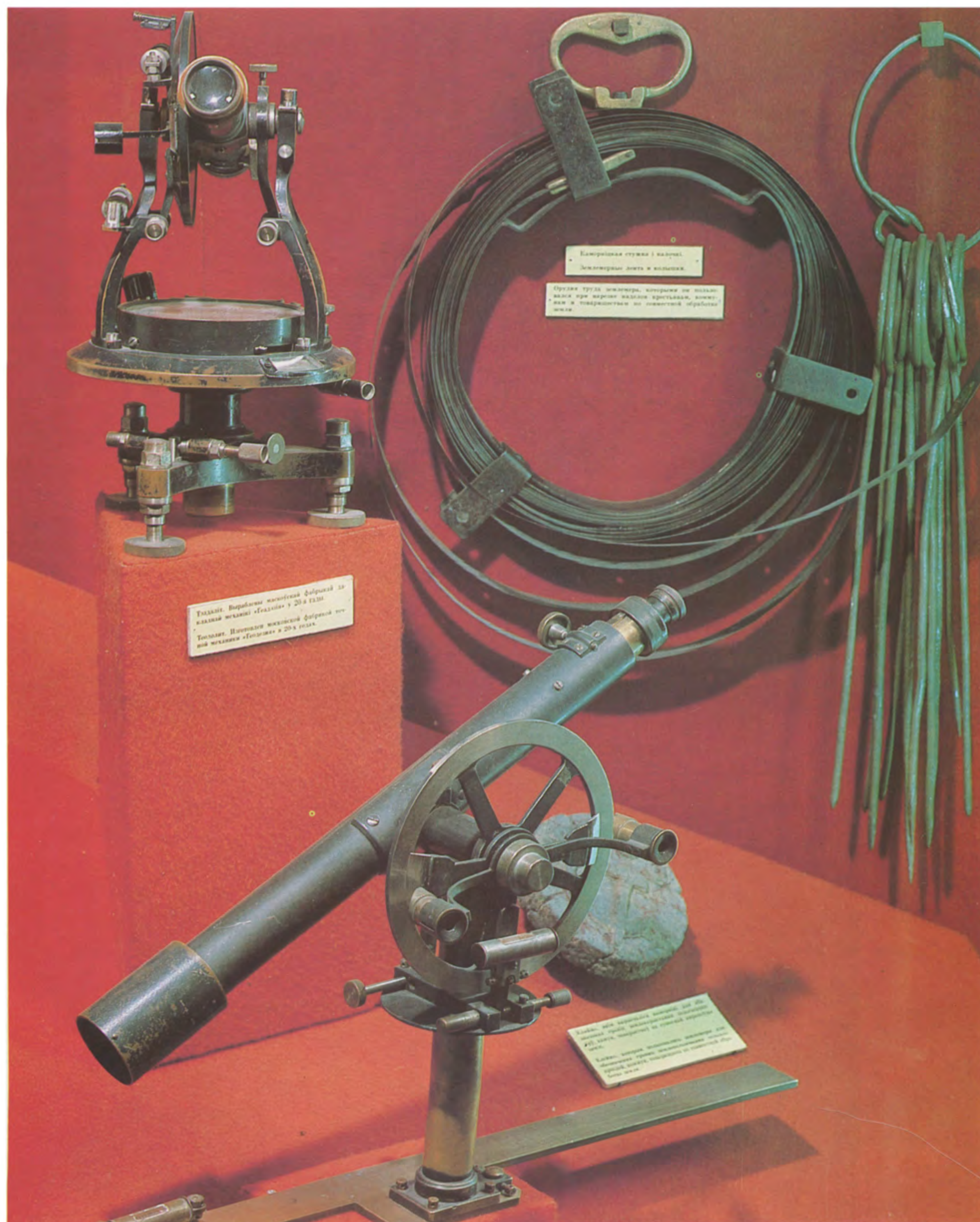
177
УТВАРЭННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. 1918. Фрагмент экспазіцыі

178
СЦЯГ 27-й ОМСКАЙ СТРАЛКОВАЙ ДЫВІЗІІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ, ЯКАЯ ВЫЗВАЛЯЛА Ў 1920 Г. БЕЛАРУСЬ І Г. МІНСК АД ІНШАЗЕМНЫХ ІНТЭРВЕНТАЎ

179
БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ІНШАЗЕМНАЙ ВАЕННАЙ ІНТЭРВЕНЦЫІ І ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ. 1918—1920. Фрагмент экспазіцыі

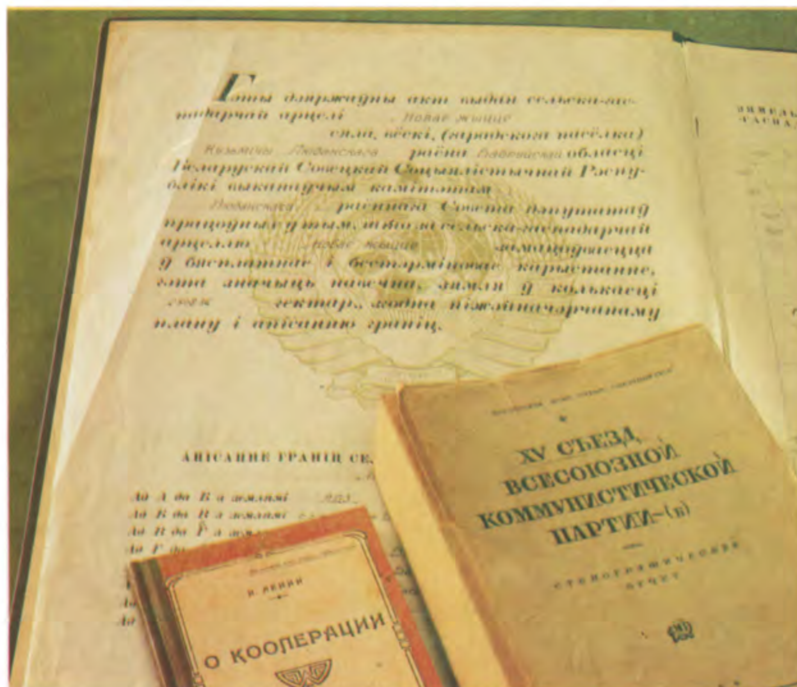
180
ІНСТРУМЕНТЫ ЗЕМЛЯМЕРАЎ У ПЕРШЫЯ ГАДЫ САВЕЦКАЙ УЛАДЫ Ў БЕЛАРУСІ. 1920-Я ГГ.

181
БЕЛАРУСКАЯ ССР У ПЕРЫЯД КАЛЕК-ТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ.
1929—1937. Фрагмент экспазіцыі

182
У БРАТНІМ ЯДНАННІ ПРАЦЫ СЯЛЯН І РАБОЧЫХ... ПЛАКАТ. 1921

183
ПАРТЫЙНЫЯ І ДЗЯРЖАЎНЫЯ ДАКУМЕНТЫ АБ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. 1920—1930-я ГГ.

184
БЕЛАРУСКАЯ ССР У ПЕРЫЯД КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. 1929—1937. Фрагмент экспазіцыі

185
АТЭСТАТ «ГЕРОЙ ПРАЦЫ» РАБОЧАГА ДОБРУШСКАЙ ПАПЯРОВАЙ ФАБРЫКІ А. С. КРЫВАШЭЕВА. 1921

186
ОРДЭН ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА БССР. 1920-я гг.

187
НАГРУДНЫ ЗНАК «ГЕРОЙ ПРАЦЫ ПЕРШАЙ ПЯЦІГОДКІ БССР» ПЕРАДАВІКОЎ ВЫТВОРЧАСЦІ НА БАБРУЙСКАЙ ФАБРЫЦЫ ІМЯ М. С. ХАЛТУРЫНА. 1933

188
ЗАЛАТЫ ЖЭТОН ПЕРАМОЖЦЫ КОНКУРСУ ЗАХОДНЯЙ ЧЫГУНКІ «ЗА ЛЕПШАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ ПАРАВОЗА». 1928

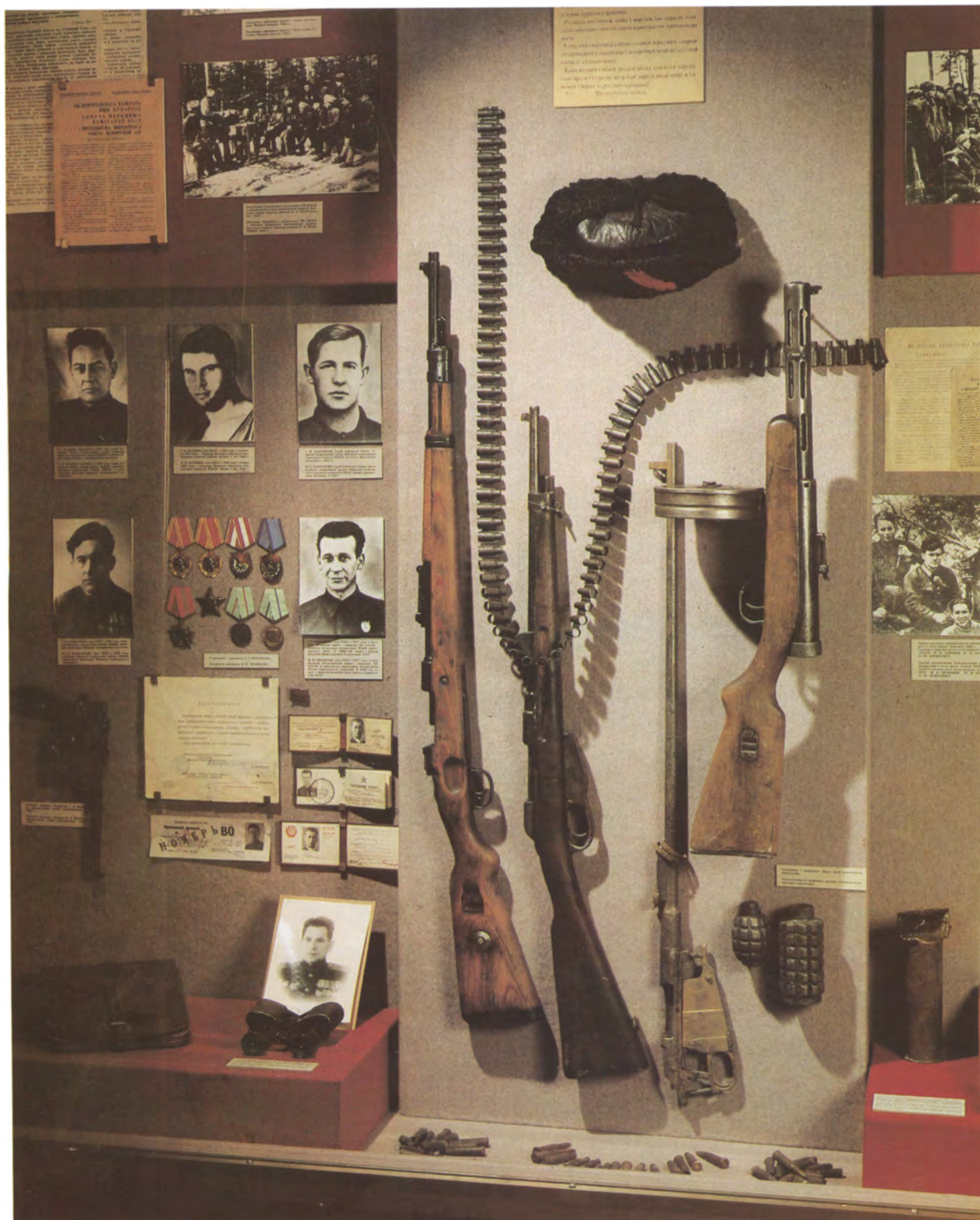
189
ЗАЛАТЫ ІМЯННЫ ГАДЗІННІК ПАРТЫЙНАГА І ДЗЯРЖАЎНАГА ДЗЕЯЧА, СТАРШЫНІ САВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР М. М. ГАЛАДЗЕДА (1894—1937)

190
ДАРЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ І ПЕРШЫЯ САВЕЦКІЯ ВЫДАННІ ТВОРАЎ КЛАСІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ Я. КУПАЛЫ І Я. КОЛАСА

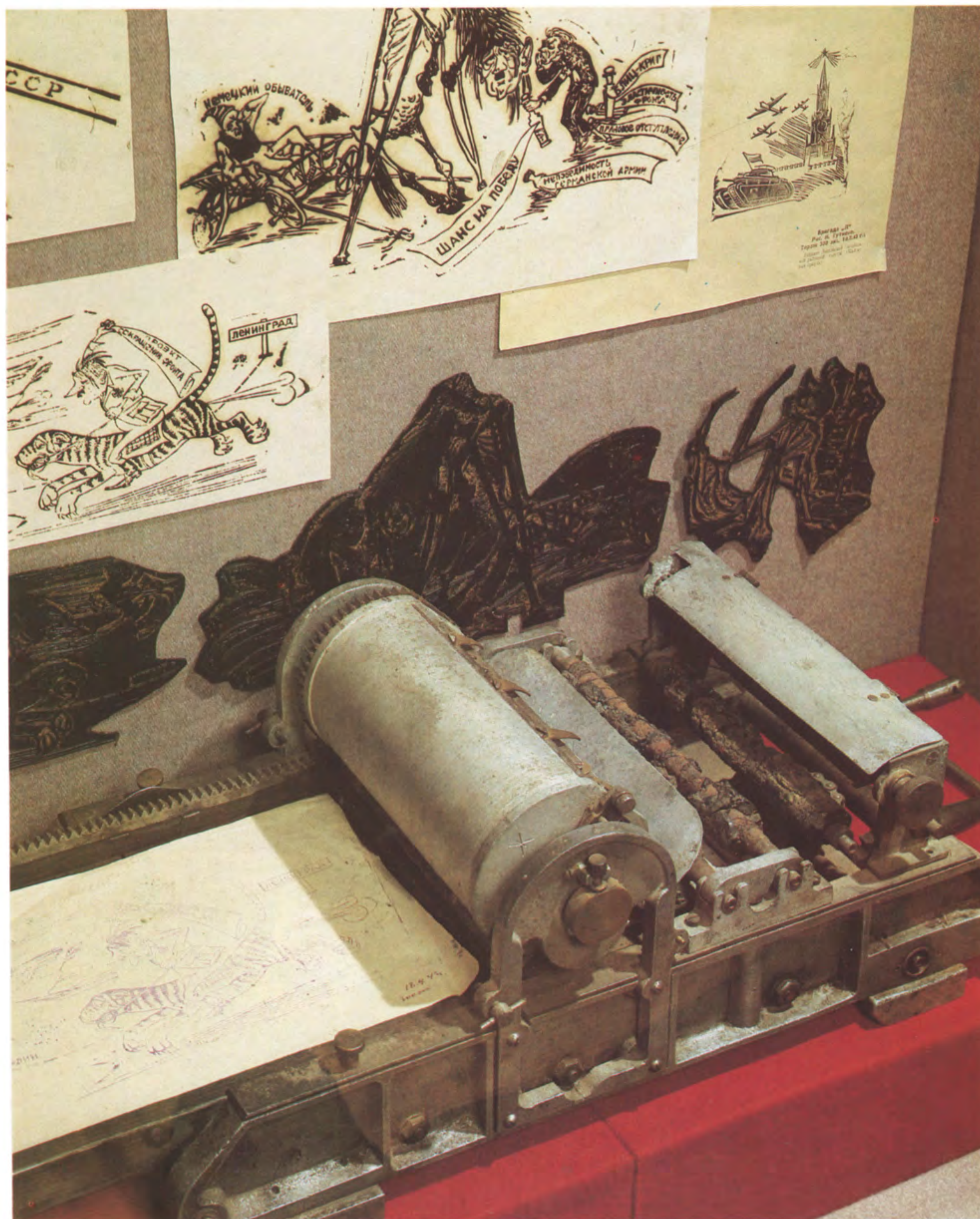
191
ПЕРЫЯДЫЧНЫЯ ВЫДАННІ БЕЛАРУСКАЙ ССР. 1920—1930-Я ГГ.

192
АРГАНІЗАЦЫЯ ПАДПОЛЬНАЙ І ПАРТЫЗАНСКАЙ БАРАЦЬБЫ СУПРАЦЬ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ У ПЕРЫЯД ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1945. Фрагмент экспазіцыі

193
БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспазіцыі

194
ПАДПОЛЬНЫ І ПАРТЫЗАНСКІ ДРУК БЕЛАРУСІ ПЕРЫЯДУ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспазіцыі

195
ПАДПОЛЬНЫЯ І ПАРТЫЗАНСКІЯ ГАЗЕТЫ БЕЛАРУСІ Ў ГАДЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944

196
АДНАЎЛЕННЕ І ДАЛЕЙШАЕ РАЗВІЦЦЁ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ БЕЛАРУСКАЙ ССР. 1945—1961. Агульны выгляд экспазіцыі

197
ДАКУМЕНТЫ ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА, ГЕРОЯ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ, СТАРШЫНІ КАЛГАСА «РАССВЕТ» К. П. АРЛОЎСКАГА (1895—1968)

198
ВЫТВОРЧАЕ АБ'ЯДНАННЕ «БЕЛАРУСЬКАЛІЙ» ІМЯ 50-ГОДДЗЯ ЎТВАРЭННЯ СССР. Фрагмент экспазіцыі

199
УЗОРЫ ПРАДУКЦЫІ ВЫТВОРЧЫХ АБ'ЯДНАННЯЎ «ХІМВАЛАКНО» ІМЯ У. І. ЛЕНІНА І «ПАЛІМІР» ІМЯ 50-ГОДДЗЯ БЕЛАРУСКАЙ ССР. Фрагмент экспазіцыі

200
ДЗЕЙНАСЦЬ ПАРТЫЙНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ МІНСКАГА ТРАКТАРНАГА ЗАВОДА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА ПА ПАСКАРЭННЮ НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАГА ПРАГРЭСУ. Фрагмент экспазіцыі

201
НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС У ПРАМЫСЛОВАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі

202
УЗНАГАРОДНЫ ЗНАК «ЗА ПРАЦОЎНУЮ ДОБЛЕСЦЬ У ДЗЕВЯТАЙ ПЯЦІГОДЦЫ» КАЛГАСА ІМЯ С. М. КІРАВА ШКЛОЎСКАГА РАЁНА МАГІЛЁЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ. 1975

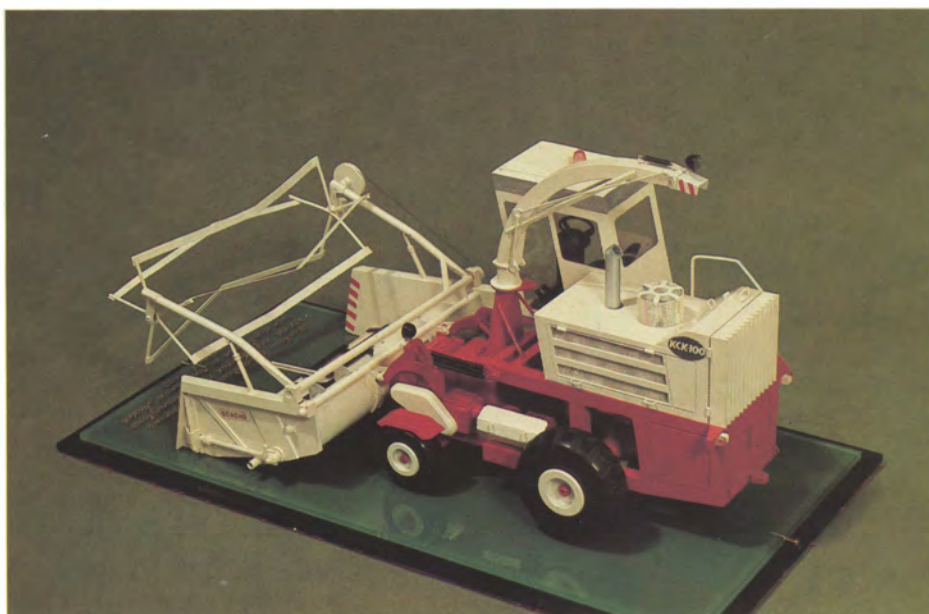

203
УЗОР ПЕРШАГА Ў СССР АСАБЛІВА ТРЫВАЛАГА ПАДШЫПНІКА ДЛЯ ТУРБІННАГА БУРЭННЯ НАФТАВЫХ І ГАЗАВЫХ СВІДРАВІН. 1970-я гг.

204
ДАКУМЕНТЫ І ЎЗНАГАРОДЫ ПЕРАДАВІКОЎ ПЛЕМЗАВОДА «КАРЭЛІЧЫ» ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі

205
МІНСКІ ТРАКТАРНЫ ЗАВОД ІМЯ У. І. ЛЕНІНА. Фрагмент экспазіцыі

206
САМАХОДНЫ КОРМАЎБОРАЧНЫ КАМБАЙН КСК-100. Мадэль

207
ВАЗЫ. 1976

208
ДЫВАН. 1970-я гг.

209
СУЧАСНАЯ НАРОДНАЯ ТВОРЧАСЦЬ БЕЛАРУСІ. Фрагмент экспазіцыі

210
РОСТ НАРОДНАГА ДАБРАБЫТУ І КУЛЬТУРНАГА ЎЗРОЎНЮ ПРАЦОЎНЫХ. Агульны выгляд экспазіцыі

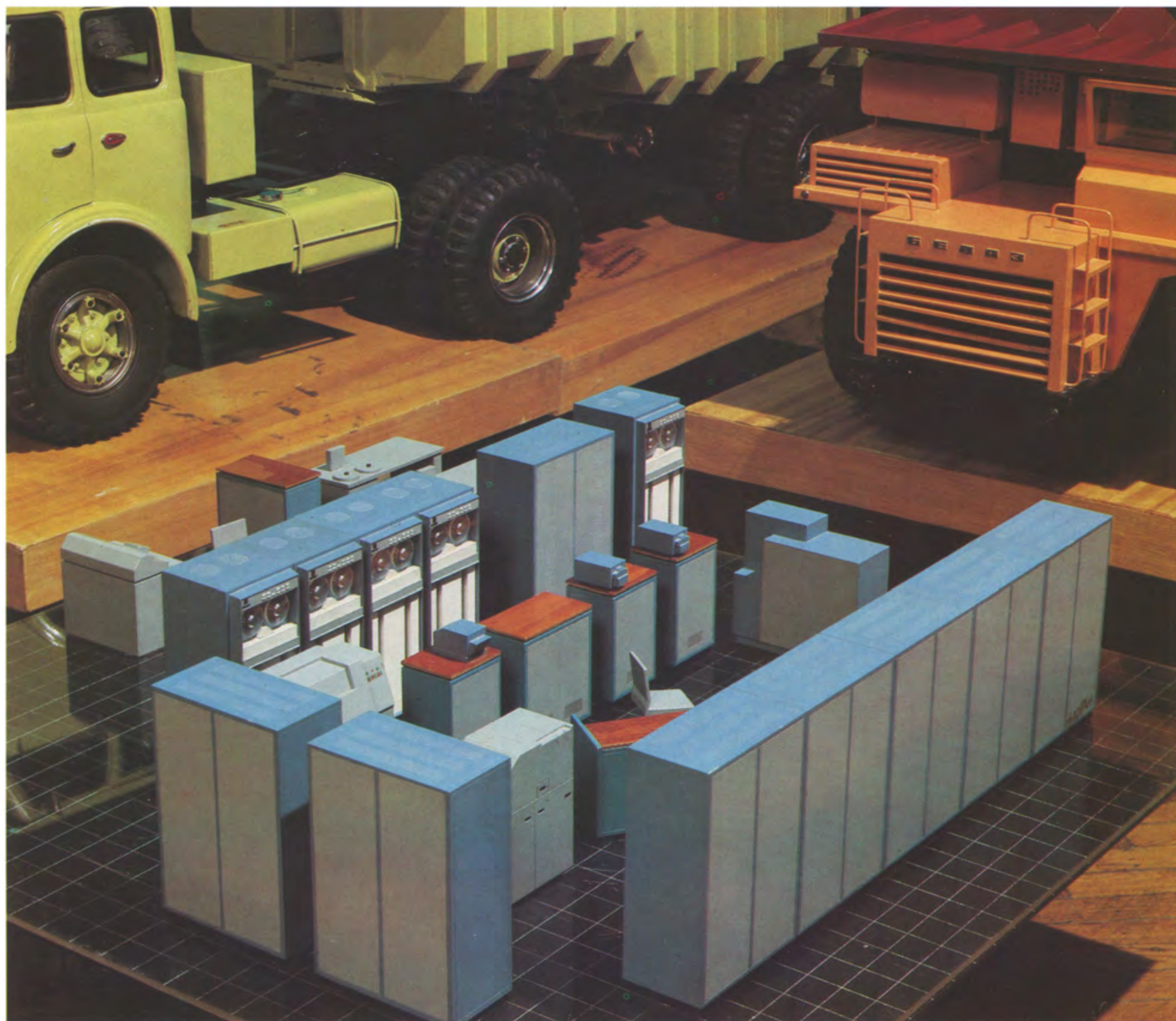
211

ФАКЕЛ І МАЛАЯ АЛІМПІЙСКАЯ ЧАША, У ЯКОЙ БЫЎ ДАСТАЎЛЕНЫ АГОНЬ XXII АЛІМПІЙСКІХ ГУЛЬНЯЎ У МІНСК. 1980

212
ПАМЯТНЫЯ МЕДАЛІ «ЛЕНІНІЯНА». 1967

213
БАРАЦЬБА ЗА МІР І ДРУЖБУ ПАМІЖ НАРОДАМІ. Фрагмент экспазіцыі

214
НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС У ПРАМЫСЛОВАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі

215
АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСКАЙ ССР — АДЗІН З ВЯДУЧЫХ НАВУКОВЫХ ЦЭНТРАЎ САВЕЦКАГА САЮЗА.
Фрагмент экспазіцыі

216
КАСМІЧНАЯ АМУНІЦЫЯ ДВОЙЧЫ ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА, ЛЁТЧЫКА-КАСМАНАЎТА СССР П. І. КЛІМУКА

217
УЗРАСТАННЕ КІРУЮЧАЙ РОЛІ КПСС.
Агульны выгляд экспазіцыі

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ БССР

Государственный музей Белорусской ССР является одним из крупнейших хранилищ вещевых и документальных материалов по отечественной истории, важным культурно-просветительным учреждением республики. Он основан в 1957 году по решению Совета Министров БССР вместо Белорусского государственного музея, разграбленного немецко-фашистскими оккупантами в период Великой Отечественной войны. Создание Государственного музея БССР — результат кропотливой исследовательской и собирательской работы научного коллектива. Многочисленные историко-этнографические, археологические и естественнонаучные экспедиции, которые регулярно проводятся в различных регионах Белоруссии, работа в крупнейших музеях и архивах Советского Союза позволили на протяжении относительно короткого периода выявить ценные вещевые и письменные источники и осуществить комплектование музейных фондов. На этой основе в 1967 году была создана стационарная экспозиция, и залы музея открылись для широкого круга посетителей.

В настоящее время в музее сформированы разнообразные коллекции: археологические, этнографические, нумизматические, естественнонаучные, военно-историческая, медалей, рукописей и старопечатных книг, произведений искусства, мемориальных вещей, связанных со значительными историческими событиями и жизнью выдающихся деятелей революционного движения, коммунистического строительства. Музей насчитывает более 280 тысяч предметов. Их хронологический диапазон весьма примечателен: от ручного рубила, орудия труда первобытного человека, до космического скафандра, в котором осуществил свой первый звездный полет 18—19 декабря 1973 года славный сын белорусского народа, дважды Герой Советского Союза, летчик-космонавт СССР Петр Климук на корабле «Союз-13». Собрание музея интересно и тем, что в нем наряду с памятниками материальной и духовной культуры местного происхождения широко представлены предметы, бытовавшие в Белоруссии, но созданные на соседних славянских и более отдаленных западноевропейских землях и даже на Кавказе, странах Востока.

Размещенная в 18 залах экспозиция музея освещает 22 темы. Она построена по общественно-экономическим формациям в соответствии с исторической периодизацией. В экспозиции охарактеризованы уровень развития производительных сил в ту или иную эпоху, политический строй и социальная структура общества, классовая и народно-освободительная борьба, показаны основные направления во внешней и внутренней политике, достижения Белорусской ССР в развитии экономики, науки и культуры за годы Советской власти. Несколько залов знакомят с геологическим прошлым территории Белоруссии, разнообразным миром флоры и фауны, охраной окружающей среды. Здесь экспонируются коллекции минералов, образцы полезных ископаемых, гербарии, типичные виды животного мира.

Филиалом музея является памятник истории и культуры конца XVI—начала XVII века бывшая Спасо-Преображенская церковь, расположенная в г. п. Заславле, недалеко от Минска. В экспозиции филиала — старинные изделия мастеров художественной обработки металла, косторезного, кузнечного и гончарного ремесел, стеклоделия, ткачества, плетения, резьбы по дереву, образцы древнебелорусской живописи и национальной одежды.

Ежегодно Государственный музей БССР и его филиал принимают около 250 тысяч посетителей, в том числе гостей из многих сел и городов нашей страны, туристов из-за границы. Для них организуются квалифицированные экскурсии, читаются лекции по проблемам истории и культуры. Музей регулярно выезжает на предприятия, в учебные заведения, колхозы и совхозы с передвижными выставками для ознакомления с ними широких масс населения. Его экспонаты демонстрируются также в других городах страны и за границей. Коллекционный материал используется не только в культурно-просветительных целях, но и служит ценным источником для научных исследований по истории белорусского народа.

The State Museum of the Byelorussian SSR is one of the biggest depositories of objects and documents on national history, an important cultural and educational establishment of the republic. It was founded in 1957 by a decree of the BSSR Council of Ministers to replace the Byelorussian State Museum plundered by the German Nazi occupants during the Great Patriotic War. The setting up of the State Museum of the Byelorussian SSR was a result of tedious research and collecting work of scientists. Numerous historico-ethnographical, archaeological and natural scientific expeditions which are carried on regularly in various regions of Byelorussia, the work in biggest museums and archives of the USSR made it possible in a relatively short period of time to reveal valuable sources of objects and manuscripts and complete the museum's funds. On these grounds a standing exposition was made in 1967 and the museum's halls opened for visitors.

At present time the museum possesses various collections: archaeological, ethnographical, numismatic, on natural sciences, war history, of medals, manuscripts and ancient books, works of art, memorial articles dealing with important historic events and the life of outstanding revolutionaries and communist society builders. The museum's collection numbers more than 260 thousand objects. Their chronological range is rather remarkable: from a hand chipper, a tool of the primitive man, to the space suit in which Pyotr Klimuk, a glorious son of the Byelorussian people, twice Hero of the Soviet Union, pilot-cosmonaut of the USSR, made his first space flight on board the Soyuz-13 spaceship. The peculiarity of the museum's collection is added by the fact that alongside the relics and monuments of the local material and spiritual culture it widely represents articles utilized in Byelorussia but made in neighbouring Slavonic and remote West Euopean lands and even in the Caucasus and in the Orient.

The exposition of the museum occupies 18 halls and embraces 22 themes. It is formed according to social and economic structures and follows the division into historic periods. The exposition defines the level of development of productive forces in various epochs, the political and social structure of the society, the class and popular liberation struggle; it shows main guide-lines of foreign and home policy, the Byelorussian SSR's achievements in economy, science and culture during the years of Soviet power. Several halls acquaint visitors with the geological part of Byelorussia's territory, its diverse flora and fauna and the environmental protection. Collections of minerals, herbaria, typical species of the animal world are here on display.

The former Church of the Saviour-and-Transfiguration, an historic and cultural monument of the late 16th–early 17th centuries in a small town of Zaslavl near Minsk, houses a branch of the museum. The branch's exposition features ancient articles of decorative metal-work, bone-carving, blacksmith's and pottery work, glassware, weaving, plaining, wood-carving, old Byelorussian paintings and national clothes.

Annually the State Museum of the Byelorussian SSR and its branch are visited by nearly 250 thousand people, including guests from many towns and villages of this country and foreign tourists. They are offered excursions and lectures on problems of history and culture. The museum regularly sends mobile exhibitions to factories and educational establishments, to collective and state farms, so that many people may acquaint with them. Its exhibits are on display in other towns of the country and abroad. The collection materials are not only used in cultural and educational purposes but also serve as a valuable source of scientific research in the history of the Byelorussian people.

Le Musée d'Etat de la R. S. S. de Biélorussie est un des plus grands conservatoires d'objets et de documents sur l'histoire nationale, un important établissement culturel de la république. Il a été fondé en 1957 pour remplacer le Musée d'Etat de Biélorussie, pillé par les envahisseurs germano-fascistes pendant la Grande Guerre Nationale. La création du musée est l'aboutissement d'un travail de recherche minutieux effectué par un groupe de chercheurs. De nombreuses expéditions historiques, ethnographiques, archéologiques et scientifiques, qui ont lieu régulièrement dans de diverses régions de Biélorussie, les recherches dans de grands musées et archives de l'Union Soviétique, ont permis de découvrir, au cours d'une période relativement courte, des objets et des manuscrits de valeur et d'en faire les collections du musée. Sur cette base, en 1967, il a été créé une exposition permanente et les salles du musée se sont ouvertes au grand public.

Actuellement, il existe au musée les collections suivantes : archéologique, ethnographique, numismatique, de sciences naturelles, d'histoire militaire, de médailles, de manuscrits, d'incunables, d'œuvres d'art, d'objets commémoratifs liés aux grands événements historiques et aux personnalités éminentes du mouvement révolutionnaire et de l'édification communiste. Le musée compte plus de 260 000 objets. Leur gamme chronologique est bien remarquable, d'un burin manuel, outil de travail de l'homme primitif, au scaphandre cosmique dans lequel le fils glorieux du peuple biélorusse, Piotr Klimouk, deux fois Héros de l'Union Soviétique, pilote-cosmonaute d'U. R. S. S., a effectué son premier vol spatial sur le vaisseau « Soyz-13 », du 18 au 26 décembre 1973. La collection du musée est encore intéressante du fait qu'on y voit côtoyer des monuments de la culture matérielle et spirituelle d'origine locale et des objets qui étaient en usage en Biélorussie, mais qui avaient été créés dans des pays slaves voisins, et même plus loin, en Europe occidentale, au Caucase et dans des pays orientaux.

Occupant 18 salles, l'exposition englobe 22 thèmes. Elle est conçue selon les formations sociales et économiques, conformément aux périodes historiques. L'exposition reflète le niveau de développement des forces productives dans telle ou telle époque, le régime politique et la structure sociale de la société, la lutte de classe et de libération nationale, les orientations fondamentales de la politique intérieure et extérieure, les réalisations de la R. S. S. de Biélorussie dans le développement économique, scientifique et culturel sous le Pouvoir soviétique. Certaines salles font connaître le passé géologique du territoire de Biélorussie, la flore et la faune variées, la protection de l'environnement. Au musée sont exposées les collections des minéraux, les échantillons de fossiles, les herbiers, les espèces typiques du règne animal.

L'ancienne église de la Transfiguration, monument d'histoire et de culture construit fin du XVIe—début du XVIIe siècle, située à Zaslavl, non loin de Minsk, abrite la filiale du musée. L'exposition de celle-ci réunit des objets anciens fabriqués par des maîtres du travail artistique du métal, des objets d'os, de verre, forgés, tissés, tressés, sculptés sur bois, des peintures et des costumes folkloriques de l'ancienne Biélorussie.

Le Musée d'Etat de la R. S. S. de Biélorussie et sa filiale accueille tous les ans environ 250 000 visiteurs venant de notre pays et de l'étranger. Pour ceux-ci sont tenues des visites-conférences sur l'histoire et la culture. A l'intention du grand public, le musée organise régulièrement des expositions ambulantes dans les entreprises, les établissements d'enseignement, les kolkhozes et les sovkhozes. Les pièces d'exposition voyagent dans d'autres villes et à l'étranger. Les matériaux des collections sont utilisés non seulement à des fins culturelles et éducatives mais ils servent aussi de source précieuse aux recherches scientifiques sur l'histoire du peuple biélorusse.

Das Staatsmuseum der Belorussischen SSR ist eine der größten Sammlungen historisch und künstlerisch bedeutsamer Gegenstände und Materialien aus der Vergangenheit und Gegenwart des Landes. Nachdem das frühere Belorussische Staatsmuseum im zweiten Weltkrieg zugrunde gegangen war, wurde 1957, auf Beschluß des Ministerrates der BSSR, das heutige Staatsmuseum mit viel Sorgfalt wieder aufgebaut.

Der Eröffnung des Museums ging eine umfangreiche Arbeit zahlreicher Sammler und Kunsthistoriker voraus. Als Ergebnis historischer, ethnographischer und archäologischer Expeditionen in verschiedene Gebiete Belorußland konnten innerhalb relativ kurzer Zeit wertvolle Gegenstände und Schriften entdeckt und erfaßt werden, mit denen die früheren Bestände der Sammlung aufgefüllt wurden. So entstand 1967 eine feststehende Sammlung, die auch für die Besucher freigegeben wurde.

Heute verfügt das Museum über reichhaltige Expositionen: Archäologie, Ethnographie, Numismatik, Naturwissenschaft, Kriegsgeschichte, sowie Medaillen, Manuskripte, alte Drucke, Kunstwerke, Gegenstände, die an denkwürdige Ereignisse oder namhafte Persönlichkeiten erinnern.

Die Sammlung zählt mehr als 200 000 Museumsstücke. Sie reicht von einem Meißel, Arbeitswerkzeug des Urmenschen, bis hin zu dem Raumanzug, in dem der Belorusse Pjotr Klimuk, zweifacher Held der Sowjetunion, am 18. bis 26. Dezember 1973 seinen ersten Weltraumflug mit dem „Sojus-13" durchgeführt hat.

Beachtenswertes Merkmal des Museums ist es, daß es neben Denkmalen der materiellen und geistigen Kultur des Volkes auch Gegenstände birgt, die einst auf dem Gebiet Belorußlands im Gebrauch waren, aber aus benachbarten Ländern oder gar aus dem Osten und Kaukasus stammen.

Die gesamte Sammlung, die in achtzehn Sälen untergebracht ist, gliedert sich in zweiundzwanzig thematische Bereiche und entspricht geschichtlichen Zeitabschnitten in ihrer gesetzmäßigen Folge. Die Ausstellungen veranschaulichen den Entwicklungsstand der Produktionskräfte in der jeweiligen Periode und der Gesellschaftsordnung, zeigen die soziale Struktur jeder Gesellschaft, den Klassen- und nationalen Befreiungskampf, dokumentieren die wichtigsten Richtungen der Innen- und Außenpolitik des Sowjetlandes sowie Errungenschaften Sowjetbelorußlands auf den Gebieten Wirtschaft, Wissenschaft und Kultur in den Jahren der Sowjetmacht.

Einige Ausstellungen erschließen den Besuchern das geologische Bild Belorußlands in Vergangenheit, zeigen die Pflanzen- und Tierwelt der Republik. Hier sind Sammlungen von Gesteinen, Bodenschätzen, einheimischen Pflanzen- und Tierarten zu sehen.

Das Staatsmuseum hat eine Filiale, die in der restaurierten ehemaligen Christi-Verklärungs-Kirche, einem Bauwerk aus dem 16./17. Jh., in Saslawl, einem Ort bei Minsk, untergebracht ist. Diese Ausstellung zeigt alte Metallerzeugnisse, Knochenschnitzereien, Töpferwaren, Schmiedehandwerk, Glaswaren, Webereien, Flechtarbeiten, Holzbildhauereien, Malereien und Volkstrachten.

Jährlich registrieren das Staatsmuseum der BSSR und seine Filiale etwa 250 000 Besucher, unter ihnen auch viele Gäste aus anderen Landesteilen und dem Ausland. Für sie werden sachkundige Führungen und Vorlesungen zu Fragen der Geschichte und Kultur organisiert. Das Museum zeigt regelmäßig Wanderausstellungen in Betrieben, Lehranstalten und Kolchosen, anderen Städten der Sowjetunion und dem Ausland. Seine Bestände dienen nicht nur der Erziehung der Menschen, sondern auch der Erforschung der Geschichte des belorussischen Volkes.

El Museo Estatal de la RSS de Bielorrusia es uno de los depósitos más grandes de objetos de la cultura material y documentos, relacionados con la historia nacional,y se le considera una importante institución cultural-educativa de la república. Fundado en 1957 por decisión del Consejo de Ministros de la RSSB en reemplazo del Museo Estatal Bielorruso, casi totalmente desvalijado por los ocupantes fascistas alemanes durante la guerra, el Museo Estatal de la RSS de Bielorrusia constituye el resultado de un escrupuloso trabajo recopilador de un grupo de científicos. Numerosas expediciones histórico-etnográficas, arqueológicas y científico-naturalistas llevadas a efecto regularmente en diversas regiones de Bielorrusia, el trabajo en los museos y archivos de mayor importancia de la Unión Soviética permitieron en el transcurso de un período relativamente corto encontrar valiosos materiales que fueron incorporados a los fondos del museo. En esta base en 1967 se creó una exposición permanente y las salas del museo fueron abiertas al público en general.

Actualmente el museo cuenta con diversas colecciones: arqueológicas, etnográficas, numismáticas, científico-naturales, militar-históricas, de medallas, manuscritos y primeros libros impresos, obras artísticas, objetos conmemorativos, concernientes a importantes hechos históricos y la vida de destacados personajes del movimiento revolucionario y la construcción comunista. El museo posee más de 260 mil muestras. Su diapasón cronológico es notable: abarca desde el hacha de piedra, instrumento de trabajo del hombre prehistórico, hasta la escafandra espacial, con la cual realizara su primer vuelo al cosmos el 18-26 de diciembre de 1973 en la nave "Soyuz-13" el glorioso hijo del pueblo bielorruso, dos veces Héroe de la Unión Soviética Piotr Klímuk. Las muestras del museo son interesantes, además, porque junto con los monumentos de la cultura material y espiritual de origen local en el museo se exponen objetos empleados en Bielorrusia, pero procedentes de las tierras eslavas vecinas, de Europa Occidental e, incluso, del Cáucaso y los países del Oriente.

Instalada en 18 salas, la exposición del museo incluye 22 temas. Está distribuida según las formaciones socio-económicas, en correspondencia con la división histórica en períodos. En la exposición se han caracterizado el nivel de desarrollo de las fuerzas productivas en cada época, el sistema político y la estructura social de la sociedad, la lucha de clases y de liberación popular; en ella se muestran, asimismo, las principales orientaciones en la política interna y exterior, los logros de la RSS de Bielorrusia en el desarrollo económico, científico y cultural, alcanzados durante el Poder Soviético. Varias salas están dedicadas al pasado geológico del territorio, el variado mundo de la flora y la fauna y la protección del medio ambiente de Bielorrusia. Aquí se exponen colecciones de minerales, muestras de yacimientos, herbarios, ejemplares típicos del mundo animal.

En filial del museo se ha convertido la ex iglesia Spaso-Preobrazhenskaya —monumento histórico-cultural de fines del siglo XVI, comienzos del XVII—, ubicada en el pueblo de Zaslavl, cerca de Minsk. La exposición de la filial consta de artículos antiguos confeccionados por maestros del trabajo artístico en metal, de grabado en hueso, forja, alfarería, fabricación de vidrio, tejeduría, trenzado, tallado en madera; posee, además, muestras de la pintura y la vestidura nacional bielorrusa antigua.

Anualmente, el Museo Estatal de la RSS de Bielorrusia y su filial reciben a cerca de 250 mil visitantes, venidos de aldeas y ciudades de todo el país y del extranjero. Para los turistas se organizan excursiones a cargo de especialistas calificados, se dictan conferencias sobre cuestiones de la historia y la cultura. El museo abre regularmente exposiciones ambulantes en las empresas, centros de estudios, koljoses y sovjoses; de tal modo tienen acceso a ellas grandes masas de la población. Las muestras del museo se presentan también en otras ciudades del país y en el extranjero. Los materiales coleccionados se utilizan, por cierto, no sólo con fines cultural-educativos, sirven, asimismo, de valiosa fuente informativa para los estudios sobre la historia del pueblo bielorruso.

СПІС ІЛЮСТРАЦЫЙ

СПИСОК ИЛЛЮСТРАЦИЙ

LIST OF ILLUSTRATIONS

TABLE DES ILLUSTRATIONS

VERZEICHNIS DER ABBILDUNGEN

LISTA DE ILUSTRACIONES

СПІС ІЛЮСТРАЦЫЙ

1
РАННІ ЖАЛЕЗНЫ ВЕК НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ. VII ст. да н. э.— IV ст. н. э. Фрагмент экспазіцыі.

2
ЗАХОДНІЯ ЗЕМЛІ РУСІ Ў СКЛАДЗЕ СТАРАЖЫТНАРУСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ. IX — пачатак XII ст. Фрагмент экспазіцыі.

3
ПАДМУРАК ЖЫЛЛЯ ПЕРШАБЫТНАГА ЧАЛАВЕКА. Фрагмент. Мамантавая косць. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Юдзінава, Пагарскі раён, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

4
СЯКЕРА. Камень. III тысячагоддзе да н. э. Гомельская вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

5
МАТЫКІ. Камень, рог. Канец III — першая палавіна II тысячагоддзя да н. э. Паўночнабеларуская і сярэднедняпроўская культуры. Глыбоцкі раён, Віцебская вобласць; Гарочычы, Калінкавіцкі раён, Гомельская вобласць. Пад'ёмны матэрыял. Паселішча Крывіна паўночнабеларускай культуры. Галоўск, Сенненскі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

6
БІВЕНЬ, НІЖНЯЯ СКІВІЦА І ЗУБЫ МАМАНТА. Косць. XVIII — XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Елісеевічы, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

7
СЯКЕРЫ. Крэмень. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э. Культура шнуравой керамікі. Пухавіцкі і Старадарожскі раёны, Мінская вобласць; Вяляцічы, Пінскі раён, Брэсцкая вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

8
НАКАНЕЧНІК КАП'Я. Крэмень. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э. Культура шнуравой керамікі. Брэсцкая вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

9
ГАРПУНЫ І КРУЧОК. Косць. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

10
СЯКЕРЫ. Крэмень. Першая палавіна II тысячагоддзя да н. э. Культура шнуравой керамікі. Веткаўскі раён, Гомельская вобласць; Вяляцічы, Пінскі раён, Брэсцкая вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

11
НАКАНЕЧНІКІ СТРЭЛ. Крэмень. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

12
НАКАНЕЧНІКІ СТРЭЛ. Косць. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

13
ПАДВЕСКІ. Бурштын. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча Крывіна паўночнабеларускай культуры. Галоўск, Сенненскі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Я. Р. Краскоўскай.

14
ПАДВЕСКІ. Косць. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Юдзінава, Пагарскі раён, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

15
АРНАМЕНТАВАНЫЯ ПРАДМЕТЫ. Косць. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Юдзінава, Пагарскі раён, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

16
ШПІЛЬКІ. Косць. VIII—VII стст. да н. э. Гарадзішча днепра-дзвінскай культуры. Замошша, Полацкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі В. І. Шадыры.

17
ГАЛОЎКА ПТУШКІ. Косць. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Юдзінава, Пагарскі раён, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

18
КАРАЛІ. Марскія ракавіны. XVIII—XVI тысячагоддзі да н. э. Паселішча эпохі верхняга палеаліту. Юдзінава, Пагарскі раён, Бранская вобласць. Раскопкі У. Дз. Будзько.

19
ГАЛОЎКА ПТУШКІ. Косць. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

20
ФІГУРКА ЧАЛАВЕКА. Дрэва. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

21
ЗМЯЯ. Косць. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

22
ФІГУРКА ЛАСЯ. Косць. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

23
ГАРШЧОК. Гліна. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э. Грунтавы могільнік Стрэліца сярэднедняпроўскай культуры. Рудня-Шлягіна, Веткаўскі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Я. Р. Краскоўскай.

24
ПОСУД. Гліна. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э. Курганны могільнік сярэднедняпроўскай культуры. Ходасавічы, Рагачоўскі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі І. І. Арцёменкі.

25
ГАРШЧОК. Гліна. Канец III — пачатак II тысячагоддзя да н. э. Паселішча паўночнабеларускай культуры. Асавец 2-гі, Бешанковіцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі М. М. Чарняўскага.

26
ПАСУДЗІНА. Гліна. Сярэдзіна II тысячагоддзя да н. э. Грунтавы могільнік Стрэліца сярэднедняпроўскай культуры. Рудня-Шлягіна, Веткаўскі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Я. Р. Краскоўскай.

27
ПОСУД. Гліна. IV—II стст. да н. э. Грунтавы могільнік паморскай культуры. Трасцяніца, Камянецкі раён, Брэсцкая вобласць. Раскопкі В. Б. Караткевіч.

28
ПОСУД. Гліна. II—I стст. да н. э. Грунтавы могільнік зарубінецкай культуры. Сямурадцы, Жыткавіцкі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Л. Д. Побаля.

29
ГАРШКІ І МІСКІ. Гліна. II—I стст. да н. э. Грунтавы могільнік зарубінецкай культуры. Сямурадцы, Жыткавіцкі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Л. Д. Побаля.

30
ПАСУДЗІНА. Гліна. IV—II стст. да н. э. Грунтавы могільнік паморскай культуры. Трасцяніца, Камянецкі раён, Брэсцкая вобласць. Раскопкі В. Б. Караткевіч.

31
УМАЦАВАНАЕ ПАСЕЛІШЧА ПЛЯМЁН КУЛЬТУРЫ ШТРЫХАВАНАЙ КЕРАМІКІ. III—IV стст. Малышкі, Вілейскі раён, Мінская вобласць. Рэканструкцыя А. Р. Мітрафанава, Ф. І. Анісовіча.

32
ГАРШКІ І МІСКА. Гліна. І ст. да н. э.— І ст. н. э. Грунтавы могільнік зарубінецкай культуры. Чаплін, Лоеўскі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Л. Д. Побаля.

33
БРАНЗАЛЕТЫ, КОЛЬЦЫ І ФІБУЛЫ. Бронза. II—I стст. да н. э. Грунтавы могільнік зарубінецкай культуры. Чаплін, Лоеўскі раён, Гомельская вобласць. Раскопкі Л. Д. Побаля.

34
ФІБУЛА. Бронза, эмаль. III—IV стст. Гарадзішча культуры штрыхаванай керамікі. Малышкі, Вілейскі раён, Мінская вобласць. Раскопкі А. Р. Мітрафанава.

35
НАКЛАДКА НА ШЧЫТ. Бронза. Рубеж н. э. Гарадзішча культуры штрыхаванай керамікі. Лабеншчына, Мінская вобласць. Раскопкі А. Р. Мітрафанава.

36
КРУЧОК ПАЯСНЫ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ГАЛОВАК КОНІКАЎ І БУЛАВА. Бронза. Канец X — першая палавіна XI ст. Курганны могільнік крывічоў і дрыгавічоў. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі Ю. А. Зайца.

37
ПАДВЕСКА-ЛУННІЦА. Бронза, эмаль. III—IV стст. Грунтавы могільнік Абідня зарубінецкай культуры. Адаменка, Быхаўскі раён, Магілёўская вобласць. Раскопкі Л. Д. Побаля.

38
КОЛЬЦА СКРОНЕВАЕ. Бронза. V—IV стст. да н. э. Гарадзішча днепра-дзвінскай культуры. Баронікі, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

39
ПАДВЕСКА. Бронза. VI—VIII стст. Гарадзішча днепра-дзвінскай культуры і тыпу верхняга пласта Банцараўшчыны. Язна, Міёрскі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі А. Р. Мітрафанава.

40
БРАНЗАЛЕТ. Шкло. Канец XII — пачатак XIII ст. Гарадзішча Замак. Лукомль, Чашніцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

41
МАНЕТНА-РЭЧАВЫ СКАРБ. Серабро, шкло. Першая палавіна XI ст. Гараўляне, Глыбоцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

42
ГРЫЎНІ ШЫЙНЫЯ. Серабро. XI—XII стст. Паўночная Беларусь. Раскопкі І. А. Сербава (?). З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

43
ПАЦЕРКА. Золата. XII—XIII стст. Гарадзішча Замак. Лукомль, Чашніцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

44
ЗАВУШНІЦА. Фрагмент. Серабро. Са скарбу сярэдзіны XI ст. Дзягцяны, Капыльскі раён, Мінская вобласць.

45
БРАНЗАЛЕТ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ГАЛОВАК ДРАКОНА. Золата. XII ст. Мінскае замчышча. Раскопкі В. Р. Тарасенкі.

46
ЮВЕЛІРНЫЯ ВЫРАБЫ. Серабро. Са скарбу сярэдзіны XI ст. Дзягцяны, Капыльскі раён, Мінская вобласць.

47
ЖАНОЧАЕ ЎПРЫГОЖАННЕ. Бронза. XII ст. Замкавая гара. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

48
АМУЛЕТ-КОНІК. Бронза. XII ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

49
ІДАЛ. Пясчанік. X ст. Знойдзены на беразе р. Серабранка каля Шклова, Магілёўская вобласць.

50
ГАЛОЎКА КАНЯ. Косць. IX—X стст. Курганны могільнік палачан. Рудня, Полацкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі А. Р. Мітрафанава.

51
ГАЛОЎКА ЛАСЯ. Гліна, паліва. XII—XIII стст. Замкавая гара. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

52
ГРЭБЕНЬ. Самшыт. XIII ст. Мінскае замчышча. Раскопкі Э. М. Загарульскага.

53
ПАЦЕРКІ. Залочанае шкло. XI—XII стст. Курганны могільнік жыхароў старажытнага Навагрудка (?). Брацянка, Навагрудскі раён, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

54
ПАЦЕРКІ. Шкло, крышталь, сердалік. XI—XII стст. Курганны могільнік жыхароў старажытнага Навагрудка (?). Брацянка, Навагрудскі раён, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

55
КАРАЛІ. Шкло, медзь. XI—XII стст. Курганны могільнік радзімічаў. Ціхінічы, Рагачоўскі раён, Гомельская вобласць. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

56
ПАЦЕРКІ. Шкло. XI ст. Курганны могільнік крывічоў і дрыгавічоў. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі Э. М. Загарульскага.

57, 58
ВУХАЧЫСТКА З АДЛЮСТРАВАННЕМ МУЗЫКАНТА. Рог. Першая палавіна XII ст. Малы Замак. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

59
ВУХАЧЫСТКА З АДЛЮСТРАВАННЕМ САБАЧКІ. Бронза. XII ст. Малы Замак. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

60
ШАХМАТНЫ ФЕРЗЬ. Косць. XII ст. Гарадзішча Замак. Лукомль, Чашніцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

61, 63
ІГОЛЬНІК. Рог. XII ст. Малы Замак. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

62
НАКЛАДКА. Косць. XII ст. Гарадзішча Замак. Лукомль, Чашніцкі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі Г. В. Штыхава.

64
АМФАРА. Гліна. XII ст. Малы Замак. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

65
АМФАРА. Фрагмент з прачэрчаным надпісам «олѣкъсн». Гліна. XII ст. Малы Замак. Навагрудак, Гродзенская вобласць. Раскопкі Ф. Д. Гурэвіч.

66
ДУКАТ ЭРЦГЕРЦАГА КАРЛА КАРЫНЦІЯ. Золата. 1576. Клагенфурцкі манетны двор. Гарадзішча Вал. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі Ю. А. Зайца.

67
ФОРМА ДЛЯ АДЛІЎКІ АБРАЗКОЎ З АДЛЮСТРАВАННЕМ АРХАНГЕЛА МІХАІЛА. Медзь. XV ст. Гарадзішча. Копысь, Аршанскі раён, Віцебская вобласць. Раскопкі В. М. Ляўко.

68
ПАСУДЗІНА. Бронза. XIII ст. Мінскае замчышча. Раскопкі В. Р. Тарасенкі.

69
НАРАДЖЭННЕ ХРЫСТА. СТВОРКА АБРАЗКА-СКЛАДНЯ. Бронза. XIII—XV стст. Віцебск. Пад'ёмны матэрыял.

70
КУФАР-«ЦЕРАМОК». Дрэва, прасячное жалеза. XVIII ст. Вялікі Усцюг, Валагодская вобласць.

71
ЗВОН. Бронза. 1679. З царквы. Даўгінава, Вілейскі раён, Мінская вобласць.

72
МАНЕТНЫ СКАРБ. Серабро. XVII ст. Гарошкі, Мінская вобласць.

73
ЧАКАНКА. Метал. 1640. З базыльянскага манастыра. Чарэя, Чашніцкі раён, Віцебская вобласць.

74
ПАСУДЗІНА. Метал. XVII—XVIII стст. Замошша, Слуцкі раён, Мінская вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

75
ЭПІТАФІЯ. Помнік старабеларускай пісьменнасці. Волава. 1652. Паўночна-усходняя Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

76
ЧАШЫ. Волава. Канец XVIII ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

77
ПАЦІР. Залочанае серабро. XVI ст. З царквы Барыса і Глеба. Навагрудак, Гродзенская вобласць.

78
ПАЦІР. Залочаны метал. 1770. З Георгіеўскай царквы. Давыд-Гарадок, Столінскі раён, Брэсцкая вобласць.

79
КАФЛЯ. Фрагмент. Гліна, паліва. Канец XVI ст. Гарадзішча. Магільна, Уздзенскі раён, Мінская вобласць. Пад'ёмны матэрыял.

80
КАФЛЯ. Гліна. Канец XVI ст. Гарадзішча Вал. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі Ю. А. Зайца.

81
КАФЛЯ. Фрагмент. Гліна, паліва. Канец XVI — першая палавіна XVII ст. Гарадзішча Вал. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі У. А. Гілепа.

82
КАФЛЯ. Гліна. Канец XVI ст. Лідскі замак, Гродзенская вобласць. Раскопкі А. А. Трусава.

83
КАФЛІ. Гліна, паліва. Першая палавіна XVII ст. Лідскі замак, Гродзенская вобласць. Раскопкі А. А. Трусава.

84
КАФЛЯ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ФАМІЛЬНАГА ГЕРБА. Гліна, паліва. Другая палавіна XVII ст. Гарадзішча Вал. Заслаўе, Мінская вобласць. Раскопкі Ю. А. Зайца.

85
КАФЛЯ. Гліна, паліва. Канец XVI — першая палавіна XVII ст. Мірскі замак, Гродзенская вобласць. Раскопкі А. А. Трусава.

86
УСПЕННЕ. Дрэва, тэмпера. 1730-я гг. Беларуская школа. З Ільінскай царквы. Бешанковічы, Віцебская вобласць.

87
ТАЙНАЯ ВЯЧЭРА. Фрагмент. Дрэва, тэмпера. XVII ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

88
ХРЫСТОС ПЕРАД ПІЛАТАМ. Дрэва, тэмпера. XVIII ст. Квяткоўцы, Іўеўскі раён, Гродзенская вобласць.

89, 90
ЦАРСКІЯ ВАРОТЫ. Дрэва, тэмпера. Пачатак XVIII ст. З Георгіеўскай царквы. Давыд-Гарадок, Столінскі раён, Брэсцкая вобласць.

91, 92, 95
ПОЯС. Фрагмент. Шоўк, залотная нітка. Другая палавіна XVIII ст. Мануфактура шаўковых паясоў. Слуцк, Мінская вобласць.

93, 94
ПОЯС. Дэталь. Шоўк, залотная нітка. Другая палавіна XVIII ст. Мануфактура шаўковых паясоў. Слуцк, Мінская вобласць.

96
АРНАТ З АДЛЮСТРАВАННЕМ ФАМІЛЬНЫХ ГЕРБАЎ. Шоўк, сярэбраная нітка. Канец XVIII ст. З Іосіфаўскага касцёла. Рубяжэвічы, Стаўбцоўскі раён, Мінская вобласць.

97
ГРАФІН І ФЛЕТЫ. Крышталь, шкло. Першая палавіна XIX ст. Шкляныя мануфактуры. Урэчча, Любанскі раён, Мінская вобласць — Налібокі, Стаўбцоўскі раён, Мінская вобласць.

98
ФЛАКОН І БАКАЛ. Шкло. XIX ст. Шкляная мануфактура. Урэчча, Любанскі раён, Мінская вобласць.

99
КНЯЖАЦКАЯ ДАРАВАЛЬНАЯ ГРАМАТА. Пергамент, галавае чарніла, ільняная нітка, воск. 1568. Хойнікі, Гомельская вобласць.

100
КАРАЛЕЎСКАЯ ДАРАВАЛЬНАЯ ГРАМАТА ДАВЫД-ГАРАДОЦКАМУ БАЯРЫНУ НА ПРАВА ЛОЎЛІ БАБРОЎ. Пергамент, галавае чарніла, шаўковая нітка, воск. 1524. Кракаў.

101
ЕВАНГЕЛЛЕ. ЕВАНГЕЛІСТ МАЦФЕЙ. Гравюра. 1600. Друкарня Мамонічаў. Вільна.

102
МІНЕЯ НА САКАВІК І КРАСАВІК. Папера, галавае чарніла. 1521. Тураў, Жыткавіцкі раён, Гомельская вобласць.

103
ІРМАЛОГІЙ. Папера, кінавар, галавае чарніла. 1651. Куцеінскі манастыр. Орша, Віцебская вобласць.

104
ІРМАЛОГІЙ. ТЫТУЛЬНЫ ЛІСТ. Папера, акварэль, галавае чарніла. 1651. Куцеінскі манастыр. Орша, Віцебская вобласць.

105
П. БЯРЫНДА. ЛЕКСІКОН СЛАВЕНАРОСКІ. 1653. Друкарня Куцеінскага манастыра. Орша, Віцебская вобласць.

106
СТАРАДРУКАВАНЫЯ КНІГІ. Канец XVI—XVII ст. НОВЫ ЗАПАВЕТ З ПСАЛТЫРАМ. 1580. Друкарня І. Фёдарава. Астрог.

107
БЕЛАРУСЬ У ЭПОХУ ФЕАДАЛІЗМУ. Фрагмент экспазіцыі.

108
БЕЛАРУСКІ ПЕРШАДРУКАР, АСВЕТНІК І КУЛЬТУРНЫ ДЗЕЯЧ ЭПОХІ АДРАДЖЭННЯ Ф. СКАРЫНА [1490(?)—1551(?)]. Алюміній. 1946—1962. Скульптар А. К. Глебаў.

109
ПАЎНОЧНАЯ ВАЙНА. 1700—1721. Фрагмент экспазіцыі.

110
ПІСТАЛЕТ І СТРЭЛЬБА. Метал, дрэва, косць. XVII ст. Германія.

111
СТРЭЛЬБА І ПІСТАЛЕТ. Метал, дрэва. Пачатак XIX ст. Расія.

112
ПІСТАЛЕТЫ ДУЭЛЬНЫЯ. Метал, дрэва. Пачатак XIX ст. Англія.

113
ШАШКА І КІНЖАЛЫ. Серабро, скура. XIX ст. Каўказ.

114
КАСКА УНТЭР-АФІЦЭРА КАВАЛЕРГАРДСКАГА ПАЛКА. Метал, скура, конскі волас. Пачатак XIX ст. Расія.

115
КІРАСА. Метал, скура. Пачатак XIX ст. Расія.

116
БІТВА ПРЫ БЯРЭЗІНЕ 1812 Г. Бісквіт. Другая чвэрць XIX ст. Мастак Ф. П. Талстой.

117
ТРОХДЗЁННЫ БОЙ ПРЫ Г. КРАСНЫМ 1812 Г. Бронза. 1819. Мастак Ф. П. Талстой.

118
РУБЕЛЬ З ПАРТРЭТАМ ПЯТРА І. Серабро. Санкт-Пецярбургскі манетны двор.

119
СЕСТРАРЭЦКІ РУБЕЛЬ. Навадзел. Медзь. Пачатак XIX ст. ПАЛУШКА. Медзь. 1733. Расія.

120
ГАДЗІННІК СОНЕЧНЫ. Волава. 1779. Польшча.

121
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ РУСКІХ ВОЙСК ПАД ЛЯСНОЙ 28 ВЕРАСНЯ 1708 Г.». АДВАРОТНЫ БОК З АДЛЮСТРАВАННЕМ ПЛАНА БІТВЫ. Медзь. 1720. Мастак Ф. Г. Мілер.

122
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ВЫДАННЯ Э. ГУТЭН-ЧАПСКІМ ПРАЦЫ «КАТАЛОГ МЕДАЛЁЎ І ПОЛЬСКІХ МАНЕТ». Серабро. 1878. Варшава.

123
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ 500-ГОДДЗЯ РУСКАЙ АРТЫЛЕРЫІ». Медзь. 1889. Расія.

124, 125
ШАФА. Дрэва. 1561. Францыя.

126
ШАФА. Дрэва, бронза. Пачатак XIX ст. Заходняя Еўропа.

127
СКРЫПКА. Дрэва. 1760. Майстар Ф. Гальяна. Неапаль.

128
ГАДЗІННІК КАМІННЫ. Бронза, мармур. XVIII ст. Францыя.

129
ГАДЗІННІК. Залочаная бронза. XVIII ст. Францыя. З Гомельскага палаца Румянцава-Паскевіча.

130
КАНДЭЛЯБР. Залочаная бронза. XVIII ст. Францыя. З Гомельскага палаца Румянцава-Паскевіча.

131
ПАРТЫЗАНЫ 1812 Г. Палатно, алей. Канец XIX ст. Мастак Г. Пруха.

132
УЦЁКІ НАПАЛЕОНА З РАСІІ. Палатно, алей. Канец XIX ст. Мастак Г. Пруха.

133
МІНСК. ВЫГЛЯД З ПАЎНОЧНАГА БОКУ. Літаграфія па малюнку мастака Б. Лаверня. 1840.

134
МІНСК. САБОРНАЯ ПЛОШЧА. Літаграфія па малюнку мастака Б. Лаверня. 1840.

135
БЛЮДА ДЛЯ ФРУКТАЎ. Фарфор. Канец XVIII ст. Мейсен, Германія.

136
ВАЗА. Фарфор. 1911. Імператарскі фарфоравы завод. Расія.

137
СУПНІЦА. Фарфор. Другая палавіна XVIII ст. Мейсен, Германія.

138
ЛЯМПА НАСТОЛЬНАЯ. Дэталь. Фарфор, метал. XIX ст. Германія.

139
ЛЯМПА НАСТОЛЬНАЯ. Шкло, метал. Канец XIX — пачатак XX ст. Гута «Нёман». Бярозаўка, Лідскі раён, Гродзенская вобласць.

140
ВАЗА, КУБАК І СПОДАК. Фарфор. Канец XIX ст. Фарфоравы завод М. С. Кузняцова. Расія.

141
АСАБІСТЫЯ РЭЧЫ БЕЛАРУСКАГА ПАЭТА Ф. К. БАГУШЭВІЧА (1840—1900).

142
АСАБІСТЫЯ РЭЧЫ ДЗЕЯЧАЎ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ А. Я. БАГДАНОВІЧА (1862—1940) І М. А. БАГДАНОВІЧА (1891—1917).

143
ЦУКАРНІЦА, ГРАФІН ДЛЯ ЛІКЁРУ І МАСЛЕНІЦА. Шкло, метал. Пачатак XX ст. Шклозавод «Барысаў». Барысаў, Мінская вобласць.

144
УЗОРЫ БЫТАВОГА ПОСУДУ БАГАТЫХ ЖЫХАРОЎ ДАРЭВАЛЮЦЫЙНАЙ БЕЛАРУСІ. Серабро. Другая палавіна XIX ст. Францыя, Расія.

145
САМАВАР БЕЛАРУСКАГА ЭТНОГРАФА І ФАЛЬКЛАРЫСТА А. Я. БАГДАНОВІЧА (1862—1940).

146
УЗОРЫ БЫТАВОГА ПОСУДУ ГАРАДЖАН. Медзь. Канец XVIII — пачатак XIX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

147, 148
ІНТЭР'ЕР ЖЫЛЛЯ БЕЛАРУСКАГА СЕЛЯНІНА. Канец XIX — пачатак XX ст. Фрагмент экспазіцыі.

149, 150
ТРАДЫЦЫЙНАЕ ЖАНОЧАЕ ЎБРАННЕ. Воўна, лён, бавоўна, шкло. Пачатак XX ст. Калінкавіцкі раён, Гомельская вобласць.

151
КАШУЛЯ ЖАНОЧАЯ. Дэталь. Лён, бавоўна. Пачатак XX ст. Малыя Немкі, Веткаўскі раён, Гомельская вобласць.

152
АНДАРАК. Воўна. Пачатак XX ст. Брэсцкая вобласць.

153
ЛІРА. Дрэва, жыльныя струны, метал. 1809. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

154
ДУДА. Дрэва, скура, метал. Пачатак XX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

155
РОГ І ДУДКА. Дрэва, бяроста. Канец XIX — пачатак XX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

156
КАРЭЦ. Дрэва. Пачатак XX ст. Слонім, Гродзенская вобласць.

157
КОЎШЫК. Дэталь. Дрэва. Пачатак XX ст. Баларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

158
КОЎШЫКІ. Дрэва. Пачатак XX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

159
БЕРАСЦЯНКІ. Бяроста, дрэва, сырамятная скура. Пачатак XX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

160
ТАБАКЕРКІ. Бяроста, дрэва, сырамятная скура. Пачатак XX ст. Брэсцкая вобласць.

161
КАРОБАЧКІ І ТАБАКЕРКА. Лаза, бяроста. Канец XIX — пачатак XX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

162
ПАРАХАЎНІЦА. Дрэва. Другая палавіна XIX ст. Беларусь. З даваенных фондаў Беларускага дзяржаўнага музея.

163
ЭКЗЕМПЛЯРЫ БАЛЬШАВІЦКІХ ГАЗЕТ «ИСКРА» (1900, № 1; 1901, № 5, ПЕРШЫЯ СТАРОНКІ) І «НОВАЯ ЖИЗНЬ» (1905, № 1, ДАДАТАК, ПЕРШАЯ СТАРОНКА), ЯКІЯ РАСПАЎСЮДЖВАЛІСЯ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ.

164
ЛІТАРАТУРНА-САТЫРЫЧНЫЯ ЧАСОПІСЫ ПЕРЫЯДУ РЭВАЛЮЦЫІ 1905—1907 ГГ. У РАСІІ.

165
ДЗЕЙНАСЦЬ БАЛЬШАВІЦКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ Ў ПЕРЫЯД РЭАКЦЫІ І НОВАГА РЭВАЛЮЦЫЙНАГА ЎЗДЫМУ. 1907—1914. Фрагмент экспазіцыі.

166
1916 ГОД. ПАЎСТАННЕ САЛДАТ У ГОМЕЛІ. Палатно, алей. 1964. Мастак М. А. Савіцкі.

167
ПЕРАМОГА ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ. Фрагмент экспазіцыі.

168
ПЕРШЫЯ ДАКУМЕНТЫ САВЕЦКАЙ УЛАДЫ: ДЭКРЭТ АБ МІРЫ, ДЭКРЭТ АБ ЗЯМЛІ, ЗАГАД № 1 ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА МІНСКАГА САВЕТА РАБОЧЫХ І САЛДАЦКІХ ДЭПУТАТАЎ АБ ПЕРАХОДЗЕ ЎЛАДЫ Ў РУКІ САВЕТА. 1917.

169
МАНІФЕСТ ЧАСОВАГА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАГА САВЕЦКАГА ЎРАДА БЕЛАРУСІ АБ АБВЯШЧЭННІ БЕЛАРУСКАЙ ССР І КАНСТЫТУЦЫЯ (АСНОЎНЫ ЗАКОН) БЕЛАРУСКАЙ САВЕЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ. 1919.

170
ПАДРЫХТОЎКА І ПЕРАМОГА ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ Ў БЕЛАРУСІ. Агульны выгляд экспазіцыі.

171
КАБІНЕТ СТАРШЫНІ РЭЎКОМА. 1918—1920. Рэканструкцыя.

172
У. І. ЛЕНІН (1870—1924) — АРГАНІЗАТАР КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ САВЕЦКАГА САЮЗА І ЗАСНАВАЛЬНІК САВЕЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ДЗЯРЖАВЫ. ПАШТОЎКА. 1918. Мастак В. Эміраў.

173
МЕДАЛІ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ І 1-Й ГАДАВІНЫ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ». Бронза. 1917—1918.

174
НАГРУДНЫ ЗНАК «ГЕРОЮ РЭВАЛЮЦЫЙНАГА РУХУ 1917—1918 ГГ.». Метал, эмаль.

175
МЕДАЛЬ «У ПАМЯЦЬ ПЕРАМОГІ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ». Бронза. 1917.

176
БАРАЦЬБА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА СУПРАЦЬ ІНШАЗЕМНАЙ ВАЕННАЙ ІНТЭРВЕНЦЫІ. 1918—1920. Фрагмент экспазіцыі.

177
УТВАРЭННЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. 1918. Фрагмент экспазіцыі.

178
СЦЯГ 27-Й ОМСКАЙ СТРАЛКОВАЙ ДЫВІЗІІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ, ЯКАЯ ВЫЗВАЛЯЛА Ў 1920 Г. БЕЛАРУСЬ І Г. МІНСК АД ІНШАЗЕМНЫХ ІНТЭРВЕНТАЎ. Аксаміт, шоўк.

179
БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ІНШАЗЕМНАЙ ВАЕННАЙ ІНТЭРВЕНЦЫІ І ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ. 1918—1920. Фрагмент экспазіцыі.

180
ІНСТРУМЕНТЫ ЗЕМЛЯМЕРАЎ У ПЕРШЫЯ ГАДЫ САВЕЦКАЙ УЛАДЫ Ў БЕЛАРУСІ. 1920-Я ГГ.

181
БЕЛАРУСКАЯ ССР У ПЕРЫЯД КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. 1929—1937. Фрагмент экспазіцыі.

182
У БРАТНІМ ЯДНАННІ ПРАЦЫ СЯЛЯН І РАБОЧЫХ... ПЛАКАТ. 1921. Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі. Мінск.

183
ПАРТЫЙНЫЯ І ДЗЯРЖАЎНЫЯ ДАКУМЕНТЫ АБ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. 1920—1930-Я ГГ.

184
БЕЛАРУСКАЯ ССР У ПЕРЫЯД КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. 1929—1937. Фрагмент экспазіцыі.

185
АТЭСТАТ «ГЕРОЙ ПРАЦЫ» РАБОЧАГА ДОБРУШСКАЙ ПАПЯРОВАЙ ФАБРЫКІ А. С. КРЫВАШЭЕВА. 1921.

186
ОРДЭН ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА БССР. Серабро, эмаль. 1920-я гг.

187
НАГРУДНЫ ЗНАК «ГЕРОЙ ПРАЦЫ ПЕРШАЙ ПЯЦІГОДКІ БССР» ПЕРАДАВІКОЎ ВЫТВОРЧАСЦІ НА БАБРУЙСКАЙ ФАБРЫЦЫ ІМЯ М. С. ХАЛТУРЫНА. Метал, 1933.

188
ЗАЛАТЫ ЖЭТОН ПЕРАМОЖЦЫ КОНКУРСУ ЗАХОДНЯЙ ЧЫГУНКІ «ЗА ЛЕПШАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ ПАРАВОЗА». 1928.

189
ЗАЛАТЫ ІМЯННЫ ГАДЗІННІК ПАРТЫЙНАГА І ДЗЯРЖАЎНАГА ДЗЕЯЧА, СТАРШЫНІ САВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР М. М. ГАЛАДЗЕДА (1894—1937).

190
ДАРЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ І ПЕРШЫЯ САВЕЦКІЯ ВЫДАННІ ТВОРАЎ КЛАСІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ Я. КУПАЛЫ І Я. КОЛАСА.

191
ПЕРЫЯДЫЧНЫЯ ВЫДАННІ БЕЛАРУСКАЙ ССР. 1920—1930-Я ГГ.

192
АРГАНІЗАЦЫЯ ПАДПОЛЬНАЙ І ПАРТЫЗАНСКАЙ БАРАЦЬБЫ СУПРАЦЬ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ У ПЕРЫЯД ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ САВЕЦКАГА САЮЗА. 1941—1945. Фрагмент экспазіцыі.

193
БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспазіцыі.

194
ПАДПОЛЬНЫ І ПАРТЫЗАНСКІ ДРУК БЕЛАРУСІ ПЕРЫЯДУ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспазіцыі.

195
ПАДПОЛЬНЫЯ І ПАРТЫЗАНСКІЯ ГАЗЕТЫ БЕЛАРУСІ Ў ГАДЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ. 1941—1944.

196
АДНАЎЛЕННЕ І ДАЛЕЙШАЕ РАЗВІЦЦЁ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ БЕЛАРУСКАЙ ССР. ПОЎНАЯ І КАНЧАТКОВАЯ ПЕРАМОГА САЦЫЯЛІЗМУ. 1945—1961. Агульны выгляд экспазіцыі.

197
ДАКУМЕНТЫ ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА, ГЕРОЯ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ, СТАРШЫНІ СЛАВУТАГА КАЛГАСА «РАССВЕТ» КІРАЎСКАГА РАЁНА МАГІЛЕЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ, АКТЫЎНАГА ЎДЗЕЛЬНІКА ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ І ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВОЙН К. П. АРЛОЎСКАГА (1895—1968).

198
ВЯЛІКАЯ ХІМІЯ РЭСПУБЛІКІ. ВЫТВОРЧАЕ АБ'ЯДНАННЕ «БЕЛАРУСЬКАЛІЙ» ІМЯ 50-ГОДДЗЯ ЎТВАРЭННЯ СССР (САЛІГОРСК). Фрагмент экспазіцыі.

199
ВЯЛІКАЯ ХІМІЯ РЭСПУБЛІКІ. УЗОРЫ ПРАДУКЦЫІ ВЫТВОРЧЫХ АБ'ЯДНАННЯЎ «ХІМВАЛАКНО» ІМЯ У. І. ЛЕНІНА (МАГІЛЁЎ) І «ПАЛІМІР» ІМЯ 50-ГОДДЗЯ БЕЛАРУСКАЙ ССР (НАВАПОЛАЦК). Фрагмент экспазіцыі.

200
ДЗЕЙНАСЦЬ ПАРТЫЙНАЙ АРГАНІЗАЦЫІ МІНСКАГА ТРАКТАРНАГА ЗАВОДА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА ПА ПАСКАРЭННЮ НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАГА ПРАГРЭСУ. Фрагмент экспазіцыі.

201
НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС У ПРАМЫСЛОВАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі.

202
УЗНАГАРОДНЫ ЗНАК «ЗА ПРАЦОЎНУЮ ДОБЛЕСЦЬ У ДЗЕВЯТАЙ ПЯЦІГОДЦЫ» КАЛГАСА ІМЯ С. М. КІРАВА ШКЛОЎСКАГА РАЁНА МАГІЛЕЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ. Метал, шкло, эмаль. 1975.

203
УЗОР ПЕРШАГА Ў СССР АСАБЛІВА ТРЫВАЛАГА ПАДШЫПНІКА ДЛЯ ТУРБІННАГА БУРЭННЯ НАФТАВЫХ І ГАЗАВЫХ СВІДРАВІН. Метал. 1970-я гг. 11-ты Дзяржаўны падшыпнікавы завод. Мінск.

204
ДАКУМЕНТЫ І ЎЗНАГАРОДЫ ПЕРАДАВІКОЎ ПЛЕМЗАВОДА «КАРЭЛІЧЫ» ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі.

205
МІНСКІ ТРАКТАРНЫ ЗАВОД ІМЯ У. І. ЛЕНІНА. Фрагмент экспазіцыі.

206
САМАХОДНЫ КОРМАЎБОРАЧНЫ КАМБАЙН КСК-100. Гомельскі завод сельскагаспадарчага машынабудавання імя 60-годдзя Вялікага Кастрычніка. Мадэль.

207
ВАЗЫ. Крышталь. 1976. Завод імя Ф. Э. Дзяржынскага. Барысаў, Мінская вобласць.

208
ДЫВАН. Воўна, бавоўна, сінтэтычнае валакно. 1970-я гг. Віцебскі дывановы камбінат імя 50-годдзя Беларускай ССР.

209
СУЧАСНАЯ НАРОДНАЯ ТВОРЧАСЦЬ БЕЛАРУСІ. Фрагмент экспазіцыі.

210
РОСТ НАРОДНАГА ДАБРАБЫТУ І КУЛЬТУРНАГА ЎЗРОЎНЮ ПРАЦОЎНЫХ. Агульны выгляд экспазіцыі.

211
ФАКЕЛ І МАЛАЯ АЛІМПІЙСКАЯ ЧАША, У ЯКОЙ БЫЎ ДАСТАЎЛЕНЫ АГОНЬ XXII АЛІМПІЙСКІХ ГУЛЬНЯЎ У МІНСК. Метал. 1980.

212
ПАМЯТНЫЯ МЕДАЛІ «ЛЕНІНІЯНА». ПАДАРУНАК ПРАЦОЎНЫХ МАСКВЫ Ў ГОНАР 900-ГОДДЗЯ МІНСКА. Метал. 1967.

213
БАРАЦЬБА ЗА МІР І ДРУЖБУ ПАМІЖ НАРОДАМІ. Фрагмент экспазіцыі.

214
НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС У ПРАМЫСЛОВАСЦІ. Фрагмент экспазіцыі.

215
АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСКАЙ ССР — АДЗІН З ВЯДУЧЫХ НАВУКОВЫХ ЦЭНТРАЎ САВЕЦКАГА САЮЗА. Фрагмент экспазіцыі.

216
КАСМІЧНАЯ АМУНІЦЫЯ ДВОЙЧЫ ГЕРОЯ САВЕЦКАГА САЮЗА, ЛЁТЧЫКА-КАСМАНАЎТА СССР П. І. КЛІМУКА.

217
УЗРАСТАННЕ КІРУЮЧАЙ РОЛІ КПСС. Агульны выгляд экспазіцыі.

СПИСОК ИЛЛЮСТРАЦИЙ

29
ГОРШКИ И МИСКИ. Глина. II—I вв. до н. э. Грунтовой могильник зарубинецкой культуры. Семурадцы, Житковичский район, Гомельская область. Раскопки Л. Д. Поболя.

30
СОСУД. Глина. IV—II вв. до н. э. Грунтовой могильник поморской культуры. Тростяница, Каменецкий район, Брестская область. Раскопки В. Б. Короткевич.

31
УКРЕПЛЕННОЕ ПОСЕЛЕНИЕ ПЛЕМЕН КУЛЬТУРЫ ШТРИХОВАННОЙ КЕРАМИКИ. III—IV вв. Малышки, Вилейский район, Минская область. Реконструкция А. Г. Митрофанова, Ф. И. Анисовича.

32
ГОРШКИ И МИСКА. Глина. I в. до н. э.—I в. н. э. Грунтовой могильник зарубинецкой культуры. Чаплин, Лоевский район, Гомельская область. Раскопки Л. Д. Поболя.

33
БРАСЛЕТЫ, КОЛЬЦА И ФИБУЛЫ. Бронза. II—I вв. до н. э. Грунтовой могильник зарубинецкой культуры. Чаплин, Лоевский район, Гомельская область. Раскопки Л. Д. Поболя.

34
ФИБУЛА. Бронза, эмаль. III—IV вв. Городище культуры штрихованной керамики. Малышки, Вилейский район, Минская область. Раскопки А. Г. Митрофанова.

35
НАКЛАДКА НА ЩИТ. Бронза. Рубеж н. э. Городище культуры штрихованной керамики. Лабенщина, Минская область. Раскопки А. Г. Митрофанова.

36
КРЮЧОК ПОЯСНОЙ С ИЗОБРАЖЕНИЕМ ГОЛОВОК КОНЕЙ И БУЛАВА. Бронза. Конец X—первая половина XI в. Курганный могильник кривичей и дреговичей. Заславль, Минская область. Раскопки Ю. А. Зайца.

37
ПОДВЕСКА-ЛУННИЦА. Бронза, эмаль. III—IV вв. Грунтовой могильник Абидня зарубинецкой культуры. Адаменка, Быховский район, Могилевская область. Раскопки Л. Д. Поболя.

38
КОЛЬЦО ВИСОЧНОЕ. Бронза. V—IV вв. до н. э. Городище днепро-двинской культуры. Бороники, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

39
ПОДВЕСКА. Бронза. VI—VIII вв. Городище днепро-двинской культуры и типа верхнего слоя Банцеровщины. Язно, Миорский район, Витебская область. Раскопки А. Г. Митрофанова.

40
БРАСЛЕТ. Стекло. Конец XII—начало XIII в. Городище Замок. Лукомль, Чашникский район, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

41
МОНЕТНО-ВЕЩЕВОЙ КЛАД. Серебро, стекло. Первая половина XI в. Горовляне, Глубокский район, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

42
ГРИВНЫ ШЕЙНЫЕ. Серебро. XI—XII вв. Северная Белоруссия. Раскопки И. А. Сербова (?). Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

43
БУСИНА. Золото. XII—XIII вв. Городище Замок. Лукомль, Чашникский район, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

44
СЕРЬГА. Фрагмент. Серебро. Из клада середины XI в. Дегтяны, Копыльский район, Минская область.

45
БРАСЛЕТ С ИЗОБРАЖЕНИЕМ ГОЛОВОК ДРАКОНА. Золото. XII в. Минское замчище. Раскопки В. Р. Тарасенко.

46
ЮВЕЛИРНЫЕ ИЗДЕЛИЯ. Серебро. Из клада середины XI в. Дегтяны, Копыльский район, Минская область.

47
ЖЕНСКОЕ УКРАШЕНИЕ. Бронза. XII в. Замковая гора. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

48
АМУЛЕТ-КОНЕК. Бронза. XII в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

49
ИДОЛ. Песчаник. X в. Найден на берегу р. Серебрянка около Шклова, Могилевская область.

50
ГОЛОВКА КОНЯ. Кость. IX—X вв. Курганный могильник полочан. Рудня, Полоцкий район, Витебская область. Раскопки А. Г. Митрофанова.

51
ГОЛОВКА ЛОСЯ. Глина, глазурь. XII—XIII вв. Замковая гора. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

52
ГРЕБЕНЬ. Самшит. XIII в. Минское замчище. Раскопки Э. М. Загорульского.

53
БУСЫ. Золоченое стекло. XI—XII вв. Курганный могильник жителей древнего Новогрудка (?). Бретянка, Новогрудский район, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

54
БУСЫ. Стекло, хрусталь, сердолик. XI—XII вв. Курганный могильник жителей древнего Новогрудка (?). Бретянка, Новогрудский район, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

55
ОЖЕРЕЛЬЕ. Стекло, медь. XI—XII вв. Курганный могильник радимичей. Тихиничи, Рогачевский район, Гомельская область. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

56
БУСЫ. Стекло. XI в. Курганный могильник кривичей и дреговичей. Заславль, Минская область. Раскопки Э. М. Загорульского.

57, 58
УХОЧИСТКА С ИЗОБРАЖЕНИЕМ МУЗЫКАНТА. Рог. Первая половина XII в. Малый Замок. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

59
УХОЧИСТКА С ИЗОБРАЖЕНИЕМ СОБАЧКИ. Бронза. XII в. Малый Замок. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

60
ШАХМАТНЫЙ ФЕРЗЬ. Кость. XII в. Городище Замок. Лукомль, Чашникский район, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

61, 63
ИГОЛЬНИК. Рог. XII в. Малый Замок. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

62
НАКЛАДКА. Кость. XII в. Городище Замок. Лукомль, Чашникский район, Витебская область. Раскопки Г. В. Штыхова.

64
АМФОРА. Глина. XII в. Малый Замок. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

65
АМФОРА. Фрагмент с прочерченной надписью «олѣкъсн». Глина. XII в. Малый Замок. Новогрудок, Гродненская область. Раскопки Ф. Д. Гуревич.

66
ДУКАТ ЭРЦГЕРЦОГА КАРЛА КАРИНТИЯ. Золото. 1576. Клагенфуртский монетный двор. Городище Вал. Заславль, Минская область. Раскопки Ю. А. Зайца.

67
ФОРМА ДЛЯ ОТЛИВКИ ИКОНОК С ИЗОБРАЖЕНИЕМ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА. Медь. XV в. Городище. Копысь, Оршанский район, Витебская область. Раскопки О. Н. Левко.

68
СОСУД. Бронза. XIII в. Минское замчище. Раскопки В. Р. Тарасенко.

69
РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. СТВОРКА ИКОНКИ-СКЛАДНЯ. Бронза. XIII—XV вв. Витебск. Подъемный материал.

70
СУНДУК-«ТЕРЕМОК». Дерево, просечное железо. XVIII в. Великий Устюг, Вологодская область.

71
КОЛОКОЛ. Бронза. 1679. Из церкви. Долгиново, Вилейский район, Минская область.

72
МОНЕТНЫЙ КЛАД. Серебро. XVII в. Горошки, Минская область.

73
ЧЕКАНКА. Металл. 1640. Из базилианского монастыря. Черея, Чашникский район, Витебская область.

74
СОСУД. Металл. XVII—XVIII вв. Замошье, Слуцкий район, Минская область. Подъемный материал.

75
ЭПИТАФИЯ. Памятник старобелорусской письменности. Олово. 1652. Северо-восточная Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

76
ЧАШИ. Олово. Конец XVIII в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

77
ПОТИР. Золоченое серебро. XVI в. Из церкви Бориса и Глеба. Новогрудок, Гродненская область.

78
ПОТИР. Золоченый металл. 1770. Из Георгиевской церкви. Давид-Городок, Столинский район, Брестская область.

79
ИЗРАЗЕЦ. Фрагмент. Глина, глазурь. Конец XVI в. Городище. Могильно, Узденский район, Минская область. Подъемный материал.

80
ИЗРАЗЕЦ. Глина. Конец XVI в. Городище Вал. Заславль, Минская область. Раскопки Ю. А. Зайца.

81
ИЗРАЗЕЦ. Фрагмент. Глина, глазурь. Конец XVI—первая половина XVII в. Городище Вал. Заславль, Минская область. Раскопки В. А. Гилепа.

82
ИЗРАЗЕЦ. Глина. Конец XVI в. Лидский замок, Гродненская область. Раскопки О. А. Трусова.

83
ИЗРАЗЦЫ. Глина, глазурь. Первая половина XVII в. Лидский замок, Гродненская область. Раскопки О. А. Трусова.

84
ИЗРАЗЕЦ С ИЗОБРАЖЕНИЕМ ФАМИЛЬНОГО ГЕРБА. Глина, глазурь. Вторая половина XVII в. Городище Вал. Заславль, Минская область. Раскопки Ю. А. Зайца.

85
ИЗРАЗЕЦ. Глина, глазурь. Конец XVI—первая половина XVII в. Мирский замок, Гродненская область. Раскопки О. А. Трусова.

86
УСПЕНЬЕ. Дерево, темпера. 1730-е гг. Белорусская школа. Из Ильинской церкви. Бешенковичи, Витебская область.

87
ТАЙНАЯ ВЕЧЕРЯ. Фрагмент. Дерево, темпера. XVII в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

88
ХРИСТОС ПЕРЕД ПИЛАТОМ. Дерево, темпера. XVIII в. Квятковцы, Ивьевский район, Гродненская область.

89, 90
ЦАРСКИЕ ВРАТА. Дерево, темпера. Начало XVIII в. Из Георгиевской церкви. Давид-Городок, Столинский район, Брестская область.

91, 92, 95
ПОЯС. Фрагмент. Шелк, золотная нить. Вторая половина XVIII в. Мануфактура шелковых поясов. Слуцк, Минская область.

93, 94
ПОЯС. Деталь. Шелк, золотная нить. Вторая половина XVIII в. Мануфактура шелковых поясов. Слуцк, Минская область.

96
ОРНАТ С ИЗОБРАЖЕНИЕМ ФАМИЛЬНЫХ ГЕРБОВ. Шелк, серебряная нить. Конец XVIII в. Из Иосифовского костела. Рубежевичи, Столбцовский район, Минская область.

97
ГРАФИН И ФЛЕТЫ. Хрусталь, стекло. Первая половина XIX в. Стекольные мануфактуры. Уречье, Любанский район, Минская область — Налибоки, Столбцовский район, Минская область.

98
ФЛАКОН И БОКАЛ. Стекло. XIX в. Стекольная мануфактура. Уречье, Любанский район, Минская область.

99
КНЯЖЕСКАЯ ДАРСТВЕННАЯ ГРАМОТА. Пергамент, галловые чернила, льняная нить, воск. 1568. Хойники, Гомельская область.

100
КОРОЛЕВСКАЯ ДАРСТВЕННАЯ ГРАМОТА ДАВИД-ГОРОДОКСКОМУ БОЯРИНУ НА ПРАВО ЛОВЛИ БОБРОВ. Пергамент, галловые чернила, шелковая нить, воск. 1524. Краков.

101
ЕВАНГЕЛИЕ. ЕВАНГЕЛИСТ МАТФЕЙ. Гравюра. 1600. Типография Мамоничей. Вильно.

102
МИНЕЯ НА МАРТ И АПРЕЛЬ. Бумага, галловые чернила. 1521. Туров, Житковичский район, Гомельская область.

103
ИРМОЛОГИЙ. Бумага, киноварь, галловые чернила. 1651. Кутеинский монастырь. Орша, Витебская область.

104
ИРМОЛОГИЙ. ТИТУЛЬНЫЙ ЛИСТ. Бумага, акварель, галловые чернила. 1651. Кутеинский монастырь. Орша, Витебская область.

105
П. БЕРЫНДА. ЛЕКСИКОН СЛАВЕНОРОССКИЙ. 1653. Типография Кутеинского монастыря. Орша, Витебская область.

106
СТАРОПЕЧАТНЫЕ КНИГИ. Конец XVI—XVII в. НОВЫЙ ЗАВЕТ С ПСАЛТЫРЬЮ. 1580. Типография И. Федорова. Острог.

107
БЕЛОРУССИЯ В ЭПОХУ ФЕОДАЛИЗМА. Фрагмент экспозиции.

108
БЕЛОРУССКИЙ ПЕРВОПЕЧАТНИК, ПРОСВЕТИТЕЛЬ И КУЛЬТУРНЫЙ ДЕЯТЕЛЬ ЭПОХИ ВОЗРОЖДЕНИЯ Ф. СКОРИНА [1490(?)—1561(?)]. Алюминий. 1946—1962. Скульптор А. К. Глебов.

109
СЕВЕРНАЯ ВОЙНА. 1700—1721. Фрагмент экспозиции.

110
ПИСТОЛЕТ И РУЖЬЕ. Металл, дерево, кость. XVII в. Германия.

111
РУЖЬЕ И ПИСТОЛЕТ. Металл, дерево. Начало XIX в. Россия.

112
ПИСТОЛЕТЫ ДУЭЛЬНЫЕ. Металл, дерево. Начало XIX в. Англия.

113
ШАШКА И КИНЖАЛЫ. Серебро, кожа. XIX в. Кавказ.

114
КАСКА УНТЕР-ОФИЦЕРА КАВАЛЕРГАРДСКОГО ПОЛКА. Металл, кожа, конский волос. Начало XIX в. Россия.

115
КИРАСА. Металл, кожа. Начало XIX в. Россия.

116
СРАЖЕНИЕ ПРИ БЕРЕЗИНЕ 1812 Г. Бисквит. Вторая четверть XIX в. Художник Ф. П. Толстой.

117
ТРЕХДНЕВНЫЙ БОЙ ПРИ Г. КРАСНОМ 1812 Г. Бронза. 1819. Художник Ф. П. Толстой.

118
РУБЛЬ С ПОРТРЕТОМ ПЕТРА I. Серебро. 1725. Санкт-Петербургский монетный двор.

119
СЕСТРОРЕЦКИЙ РУБЛЬ. Новодел. Медь. Начало XIX в. ПОЛУШКА. Медь. 1733. Россия.

120
ЧАСЫ СОЛНЕЧНЫЕ. Олово. 1779. Польша.

121
МЕДАЛЬ «В ПАМЯТЬ ПОБЕДЫ РУССКИХ ВОЙСК ПОД ЛЕСНОЙ 28 СЕНТЯБРЯ 1708 Г.». ОБРАТНАЯ СТОРОНА С ИЗОБРАЖЕНИЕМ ПЛАНА БИТВЫ. Медь. 1720. Художник Ф. Г. Миллер.

122
МЕДАЛЬ «В ПАМЯТЬ ИЗДАНИЯ Э. ГУТТЕН-ЧАПСКИМ ТРУДА «КАТАЛОГ МЕДАЛЕЙ И ПОЛЬСКИХ МОНЕТ». Серебро. 1878. Варшава.

123
МЕДАЛЬ «В ПАМЯТЬ 500-ЛЕТИЯ РУССКОЙ АРТИЛЛЕРИИ». Медь. 1889. Россия.

124, 125
ШКАФ. Дерево. 1561. Франция.

126
ШКАФ. Дерево, бронза. Начало XIX в. Западная Европа.

127
СКРИПКА. Дерево. 1760. Мастер Ф. Гольяно. Неаполь.

128
ЧАСЫ КАМИННЫЕ. Бронза, мрамор. XVIII в. Франция.

129
ЧАСЫ. Золоченая бронза. XVIII в. Франция. Из Гомельского дворца Румянцева-Паскевича.

130
КАНДЕЛЯБР. Золоченая бронза. XVIII в. Франция. Из Гомельского дворца Румянцева-Паскевича.

131
ПАРТИЗАНЫ 1812 Г. Холст, масло. Конец XIX в. Художник Г. Пруха.

132
БЕГСТВО НАПОЛЕОНА ИЗ РОССИИ. Холст, масло. Конец XIX в. Художник Г. Пруха.

133
МИНСК. ВИД С СЕВЕРНОЙ СТОРОНЫ. Литография по рисунку художника Б. Ловерня. 1840.

134
МИНСК. СОБОРНАЯ ПЛОЩАДЬ. Литография по рисунку художника Б. Ловерня. 1840.

135
БЛЮДО ДЛЯ ФРУКТОВ. Фарфор. Конец XVIII в. Мейсен, Германия.

136
ВАЗА. Фарфор. 1911. Императорский фарфоровый завод. Россия.

137
СУПНИК. Фарфор. Вторая половина XVIII в. Мейсен, Германия.

138
ЛАМПА НАСТОЛЬНАЯ. Деталь. Фарфор, металл. XIX в. Германия.

139
ЛАМПА НАСТОЛЬНАЯ. Стекло, металл. Конец XIX—начало XX в. Гута «Неман». Березовка, Лидский район, Гродненская область.

140
ВАЗА, ЧАШКА И БЛЮДЦЕ. Фарфор. Конец XIX в. Фарфоровый завод М. С. Кузнецова. Россия.

141
ЛИЧНЫЕ ВЕЩИ БЕЛОРУССКОГО ПОЭТА Ф. К. БОГУШЕВИЧА (1840—1900).

142
ЛИЧНЫЕ ВЕЩИ ДЕЯТЕЛЕЙ БЕЛОРУССКОЙ КУЛЬТУРЫ А. Е. БОГДАНОВИЧА (1862—1940) И М. А. БОГДАНОВИЧА (1891—1917).

143
САХАРНИЦА, ГРАФИН ДЛЯ ЛИКЕРА И МАСЛЕНКА. Стекло, металл. Начало XX в. Стеклозавод «Борисов». Борисов, Минская область.

144
ОБРАЗЦЫ БЫТОВОЙ ПОСУДЫ СОСТОЯТЕЛЬНЫХ ЖИТЕЛЕЙ ДОРЕВОЛЮЦИОННОЙ БЕЛОРУССИИ. Серебро. Вторая половина XIX в. Франция, Россия.

145
САМОВАР БЕЛОРУССКОГО ЭТНОГРАФА И ФОЛЬКЛОРИСТА А. Е. БОГДАНОВИЧА (1862—1940).

146
ОБРАЗЦЫ БЫТОВОЙ ПОСУДЫ ГОРОЖАН. Медь. Конец XVIII—начало XIX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

147, 148
ИНТЕРЬЕР ЖИЛИЩА БЕЛОРУССКОГО КРЕСТЬЯНИНА. Конец XIX—начало XX в. Фрагмент экспозиции.

149, 150
ТРАДИЦИОННЫЙ ЖЕНСКИЙ НАРЯД. Шерсть, лен, хлопок, стекло. Начало XX в. Калинковичский район, Гомельская область.

151
СОРОЧКА ЖЕНСКАЯ. Деталь. Лен, хлопок. Начало XX в. Малые Немки, Ветковский район, Гомельская область.

152
АНДАРАК. Шерсть. Начало XX в. Брестская область.

153
ЛИРА. Дерево, жильные струны, металл. 1809. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

154
ДУДА. Дерево, кожа, металл. Начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

155
РОГ И ДУДКА. Дерево, береста. Конец XIX—начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

156
КОВШ. Дерево. Начало XX в. Слоним, Гродненская область.

157
КОВШИК. Деталь. Дерево. Начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

158
КОВШИКИ. Дерево. Начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

159
ТУЕСА. Береста, дерево, сыромятная кожа. Начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

160
ТАБАКЕРКИ. Береста, дерево, сыромятная кожа. Начало XX в. Брестская область.

161
КОРОБКИ И ТАБАКЕРКА. Лоза, береста. Конец XIX— начало XX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

162
ПОРОХОВНИЦА. Дерево. Вторая половина XIX в. Белоруссия. Из довоенных фондов Белорусского государственного музея.

163
ЭКЗЕМПЛЯРЫ РАСПРОСТРАНЯВШИХСЯ НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛОРУССИИ БОЛЬШЕВИСТСКИХ ГАЗЕТ «ИСКРА» (1900, № 1; 1901, № 5, ПЕРВЫЕ СТРАНИЦЫ) И «НОВАЯ ЖИЗНЬ» (1905, № 1, ПРИЛОЖЕНИЕ, ПЕРВАЯ СТРАНИЦА).

164
ЛИТЕРАТУРНО-САТИРИЧЕСКИЕ ЖУРНАЛЫ ПЕРИОДА РЕВОЛЮЦИИ 1905—1907 ГГ. В РОССИИ.

165
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БОЛЬШЕВИСТСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛОРУССИИ В ПЕРИОД РЕАКЦИИ И НОВОГО РЕВОЛЮЦИОННОГО ПОДЪЕМА. 1907—1914. Фрагмент экспозиции.

166
1916 ГОД. ВОССТАНИЕ СОЛДАТ В ГОМЕЛЕ. Холст, масло. 1964. Художник М. А. Савицкий.

167
ПОБЕДА ВЕЛИКОЙ ОКТЯБРЬСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ. Фрагмент экспозиции.

168
ПЕРВЫЕ ДОКУМЕНТЫ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ: ДЕКРЕТ О МИРЕ, ДЕКРЕТ О ЗЕМЛЕ, ПРИКАЗ № 1 ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА МИНСКОГО СОВЕТА РАБОЧИХ И СОЛДАТСКИХ ДЕПУТАТОВ О ПЕРЕХОДЕ ВЛАСТИ В РУКИ СОВЕТА. 1917.

169
МАНИФЕСТ ВРЕМЕННОГО РАБОЧЕ-КРЕСТЬЯНСКОГО СОВЕТСКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА БЕЛОРУССИИ О ПРОВОЗГЛАШЕНИИ БЕЛОРУССКОЙ ССР И КОНСТИТУЦИЯ (ОСНОВНОЙ ЗАКОН) БЕЛОРУССКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ. 1919.

170
ПОДГОТОВКА И ПОБЕДА ВЕЛИКОЙ ОКТЯБРЬСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ В БЕЛОРУССИИ. Общий вид экспозиции.

171
КАБИНЕТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ РЕВКОМА. 1918—1920. Реконструкция.

172
В. И. ЛЕНИН (1870—1924) — ОРГАНИЗАТОР КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ СОВЕТСКОГО СОЮЗА И ОСНОВАТЕЛЬ СОВЕТСКОГО СОЦИАЛИСТИЧЕСКОГО ГОСУДАРСТВА. ОТКРЫТКА. 1918. Художник В. Эмиров.

173
МЕДАЛИ «В ПАМЯТЬ ПОБЕДЫ И 1-Й ГОДОВЩИНЫ ВЕЛИКОЙ ОКТЯБРЬСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ». Бронза. 1917—1918.

174
НАГРУДНЫЙ ЗНАК «ГЕРОЮ РЕВОЛЮЦИОННОГО ДВИЖЕНИЯ 1917—1918 ГГ.». Металл, эмаль.

175
МЕДАЛЬ «В ПАМЯТЬ ПОБЕДЫ ВЕЛИКОЙ ОКТЯБРЬСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ». Бронза. 1917.

176
БОРЬБА БЕЛОРУССКОГО НАРОДА ПРОТИВ ИНОСТРАННОЙ ВОЕННОЙ ИНТЕРВЕНЦИИ. 1918—1920. Фрагмент экспозиции.

177
ОБРАЗОВАНИЕ КРАСНОЙ АРМИИ. 1918. Фрагмент экспозиции.

178
ЗНАМЯ 27-Й ОМСКОЙ СТРЕЛКОВОЙ ДИВИЗИИ КРАСНОЙ АРМИИ, ОСВОБОЖДАВШЕЙ В 1920 Г. БЕЛОРУССИЮ И Г. МИНСК ОТ ИНОСТРАННЫХ ИНТЕРВЕНТОВ. Бархат, шелк.

179
БЕЛОРУССИЯ В ГОДЫ ИНОСТРАННОЙ ВОЕННОЙ ИНТЕРВЕНЦИИ И ГРАЖДАНСКОЙ ВОЙНЫ. 1918—1920. Фрагмент экспозиции.

180
ИНСТРУМЕНТЫ ЗЕМЛЕМЕРОВ В ПЕРВЫЕ ГОДЫ СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В БЕЛОРУССИИ. 1920-Е ГГ.

181
БЕЛОРУССКАЯ ССР В ПЕРИОД КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА. 1929—1937. Фрагмент экспозиции.

182
В БРАТСКОМ ЕДИНЕНИИ ТРУДА КРЕСТЬЯН И РАБОЧИХ... ПЛАКАТ. 1921. Государственное издательство Белоруссии. Минск.

183
ПАРТИЙНЫЕ И ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ДОКУМЕНТЫ О КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА. 1920—1930-Е ГГ.

184
БЕЛОРУССКАЯ ССР В ПЕРИОД КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА. 1929—1937. Фрагмент экспозиции.

185
АТТЕСТАТ «ГЕРОЙ ТРУДА» РАБОЧЕГО ДОБРУШСКОЙ БУМАЖНОЙ ФАБРИКИ А. С. КРИВОШЕЕВА. 1921.

186
ОРДЕН ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ БССР. Серебро, эмаль. 1920-е гг.

187
НАГРУДНЫЙ ЗНАК «ГЕРОЙ ТРУДА ПЕРВОЙ ПЯТИЛЕТКИ БССР» ПЕРЕДОВИКОВ ПРОИЗВОДСТВА НА БОБРУЙСКОЙ ФАБРИКЕ ИМ. М. С. ХАЛТУРИНА. Металл. 1933.

188
ЗОЛОТОЙ ЖЕТОН ПОБЕДИТЕЛЯ КОНКУРСА ЗАПАДНОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ «ЗА ЛУЧШЕЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ ПАРОВОЗА». 1928.

189
ЗОЛОТЫЕ ИМЕННЫЕ ЧАСЫ ПАРТИЙНОГО И ГОСУДАРСТВЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ, ПРЕДСЕДАТЕЛЯ СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР Н. М. ГОЛОДЕДА (1894—1937).

190
ДОРЕВОЛЮЦИОННЫЕ И ПЕРВЫЕ СОВЕТСКИЕ ИЗДАНИЯ ПРОИЗВЕДЕНИЙ КЛАССИКОВ БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ Я. КУПАЛЫ И Я. КОЛАСА.

191
ПЕРИОДИЧЕСКИЕ ИЗДАНИЯ БЕЛОРУССКОЙ ССР. 1920—1930-Е ГГ.

192
ОРГАНИЗАЦИЯ ПОДПОЛЬНОЙ И ПАРТИЗАНСКОЙ БОРЬБЫ ПРОТИВ НЕМЕЦКО-ФАШИСТСКИХ ЗАХВАТЧИКОВ В ПЕРИОД ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ СОВЕТСКОГО СОЮЗА. 1941—1945. Фрагмент экспозиции.

193
БЕЛОРУССИЯ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспозиции.

194
ПОДПОЛЬНАЯ И ПАРТИЗАНСКАЯ ПЕЧАТЬ БЕЛОРУССИИ ПЕРИОДА ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ. 1941—1944. Фрагмент экспозиции.

195
ПОДПОЛЬНЫЕ И ПАРТИЗАНСКИЕ ГАЗЕТЫ БЕЛОРУССИИ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ. 1941—1944.

196
ВОССТАНОВЛЕНИЕ И ДАЛЬНЕЙШЕЕ РАЗВИТИЕ НАРОДНОГО ХОЗЯЙСТВА БЕЛОРУССКОЙ ССР. ПОЛНАЯ И ОКОНЧАТЕЛЬНАЯ ПОБЕДА СОЦИАЛИЗМА. 1945—1961. Общий вид экспозиции.

197
ДОКУМЕНТЫ ГЕРОЯ СОВЕТСКОГО СОЮЗА, ГЕРОЯ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОГО ТРУДА, ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПРОСЛАВЛЕННОГО КОЛХОЗА «РАССВЕТ» КИРОВСКОГО РАЙОНА МОГИЛЕВСКОЙ ОБЛАСТИ, АКТИВНОГО УЧАСТНИКА ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ И ГРАЖДАНСКОЙ ВОЙН К. П. ОРЛОВСКОГО (1895—1968).

198
БОЛЬШАЯ ХИМИЯ РЕСПУБЛИКИ. ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «БЕЛАРУСЬКАЛИЙ» ИМ. 50-ЛЕТИЯ ОБРАЗОВАНИЯ СССР (СОЛИГОРСК). Фрагмент экспозиции.

199
БОЛЬШАЯ ХИМИЯ РЕСПУБЛИКИ. ОБРАЗЦЫ ПРОДУКЦИИ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ «ХИМВОЛОКНО» ИМ. В. И. ЛЕНИНА (МОГИЛЕВ) И «ПОЛИМИР» ИМ. 50-ЛЕТИЯ БЕЛОРУССКОЙ ССР (НОВОПОЛОЦК). Фрагмент экспозиции.

200
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПАРТИЙНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ МИНСКОГО ТРАКТОРНОГО ЗАВОДА ИМ. В. И. ЛЕНИНА ПО УСКОРЕНИЮ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА. Фрагмент экспозиции.

201
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС В ПРОМЫШЛЕННОСТИ. Фрагмент экспозиции.

202
НАГРАДНОЙ ЗНАК «ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ В ДЕВЯТОЙ ПЯТИЛЕТКЕ» КОЛХОЗА ИМ. С. М. КИРОВА ШКЛОВСКОГО РАЙОНА МОГИЛЕВСКОЙ ОБЛАСТИ. Металл, стекло, эмаль. 1975.

203
ОБРАЗЕЦ ПЕРВОГО В СССР ОСОБО ПРОЧНОГО ПОДШИПНИКА ДЛЯ ТУРБИННОГО БУРЕНИЯ НЕФТЯНЫХ И ГАЗОВЫХ СКВАЖИН. Металл. 1970-е гг. 11-й Государственный подшипниковый завод. Минск.

204
ДОКУМЕНТЫ И НАГРАДЫ ПЕРЕДОВИКОВ ПЛЕМЗАВОДА «КОРЕЛИЧИ» ГРОДНЕНСКОЙ ОБЛАСТИ. Фрагмент экспозиции.

205
МИНСКИЙ ТРАКТОРНЫЙ ЗАВОД ИМ. В. И. ЛЕНИНА. Фрагмент экспозиции.

206
САМОХОДНЫЙ КОРМОУБОРОЧНЫЙ КОМБАЙН КСК-100. Гомельский завод сельскохозяйственного машиностроения им. 60-летия Великого Октября. Модель.

207
ВАЗЫ. Хрусталь. 1976. Завод им. Ф. Э. Дзержинского. Борисов, Минская область.

208
КОВЕР. Шерсть, хлопок, синтетическое волокно. 1970-е гг. Витебский ковровый комбинат им. 50-летия Белорусской ССР.

209
СОВРЕМЕННОЕ НАРОДНОЕ ТВОРЧЕСТВО БЕЛОРУССИИ. Фрагмент экспозиции.

210
РОСТ НАРОДНОГО БЛАГОСОСТОЯНИЯ И КУЛЬТУРНОГО УРОВНЯ ТРУДЯЩИХСЯ. Общий вид экспозиции.

211
ФАКЕЛ И МАЛАЯ ОЛИМПИЙСКАЯ ЧАША, В КОТОРОЙ БЫЛ ДОСТАВЛЕН ОГОНЬ XXII ОЛИМПИЙСКИХ ИГР В МИНСК. Металл. 1980.

212
ПАМЯТНЫЕ МЕДАЛИ «ЛЕНИНИАНА». ПОДАРОК ТРУДЯЩИХСЯ МОСКВЫ В ЧЕСТЬ 900-ЛЕТИЯ МИНСКА. Металл. 1967.

213
БОРЬБА ЗА МИР И ДРУЖБУ МЕЖДУ НАРОДАМИ. Фрагмент экспозиции.

214
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС В ПРОМЫШЛЕННОСТИ. Фрагмент экспозиции.

215
АКАДЕМИЯ НАУК БЕЛОРУССКОЙ ССР — ОДИН ИЗ ВЕДУЩИХ НАУЧНЫХ ЦЕНТРОВ СОВЕТСКОГО СОЮЗА. Фрагмент экспозиции.

216
КОСМИЧЕСКОЕ СНАРЯЖЕНИЕ ДВАЖДЫ ГЕРОЯ СОВЕТСКОГО СОЮЗА, ЛЕТЧИКА-КОСМОНАВТА СССР П. И. КЛИМУКА.

217
ВОЗРАСТАНИЕ РУКОВОДЯЩЕЙ РОЛИ КПСС. Общий вид экспозиции.

mound of the Zarubintsy culture. Semuradtsy, Zhitkovichi district, Gomel region. Excavated by L. Pobol.

30
VESSEL. Clay. 4th–2nd centuries B.C. Burial mound of the Pomor culture. Trostyanitsa, Kamenets district, Brest region. Excavated by V. Korotkevich.

31
FORTIFIED SETTLEMENT OF TRIBES OF THE HATCHED CERAMICS CULTURE. 3rd–4th centuries. Malyshki, Vileika district, Minsk region. Reconstructed by A. Mitrofanov, F. Anisovich.

32
POTS AND A BASIN. Clay. 1st B.C.–A.D. 1st centuries. Burial mound of the Zarubintsy culture. Chaplin, Loev district, Gomel region. Excavated by L. Pobol.

33
BRACELETS, RINGS AND FIBULAE. Bronze. 2nd–1st centuries B.C. Burial mound of the Zarubintsy culture. Chaplin, Loev district, Gomel region. Excavated by L. Pobol.

34
FIBULA. Bronze, enamel. 3rd–4th centuries. Site of an ancient town of the hatched ceramics culture. Malyshki, Vileika district, Minsk region. Excavated by A. Mitrofanov.

35
SHIELD PLATE. Bronze. Late 1st B.C.–early A.D. 1st centuries. Site of an ancient town of the hatched ceramics culture. Labenshchina, Minsk region. Excavated by A. Mitrofanov.

36
WAIST-BAND HOOK WITH THE EFFIGY OF EQUINE HEADS AND A MACE. Bronze. Late 10th–first half of the 11th centuries. Burial mound of Krivichis and Dregovichis. Zaslavl, Minsk region. Excavated by Yu. Zayats.

37
MOON-SHAPED PENDANT. Bronze, enamel. 3rd–4th centuries. Abydiya burial mound of the Zarubintsy culture. Adamenka. Bykhov district, Mogilev region. Excavated by L. Pobol.

38
TEMPLE RING. Bronze. 5th–4th centuries B.C. Site of an ancient town of the Dnieper–Dvina culture. Boroniki, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

39
PENDANT. Bronze. 6th–8th centuries. Site of an ancient town of the Dnieper–Dvina culture and the Bantserovshchina upper layer type. Yazno, Myory district, Vitebsk region. Excavated by A. Mitrofanov.

40
BRACELET. Glass. Late 12th–early 13th centuries. Zamok settlement. Lukoml, Chashniki district, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

41
HOARD OF COINS AND THINGS. Silver, glass. First half of the 11th century. Gorovlyane, Glubokoye district, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

42
NECKLACE. Silver. 11th–12th centuries. Northern Byelorussia. Excavated by I. Serbov (?). From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

43
BEAD. Gold. 12th–13th centuries. Zamok settlement. Lukoml, Chashniki district, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

44
EAR-RING. Detail. Silver. From a mid-11th century's hoard. Degtyany, Kopyl district, Minsk region.

45
BRACELET WITH DRAGON'S HEADS. Gold. 12th century. Minsk castle site. Excavated by V. Tarasenko.

46
JEWELLERY. Silver. From a mid–11th century's hoard. Degtyany. Kopyl district, Minsk region.

47
FEMALE ADORNMENT. Bronze. 12th century. Mount Zamkovaya. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

48
AMULET HORSE. Bronze. 12th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

49
IDOL. Sandstone. 10th century. Found on the bank of the Serebryanka River nêar Shklov, Mogilev region.

50
HORSE'S HEAD. Bone. 9th–10th centuries. Burial mound of the old Polotsk townsfolk. Rudnya, Polotsk district, Vitebsk region. Excavated by A. Mitrofanov.

51
ELK'S HEAD. Clay, gaze. 12th–13th centuries. Mount Zamkovaya. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

52
COMB. Box. 13th century. Minsk castle site. Excavated by E. Zagorulsky.

53
BEADS. Guilded glass. 11th–12th centuries. Burial mound of the old Novogrudok townsfolk (?). Bretyanka, Novogrudok district, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

54
BEADS. Glass, crystal, cornelian. 11th–12th centuries. Burial mound of the old Novogrudok townsfolk (?). Bretyanka, Novogrudok district, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

55
NECKLACE. Glass, copper. 11th–12th centuries. Burial mound of Radimichis. Tikhinichi, Rogachov district, Gomel region. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

56
BEADS. Glass. 11th century. Burial mound of Krivichis and Dregovichis. Zaslavl, Minsk region. Excavated by E. Zagorulsky.

57, 58
EAR-PICK FEATURING A MUSICIAN. Horn. First half of the 12th century. Maly Zamok. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

59
EAR-PICK FEATURING A DOG. Bronze. 12th century. Maly Zamok. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

60
QUEEN OF CHESS. Bone. 12th century. Zamok settlement. Lukoml. Chashniki district, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

61, 63
NEEDLE CASE. Horn. 12th century. Maly Zamok. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

62
PLATE. Bone. 12th century. Zamok settlement. Lukoml, Chashniki district, Vitebsk region. Excavated by G. Shtykhov.

64
AMPHORA. Clay. 12th century. Maly Zamok. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

65
AMPHORA. Detail with the "олькъсн" inscription. Clay. 12th century. Maly Zamok. Novogrudok, Grodno region. Excavated by F. Gurevich.

66
DUCAT OF ARCHDUKE KARL OF KARINTHIA. Gold.

1576. The Klagenfurt Mint. Val settlement. Zaslavl, Minsk region. Excavated by Yu. Zayats.

67
MOULD FOR CASTING ICONS WITH AN EFFIGY OF ARCHANGEL MICHAEL. Copper. 15th century. Site of an ancient town. Kopys, Orsha district, Vitebsk region. Excavated by O. Levko.

68
VESSEL. Bronze. 13th century. Minsk castle site. Excavated by V. Tarasenko.

69
THE NATIVITY. LEAF OF A FOLDING ICON. Bronze. 13th–15th centuries. Vitebsk.

70
CHAMBER BOX. Wood, notched iron. 18th century. Veliky Ustyug, Vologda region.

71
BELL. Bronze. 1679. From a church. Dolginovo, Vileika district, Minsk region.

72
HOARD OF COINS. Silver. 17th century. Goroshki, Minsk region.

73
EMBOSSING. Metal. 1640. From a Basilian monastery. Chereya, Chashniki district, Vitebsk region.

74
VESSEL. Metal. 17th–18th centuries. Zamoshye, Slutsk district, Minsk region.

75
EPITAPH. Monument of the Old Byelorussian written language. Tin. 1652. North-eastern Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

76
BOWLS. Tin. Late 18th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

77
CHALICE. Guilded silver. 16th century. From the SS Boris and Gleb Church. Novogrudok, Grodno region.

78
CHALICE. Guilded metal. 1770. From the St. George Church. David-Gorodok, Stolin district, Brest region.

79
TILE. Detail. Clay, glaze. Late 16th century. Site of an ancient town. Mogilno, Usda district, Minsk region.

80
TILE. Clay. Late 16th century. Val settlement. Zaslavl, Minsk region. Excavated by Yu. Zayats.

81
TILE. Detail. Clay, glaze. Late 16th–first half of the 17th centuries. Val settlement. Zaslavl, Minsk region. Excavated by V. Gilep.

82
TILE. Clay. Late 16th century. Lida castle, Grodno region. Excavated by O. Trusov.

83
TILES. Clay, glaze. First half of the 17th century. Lida castle, Grodno region. Excavated by O. Trusov.

84
TILE WITH A FAMILY BLAZON. Clay, glaze. Latter half of the 17th century. Val settlement. Zaslavl, Minsk region. Excavated by Yu. Zayats.

85
TILE. Clay, Glaze. Late 16th–first half of the 17th centuries. Mir castle, Grodno region. Excavated by O. Trusov.

86
THE ASSUMPTION. Wood, distemper. 1730's. Byelorussian school. From the St. Elijah Church. Beshenkovichi, Vitebsk region.

87
THE LAST SUPPER. Detail. Wood, Distemper. 17th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

88
CHRIST BEFORE PILAT. Wood, distemper. 18th century. Kvyatkovtsy, Ivye district, Grodno region.

89, 90
HOLY DOORS. Wood, distemper. Early 18th century. From the St. George Church. David–Gorodok, Stolin district, Brest region.

91, 92, 95
WAIST-BAND. Detail. Silk, gold thread. Latter half of the 18th century. Silk waist-band manufactory. Slutsk, Minsk region.

93, 94
WAIST-BAND. Detail. Silk, gold thread. Latter half of the 18th century. Silk waist-band manufactory. Slutsk, Minsk region.

96
ORNATE ROBE WITH FAMILY BLAZONS. Silk, silver thread. Late 18th century. From the St. Josef catholic church. Rubezhevichi, Stolbtsy district, Minsk region.

97
DECANTER AND GOBLETS. Crystal, glass. First half of the 19th century. Glass works. Urechye, Lyuban district, Minsk region; Naliboki, Stolbtsy district, Minsk region.

98
BOTTLE AND A GOBLET. Glass. 19th century. Glass works. Urechye, Lyuban district, Minsk region.

99
PRINCE'S LETTERS PATENT. Parchment, gallic ink, flax fibre, wax. 1568. Khoiniki, Gomel region.

100
KING'S LETTERS PATENT ON BEAVER HUNTING GRANTED TO A DAVID–GORODOK BOYAR. Parchment, gallic ink, silk thread, wax. 1524. Kraków.

101
GOSPEL. EVANGELIST MATHEW. Etching. 1600. The Mamonich Press. Vilna.

102
CHURCH CALENDAR FOR MARCH AND APRIL. Paper, gallic ink. 1521. Turov, Zhitkovichi district, Gomel region.

103
HIRMOS. Paper, cinnabar, gallic ink. 1651. The Kuteinsky Monastery. Orsha, Vitebsk region.

104
HIRMOS. TITLE-PAGE. Paper, water colours, gallic ink. 1651. The Kuteinsky Monastery. Orsha, Vitebsk region.

105
P. BERYNDA. THE SLAV RUSSIAN LEXICON. 1653. The Kuteinsky Monastery Press. Orsha, Vitebsk region.

106
OLD RUSSIAN BOOKS. Late 16th–17th centuries. THE NEW TESTAMENT AND THE PSALTER. 1580. I. Fyodorov's Press. Ostrog.

107
BYELORUSSIA OF THE AGE OF FEUDALISM. Detail of the exposition.

108
F. SKORINA, FIRST BYELORUSSIAN PRINTER AND A RENAISSANCE ENLIGHTER AND SCHOLAR [1490–(?)–1551 (?)]. Aluminium. 1946–1962. Sculptor A. Glebov.

109
THE NORTHERN WAR. 1700–1721. Detail of the exposition.

110
PISTOL AND A GUN. Metal, wood, bone. 17th century. Germany.

111
GUN AND A PISTOL. Metal, wood. Early 19th century. Russia.

112
DUELLING PISTOLS. Metal, wood. Early 19th century. England.

113
SABRE AND DAGGERS. Silver, leather. 19th century. The Caucasus.

114
HELMET OF A NON-COMMISSIONED OFFICER OF HOUSEHOLD CAVALRY. Metal, leather, horse-hair. Early 19th century. Russia.

115
CUIRASS. Metal, leather. Early 19th century. Russia.

116
BATTLE OF THE BEREZINA, 1812. Biscuit. Second quarter of the 19th century. Artist F. Tolstoy.

117
THREE-DAY BATTLE AT THE TOWN OF KRASNOYE, 1812. Bronze. 1819. Artist F. Tolstoy.

118
ROUBLE WITH THE PORTRAIT OF PETER I. The St. Petersburg Mint.

119
SESTRORETSK ROUBLE. Copper. Early 19th century. A QUARTER-COPECK PIECE. Copper. 1733. Russia.

120
SUN-DIAL. Tin. 1779. Poland.

121
MEDAL IN COMMEMORATION OF THE VICTORY OF RUSSIAN TROOPS AT LESNAYA, SEPTEMBER 28, 1708. THE REVERSE OF THE MEDAL FEATURING THE BATTLE PLAN. Copper. 1720. Artist F. Miller.

122
MEDAL IN COMMEMORATION OF THE EDITION OF THE CATALOGUE OF MEDALS AND POLISH COINS BY E. GUTEN-CHAPSKY. Silver. 1878. Warsaw.

123
MEDAL IN COMMEMORATION OF THE 500TH ANNIVERSARY OF RUSSIAN ARTILLERY. Copper. 1889. Russia.

124, 125
CUPBOARD. Wood. 1561. France.

126
CUPBOARD. Wood, bronze. Early 19th century. Western Europe.

127
VIOLIN. Wood. 1760. Master F. Gogliano. Naples.

128
FIRE-PLACE CLOCK. Bronze, marble. 18th century. France.

129
CLOCK. Guilded bronze. 18th century. France. From Rumyantsev–Paskevich's Gomel palace.

130
CHANDELIER. Guilded bronze. 18th century. France. From Rumyantsev–Paskevich's Gomel palace.

131
PARTISANS OF 1812. Oil on canvas. Late 19th century. G. Prukha.

132
NAPOLEON'S FLIGHT FROM RUSSIA. Oil on canvas. Late 19th century. G. Prukha.

133
MINSK. NORTHERN SIDE VIEW. Lino-cut after artist B. Lovergne's drawing. 1840.

134
MINSK. CATHEDRAL SQUARE. Lino-cut after artist B. Lovergne's drawing. 1840.

135
DISH FOR FRUIT. Porcelain. Late 18th century. Meisen, Germany.

136
VASE. Porcelain. 1911. The Imperial Porcelain Factory. Russia.

137
TUREEN. Porcelain. Latter half of the 18th century. Meisen, Germany.

138
DESK-LAMP. Detail. Porcelain, metal. 19th century. Germany.

139
DESK-LAMP. Glass, metal. Late 19th–early 20th centuries. The Neman Glass Works. Beryozovka, Lida district, Grodno region.

140
VASE, CUP AND SAUCER. Porcelain. Late 19th century. The M. Kuznetsov Porcelain Factory. Russia.

141
PERSONAL BELONGINGS OF BYELORUSSIAN POET F. BOGUSHEVICH (1840–1900).

142
PERSONAL BELONGINGS OF BYELORUSSIAN CULTURAL WORKERS A. BOGDANOVICH (1862–1940) AND M. BOGDANOVICH (1891–1917).

143
SUGAR-BASIN, LIQUER DECANTER AND BUTTER-DISH. Glass, metal. Early 20th century. The Borisov Glass Works. Borisov. Minsk region.

144
PLATES AND DISHES OF WELL-TO-DO INHABITANTS OF PRE-REVOLUTIONARY BYELORUSSIA. Silver. Latter half of the 19th century France, Russia.

145
SAMOVAR OF A. E. BOGDANOVICH (1862–1940), A BYELORUSSIAN ETHNOGRAPHER AND FOLK-LORE SPECIALIST.

146
TABLE-WARE OF TOWN-DWELLERS. Copper. Late 18th–early 19th centuries.

147, 148
THE INTERIOR OF A BYELORUSSIAN PEASANT'S DWELLING. Late 19th–early 20th centuries. Detail of the exposition.

149, 150
TRADITIONAL WOMAN'S DRESS. Wool, flax, cotton, glass. Early 20th century. Kalinkovichi district, Gomel region.

151
CHEMISE. Detail. Flax, cotton. Early 20th century. Maliye Nemki, Vetka district, Gomel region.

152
ANDARAK. Wool. Early 20th century. Brest region.

153
LYRE. Wood, tendon strings, metal. 1809. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

154
PIPE. Wood, leather, metal. Early 20th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

155
HORN AND A PIPE. Wood, birch bark. Late 19th–early 20th centuries. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

156
LADLE. Wood. Early 20th century. Slonim Grodno region.

157
LADLE. Detail. Wood. Early 20th century. Byelorussia. Fom the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

158
LADLES. Wood. Early 20th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

159
BOXES. Birch bark, wood, raw leather. Early 20th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

160
SNUFF-BOXES. Birch bark, wood, raw leather. Early 20th century. Brest region.

161
BOXES AND A SNUFF-BOX. Rod, birch bark. Late 19th–early 20th centuries. Byelorussia.

162
POWDER-FLASK. Wood. Latter half of the 19th century. Byelorussia. From the Byelorussian State Museum's pre-war funds.

163
COPIES OF THE BOLSHEVIST NEWSPAPERS *ISKRA* (1900, NO 1; 1901, NO 5, FIRST PAGES) AND *NOVAYA ZHIZN* (1905, NO 1, SUPPLEMENT, FRONT PAGE).

164
LITERARY AND SATIRICAL MAGAZINES OF THE 1905–1907 RUSSIAN REVOLUTION PERIOD.

165
ACTIVITIES OF THE BOLSHEVIST ORGANIZATIONS IN BYELORUSSIA'S TERRITORY IN THE PERIOD OF REACTION AND NEW REVOLUTIONARY UPSURGE. 1907–1914. DETAIL OF THE EXPOSITION.

166
1916. THE SOLDIERS' REVOLT IN GOMEL. Oil on canvas. 1964. Artist M. Savitsky.

167
VICTORY OF THE GREAT OCTOBER SOCIALIST REVOLUTION. Detail of the exposition.

168
FIRST DOCUMENTS OF THE SOVIET POWER: THE DECREE ON PEACE, THE DECREE ON LAND, ORDER NO 1 OF THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE MINSK SOVIET OF WORKERS' AND SOLDIERS' DEPUTIES ON PASSING OF POWER INTO THE HANDS OF THE SOVIET. 1917.

169
MANIFESTO OF THE PROVISIONAL WORKERS' AND PEASANTS' GOVERNMENT OF BYELORUSSIA ON PROCLAMATION OF THE BYELORUSSIAN SSR AND THE CONSTITUTION (FUNDAMENTAL LAW) OF THE BYELORUSSIAN SOVIET SOCIALIST REPUBLIC. 1919.

170
PREPARATION AND VICTORY OF THE GREAT OCTOBER SOCIALIST REVOLUTION IN BYELORUSSIA. General view of the exposition.

171
STUDY OF THE REVOLUTIONARY COMMITTEE'S CHAIRMAN. 1918–1920. Restored.

172
V. I. LENIN (1870–1924), THE ORGANIZER OF THE COMMUNIST PARTY OF THE SOVIET UNION AND FOUNDER OF THE SOVIET SOCIALIST STATE. POSTCARD. 1918. Artist V. Emirov.

173
MEDALS IN COMMEMORATION OF THE VICTORY AND 1ST ANNIVERSARY OF THE GREAT OCTOBER SOCIALIST REVOLUTION. Bronze. 1917–1918.

174
BREASTPLATE "TO THE HERO OF THE 1917–1918 REVOLUTIONARY MOVEMENT". Metal, enamel.

175
MEDAL IN COMMEMORATION OF THE VICTORY OF THE GREAT OCTOBER SOCIALIST REVOLUTION. Bronze. 1917.

176
STRUGGLE OF THE BYELORUSSIAN PEOPLE AGAINST THE FOREIGN MILITARY INTERVENTION. Detail of the exposition.

177
FORMATION OF THE RED ARMY. 1918. Detail of the exposition.

178
BANNER OF THE 27TH OMSK INFANTRY DIVISION OF THE RED ARMY WHICH LIBERATED BYELORUSSIA AND MINSK FROM FOREIGN INTERVENTIONISTS IN 1920. Velvet, silk.

179
BYELORUSSIA IN THE YEARS OF THE FOREIGN MILITARY INTERVENTION AND CIVIL WAR. 1918–1920. Detail of the exposition.

180
LAND SURVEYORS' TOOLS USED IN THE FIRST YEARS OF THE SOVIET POWER IN BYELORUSSIA. 1920'S.

181
THE BYELORUSSIAN SSR AT THE PERIOD OF THE COLLECTIVIZATION OF AGRICULTURE. 1929–1937. Detail of the exposition.

182
IN FRATERNAL LABOUR UNITY OF PEASANTS AND WORKERS... POSTER. 1921. State Publishing House of Byelorussia. Minsk.

183
PARTY AND STATE DOCUMENTS ON THE COLLECTIVIZATION OF AGRICULTURE. 1920'S–1930'S.

184
THE BYELORUSSIAN SSR AT THE PERIOD OF THE COLLECTIVIZATION OF AGRICULTURE. 1929–1937. Detail of the exposition.

185
CERTIFICATE "HERO OF LABOUR" GIVEN TO A. KRIVOSHEYEV, A WORKER AT THE DOBRUSH PAPER MILL. 1921.

186
ORDER OF THE RED BANNER OF LABOUR OF THE BSSR. Silver, enamel. 1920's.

187
BREASTPLATE "HERO OF LABOUR OF THE BSSR FIRST FIVE-YEAR PLAN" GIVEN TO FRONT-RANK WORKERS OF THE M. KHALTURIN BOBRUISK FACTORY. Metal. 1933.

188
GOLD BADGE OF THE WINNER OF THE COMPETITION "FOR THE BEST LOCOMOTIVE SERVICING" HELD AT THE WESTERN RAILWAYS. 1928.

189
GOLD INSCRIBED WATCH OF N. GOLODED (1894–1937), PARTY WORKER AND STATESMAN, CHAIRMAN OF THE BSSR COUNCIL OF PEOPLE'S COMMISSARS.

190
PRE-REVOLUTIONARY AND FIRST SOVIET EDITIONS OF WORKS OF CLASSICS OF BYELORUSSIAN LITERATURE YA. KUPALA AND YA. KOLAS.

191
PERIODICALS OF THE BYELORUSSIAN SSR. 1920'S–1930'S.

192
ORGANIZATION OF UNDERGROUND RESISTANCE AND PARTISAN STRUGGLE AGAINST THE GERMAN NAZI INVADERS DURING THE GREAT PATRIOTIC WAR OF THE SOVIET UNION. 1941–1945. Detail of the exposition.

193
BYELORUSSIA IN THE YEARS OF THE GREAT PATRIOTIC WAR. 1941–1944. Detail of the exposition.

194
UNDERGROUND AND PARTISAN PRESS OF BYELORUSSIA IN THE GREAT PATRIOTIC WAR. 1941–1944. Detail of the exposition.

195
UNDERGROUND AND PARTISAN NEWSPAPERS OF BYELORUSSIA IN THE GREAT PATRIOTIC WAR. 1941–1944.

196
REHABILITATION AND FURTHER GROWTH OF THE BYELORUSSIAN SSR'S ECONOMY. COMPLETE AND FINAL VICTORY OF SOCIALISM. 1945–1961. General view of the exposition.

197
DOCUMENTS OF K. ORLOVSKY (1895–1968), HERO OF THE SOVIET UNION, HERO OF THE SOCIALIST LABOUR, CHAIRMAN OF THE RASSVET COLLECTIVE FARM, KIROV DISTRICT, MOGILEV REGION, AND AN ACTIVE PARTICIPANT IN THE CIVIL AND GREAT PATRIOTIC WARS.

198
REPUBLIC'S BIG CHEMISTRY. THE BELARUSKALY INDUSTRIAL AMALGAMATION NAMED AFTER THE 50TH ANNIVERSARY OF THE USSR (SOLIGORSK). Detail of the exposition.

199
REPUBLIC'S BIG CHEMISTRY. PRODUCTION SAMPLES OF THE V. I. LENIN KHIMVOLOKNO INDUSTRIAL AMALGAMATION (MOGILEV) AND THE POLIMIR INDUSTRIAL AMALGAMATION NAMED AFTER THE 50TH ANNIVERSARY OF THE BYELORUSSIAN SSR (NOVOPOLOTSK). Detail of the exposition.

200
ACTIVITIES OF THE PARTY ORGANIZATION OF THE V. I. LENIN MINSK TRACTOR WORKS AIMED AT SPEEDING-UP THE SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL PROGRESS. Detail of the exposition.

201
SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL PROGRESS IN INDUSTRY. Detail of the exposition.

202
BREASTPLATE "FOR LABOUR VALOUR IN FULFILLING THE FIVE-YEAR PLAN" OF THE S. KIROV COLLECTIVE FARM, SHKLOV DISTRICT, MOGILEV REGION. Metal, glass, enamel. 1975.

203
FIRST SOVIET-MADE EXTRA-STRONG BEARING FOR TURBODRILLING OF OIL AND GAS WELLS. Metal. 1970's. The 11th State Bearing Plant. Minsk.

204
DOCUMENTS AND DECORATIONS OF FRONT-RANK WORKERS OF THE KORELICHI PEDIGREE STOCK-BREEDING FARM, GRODNO REGION. Detail of the exposition.

205
V. I. LENIN MINSK TRACTOR WORKS. Detail of the exposition.

206
KSK-100 SELF-PROPELLED FODDER COMBINE. The Gomel Agricultural Machinery Plant named after the 60th anniversary of the Great October. Mock-up.

207
VASES. Crystal. 1976. F. Dzierzinski Plant. Borisov, Minsk region.

208
CARPET. Wool, cotton, synthesized fibre. 1970's. The Vitebsk Carpet–Weaving Mill named after the 50th anniversary of the Byelorussian SSR.

209
CONTEMPORARY FOLK ART OF BYELORUSSIA. Detail of the exposition.

210
RISE IN THE LIVING-STANDARDS AND CULTURAL ADVANCE OF THE WORKING PEOPLE General view of the exposition.

211
TORCH AND A MINOR OLYMPIC BOWL IN WHICH THE FLAME OF THE 22ND OLYMPICS WAS KINDLED IN MINSK. Metal. 1980.

212
"LENINIANA" MEMORABLE MEDALS. GIFT OF MOSCOW WORKING PEOPLE IN HONOUR OF THE 900TH ANNIVERSARY OF MINSK. Metal. 1967.

213
STRUGGLE FOR PEACE AND FRIENDSHIP AMONG NATIONS. Detail of the exposition.

214
SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL PROGRESS IN INDUSTRY. Detail of the exposition.

215
THE BYELORUSSIAN ACADEMY OF SCIENCES, ONE OF THE LEADING SCIENTIFIC CENTRES OF THE SOVIET UNION. Detail of the exposition.

216
SPACE OUFIT OF P. KLIMUK, TWICE HERO OF THE SOVIET UNION, PILOT-COSMONAUT OF THE USSR.

217
GROWTH OF THE LEADING ROLE OF THE CPSU General view of the exposition.

TABLE DES ILLUSTRATIONS

culture de pomorié. Trostianitsa, district de Kaménets, région de Brest. Fouilles de V. Korotkévitch.

28
VAISSELLE. Terre cuite IIe—Ie s. avant J.-C. Tertre de la culture de Zaroubintsy. Sémouradtsy, district de Jitkovitchi, région de Gomel. Fouilles de L. Pobol.

29
POTS ET ÉCUELLES. Terre cuite. IIe—Ie avant J.-C. Tertre de la culture de Zaroubintsy. Sémouradtsy, district de Jitkovitchi, région de Gomel. Fouilles de L. Pobol.

30
RÉCIPIENT. Terre cuite. IVe—IIe s. avant J.-C. Tertre de la culture de pomorié. Trostianitsa, district de Kaménets, région de Brest. Fouilles de V. Korotkévitch.

31
PLACE FORTE DES TRIBUS DE LA CULTURE DE LA CÉRAMIQUE AU TRAIT. IIIe—IVe s. Malychki, district de Vileika, région de Minsk. Reconstruction d'A. Mitrofanov et de F. Anissovitch.

32
POTS ET ÉCUELLE. Terre cuite. Ie s. avant J.-C. — Ie s. après J.-C. Tertre de la culture de Zaroubintsy. Tchapline, district de Loev, région de Gomel. Fouilles de L. Pobol.

33
BRACELETS, BAGUES ET FIBULES. Bronze. IIe—Ie avant J.-C. Tertre de la culture de Zaroubintsy. Tchapline, district de Loev, région de Gomel. Fouilles de L. Pobol.

34
FIBULE. Bronze, émail. IIIe—IVe s. Vestiges d'une ville de la culture de la céramique au trait. Malychki, district de Vileika, région de Minsk. Fouilles d'A. Mitrofanov.

35
APPLIQUE SUR BOUCLIER. Bronze. A la limite de notre ère. Vestiges d'une ville de la culture de la céramique au trait. Labenchtchina, région de Minsk. Fouilles d'A. Mitrofanov.

36
AGRAFE DE CEINTURE REPRÉSENTANT LES TÊTES DE CHEVAUX ET SCEPTRE. Bronze. Fin du Xe — première moitié du XIe s. Tertre des Krivitches et des Drégovitches. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles de Y. Zaïats.

37
PENDENTIF-LUNE. Bronze, émail. IIIe—IVe s. Tertre Abidnia de la culture de Zaroubintsy. Adamenka, district de Bykhov, région de Moghilev. Fouilles de L. Pobol.

38
BAGUE TEMPORALE. Bronze. Ve—IVe s. avant J.-C. Vestiges d'une ville de la culture du Dniepr et de la Dvina. Borochki, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

39
PENDELOQUE. Bronze. VIe—VIIIe s. Vestiges d'une ville de la culture du Dniepr et de la Dvina, et de la couche supérieure de Bantsérovchtchina. Yazno, district de Miory, région de Vitebsk. Fouilles d'A. Mitrofanov.

40
BRACELET. Verre. Fin du XIIe—début du XIIIe s. Vestiges d'un château. Loukoml, district de Tchachniki, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

41
TRÉSOR DE MONNAIES ET D'OBJETS. Argent, verre. Première moitié du XIe s. Gorovliany, district de Gloubokoé, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

42
COLLIERS. Argent. XIe—XIIe s. Biélorussie septentrionale. Fouilles d'I. Serbov (?). Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

43
PERLE. Or. XIIe—XIIIe s. Vestiges d'un château. Loukoml, district de Tchachniki, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

44
BOUCLE D'OREILLE. Détail. Argent. Depuis le trésor du milieu du XIe s. Degtiany, district de Kopyl, région de Minsk.

45
BRACELET REPRÉSENTANT LES TÊTES DE DRAGON. Or. XIIe s. Vestiges d'un château de Minsk. Fouilles de V. Tarassenko.

46
BIJOUTERIE. Argent. Depuis le trésor du milieu du XIe s. Degtiany, district de Kopyl, région de Minsk.

47
PARURE FÉMININE. Bronze. XIIe s. Zamkovaïa gora. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

48
AMULETTE-CHEVAL. Bronze. XIIe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

49
IDOLE. Grès. Xe s. Découverte au bord de la rivière Sérébrianka, près de Chklov, région de Moghilev.

50
TÊTE DE CHEVAL. Os. IXe—Xe s. Tertre des habitants de Polotsk. Roudnia, district de Polotsk, région de Vitebsk. Fouilles d'A. Mitrofanov.

51
TÊTE D'ÉLAN. Terre cuite, glaçure. XIIe—XIIIe s. Zamkovaïa gora. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

52
PEIGNE. Buis. XIIIe s. Vestiges d'un château de Minsk. Fouilles d'E. Zagoroulski.

33
VERROTERIE. Verre doré. XIe—XIIe s. Tertre des habitants de Novogroudok ancien (?). Brétianka, district de Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

54
VERROTERIE. Verre, cristal, cornaline. XIe—XIIe s. Tertre des habitants de Novogroudok ancien (?). Brétianka, district de Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

55
COLLIER. Verre, cuivre. XIe—XIIe s. Tertre des Radimitches. Tikhinitchi, district de Rogatchev, région de Gomel. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

56
VERROTERIE. Verre. XIe s. Tertre des Krivitches et des Drégovitches. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles d'E. Zagoroulski.

57, 58
CURE-OREILLE REPRÉSENTANT UN MUSICIEN. Corne. Première moitié du XIIe s. Maly Zamok. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

59
CURE-OREILLE REPRÉSENTANT UN CHIEN. Bronze. XIIe s. Maly Zamok. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

60
REINE. Os. XIIe s. Vestiges d'un château. Loukoml, district de Tchachniki, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

61, 63
PORTE-AIGUILLES. Corne. XIIe s. Maly Zamok. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

62
APPLIQUE. Os. XIIe s. Vestiges d'un château. Loukoml, district de Tchachniki, région de Vitebsk. Fouilles de G. Chtykhov.

64
AMPHORE. Terre cuite. XIIe s. Maly Zamok. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

65
AMPHORE. Fragment à inscription niellée « опекьсн ». Terre cuite. XIIe s. Maly Zamok. Novogroudok, région de Grodno. Fouilles de F. Gourévitch.

66
DUCAT DE L'ARCHIDUC KARL KARINTI. Or. 1576. La Monnaie de Klarenfurt. Vestiges d'un château. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles de Y. Zaïats.

67
MOULE POUR COULER LES ICÔNES REPRÉSENTANT L'ARCHANGE MICHEL. Cuivre. XVe s. Vestiges d'une ville. Kopys, district d'Orcha, région de Vitebsk. Fouilles d'O. Levko.

68
RÉCIPIENT. Bronze. XIIIe s. Vestiges d'un château de Minsk. Fouilles de V. Tarassenko.

69
LA NATIVITÉ DU CHRIST. VOLET D'UNE ICONE PLIANTE. Bronze. XIIIe—XVe s. Vitebsk.

70
COFFRE-TEREM. Bois, fer percé. XVIIIe s. Véliki Oustiug, région de Vologda.

71
CLOCHE. Bronze. 1679. De l'église de Dolguinovo, district de Vileika, région de Minsk.

72
TRÉSOR DE MONNAIES. Argent. XVIIe s. Gorochki, région de Minsk.

73
BOSSELAGE. Métal. 1640. Du couvent Saint-Basile. Tchéréa, district de Tchachniki, région de Vitebsk.

74
RÉCIPIENT. Métal. XVIIe—XVIIIe s. Zamochié, district de Sloutsk, région de Minsk.

75
EPITAPHE. Monument de l'écriture de Biélorussie ancienne. Etain. 1652. Biélorussie du nord-est. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

76
COUPES. Etain. Fin du XVIIIe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

77
CALICE. Argent doré. XVIe s. De l'église Saint-Boris-et-Saint-Gleb. Novogroudok, région de Grodno.

78
CALICE. Métal doré. 1770. De l'église Saint-Georges. David-Gorodok, district de Stoline, région de Brest.

79
CARREAU. Fragment. Terre cuite, glaçure. Fin du XVIe s. Vestiges d'une ville. Moguilno, district d'Ouzda, région de Minsk.

80
CARREAU. Terre cuite. Fin du XVIe s. Vestiges d'un château. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles de Y. Zaïats.

81
CARREAU. Fragment. Terre cuite, glaçure. Fin du XVIe— première moitié du XVIIe s. Vestiges d'un château. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles de V. Guilep.

82
CARREAU. Terre cuite. Fin du XVIe s. Château de Lida, région de Grodno. Fouilles d'O. Troussov.

83
CARREAUX. Terre cuite, glaçure. Première moitié du XVIIe s. Château de Lida, région de Grodno. Fouilles d'O. Troussov.

84
CARREAU REPRÉSENTANT LE BLASON D'UNE FAMILLE. Terre cuite, glaçure. Deuxième moitié du XVIIe s. Vestiges d'un château. Zaslavl, région de Minsk. Fouilles de Y. Zaïats.

85
CARREAU. Terre cuite, glaçure. Fin du XVIe— première moitié du XVIIe s. Château de Mir, région de Grodno. Fouilles d'O. Troussov.

86
L'ASSOMPTION. Bois, détrempe. Années 1730. Ecole biélorusse. De l'église Saint-Elie. Béchenkovitchi, région de Vitebsk.

87
LA CÈNE. Détail. Bois, détrempe. XVIIe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

88
LE CHRIST DEVANT PILATE. Bois, détrempe. XVIIIe s. Kvitkovtsi, district d'Iviev, région de Grodno.

89, 90
GRANDE PORTE. Bois, détrempe. Début du XVIIIe s. De l'église Saint-Georges. David-Gorodok, district de Stoline, région de Brest.

91, 92, 95
CEINTURE. Détail. Soie, fil d'or. Deuxième moitié du XVIIIe s. Manufacture de ceintures en soie. Sloutsk, région de Minsk.

93, 94
CEINTURE. Détail. Soie, fil d'or. Deuxième moitié du XVIIIe s. Manufacture de ceintures en soie. Sloutsk, région de Minsk.

96
ROBE ORNÉE REPRÉSENTANT LES BLASONS DE FAMILLES. Soie, fil d'argent. Fin du XVIIIe s. De l'église Saint-Joseph. Roubéjévitchi, district de Stolbtsi, région de Minsk.

97
CARAFE ET FLÛTES. Cristal, verre. Première moitié du XIXe s. Verreries. Ourétchié, district de Luban, région de Minsk — Naliboki, district de Stolbtsi, région de Minsk.

98
FLACON ET COUPE. Verre. XIXe s. Verrerie. Ourétchié, district de Luban, région de Minsk.

99
CHARTE DE DONATION PRINCIÈRE. Parchemin, encre gallique, fil de lin, cire. 1568. Khoïniki, région de Gomel.

100
CHARTE DE DONATION ROYALE À UN BOYARD DE DAVID-GORODOK, L'AUTORISANT À PÊCHER LES CASTORS. Parchemin, encre gallique, fil de soie, cire. 1524. Cracovie.

101
EVANGILE. L'ÉVANGÉLISTE MATTHEU. Gravure. 1600. Imprimerie des Mamonitche. Wilno.

102
BRÉVIAIRE POUR MARS ET AVRIL. Papier, encre gallique. 1521. Tourov, district de Jitkovitchi, région de Gomel.

103
LIVRE DE CHANTS LITURGIQUES. Papier, vermillon, encre gallique. 1651. Couvent de Koutein. Orcha, région de Vitebsk.

104
LIVRE DE CHANTS LITURGIQUES. PAGE DE TITRE. Papier, aquarelle, encre gallique. 1651. Couvent de Koutein. Orcha, région de Vitebsk.

105
P. BÉRYNDA. LEXIQUE DU SLAVON. 1653. Imprimerie du couvent de Koutein. Orcha, région de Vitebsk.

106
INCUNABLES. Fin du XVIe—XVIIe s. NOUVEAU TESTA-

MENT AVEC PSAUTIER. 1580. Imprimerie d'I. Fiodorov. Ostrog.

107
LA BIÉLORUSSIE SOUS LE FÉODALISME. Détail de l'exposition.

108
F. SKORINA 1490 (?)-1551 (?), PREMIER IMPRIMEUR, CIVILISATEUR ET PERSONNALITÉ DE CULTURE BIÉLORUSSE À L'ÉPOQUE DE LA RENAISSANCE. Aluminium. 1946-1962. Sculpteur A. Glebov.

109
LA GUERRE DU NORD. 1700-1721. Détail de l'exposition.

110
PISTOLET ET FUSIL. Métal, bois, os. XVIIe s. Allemagne.

111
FUSIL ET PISTOLET. Métal, bois. Début du XIXe s. Russie.

112
PISTOLETS DE DUEL. Métal, bois. Début du XIXe s. Angleterre.

113
SABRE ET POIGNARDS. Argent, cuir. XIXe s. Caucase.

114
CASQUE D'UN SOUS-OFFICIER D'UN RÉGIMENT DE CAVALIERS DE LA GARDE. Métal, cuir, crin. Début du XIXe s. Russie.

115
CUIRASSE. Métal, cuir. Début du XIXe s. Russie.

116
BATAILLE SUR LA BÉRÉZINA EN 1812. Biscuit. Deuxième quart du XIXe s, par F. Tolstoï.

117
BATAILLE DE TROIS JOURS PRÈS DE KRASNOÉ EN 1812. Bronze. 1819, par F. Tolstoï.

118
ROUBLE À L'EFFIGIE DE PIERRE 1er. Argent. 1725. La Monnaie de Saint-Pétersbourg.

119
ROUBLE DE SESTRORETSK. Nouvelle version. Cuivre. Début du XIXe s. QUART DE KOPECK. Cuivre. 1733. Russie.

120
CADRAN SOLAIRE. Etain. 1779. Pologne.

121
MÉDAILLE EN MÉMOIRE DE LA VICTOIRE DES TROUPES RUSSES DEVANT LESNAIA, LE 28 SEPTEMBRE 1708. AU REVERS — LE PLAN DE LA BATAILLE. Cuivre. 1720, par F. Miller.

122
MÉDAILLE EN MÉMOIRE DE L'ÉDITION PAR E. GUTENCHAPSKI DU « CATALOGUE DE MÉDAILLES ET DE MONNAIES POLONAISES ». Argent. 1878. Varsovie.

123
MÉDAILLE EN MÉMOIRE DU 500e ANNIVERSAIRE DE L'ARTILLERIE RUSSE. Cuivre. 1889. Russie.

124, 125
ARMOIRE. Bois. 1561. France.

126
ARMOIRE. Bois, bronze. Début du XIXe s. Europe occidentale.

127
VIOLON. Bois. 1760. Maître F. Gogliano. Naples.

128
PENDULE DE CHEMINÉE. Bronze, marbre. XVIIIe s. France.

129
PENDULE. Bronze doré. XVIIIe s. France. Du palais de Roumiantsev-Paskévitch de Gomel.

130
CANDÉLABRE. Bronze doré. XVIIIe s. France. Du palais de Roumiantsev-Paskévitch de Gomel.

131
LES PARTISANS DE 1812. Huile sur toile. Fin de XIXe s, par G. Proukha.

132
FUITE DE NAPOLÉON DE LA RUSSIE. Huile sur toile. Fin du XIXe s, par G. Proukha.

133
MINSK. VUE CÔTÉ NORD. Lithographie d'après le dessin du peintre B. Lovergne. 1840.

134
MINSK. PLACE DE LA CATHÉDRALE. Lithographie d'après le dessin du peintre B. Lovergne. 1840.

135
PLAT À FRUITS. Porcelaine. Fin du XVIIIe s. Meißen, Allemagne.

136
VASE. Porcelaine. 1911. Usine de porcelaine impériale. Russie.

137
SOUPIÈRE. Porcelaine. Deuxième moitié du XVIIIe s. Meißen, Allemagne.

138
LAMPE DE BUREAU. Détail. Porcelaine, métal. XIXe s. Allemagne.

139
LAMPE DE BUREAU. Verre, métal. Fin du XIXe—début du XXe s. Verrerie « Niémen ». Bériosovka, district de Lida, région de Grodno.

140
VASE, TASSE ET SOUCOUPE. Porcelaine. Fin du XIXe s. Usine de porcelaine de M. Kouznétsov. Russie.

141
EFFETS PERSONNELS DU POÈTE BIÉLORUSSE F. BOGOUCHÉVITCH (1840-1900).

142
EFFETS PERSONNELS DES PERSONNALITÉS DE LA CULTURE BIÉLORUSSE, A. BOGDANOVITCH (1862-1940) ET M. BOGDANOVITCH (1891-1917).

143
SUCRIÈRE, CARAFE À LIQUEUR ET BEURRIER. Verre, métal. Début du XXe s. Verrerie « Borissov ». Borissov, région de Minsk.

144
SPÉCIMENS DES USTENSILES DE MÉNAGE DES HABITANTS AISÉS EN BIÉLORUSSIE PRÉRÉVOLUTIONNAIRE Argent. Deuxième du XIXe s. France, Russie.

145
SAMOVAR D'A. BOGDANOVITCH, ETHNOGRAPHE ET FOLKLORISTE BIÉLORUSSE (1862-1940).

146
SPÉCIMENS DES USTENSILES DE MÉNAGE DES CITADINS. Cuivre. Fin du XVIIIe—début du XIXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

147, 148
INTÉRIEUR DE LA DEMEURE D'UN PAYSAN BIÉLORUSSE. Fin du XIXe—début du XXe s. Détail de l'exposition.

149, 150
HABIT FÉMININ TRADITIONNEL. Laine, lin, coton, verre. Début du XXe s. District de Kalinkovitchi, région de Gomel.

151
CHEMISE FÉMININE. Détail. Lin, coton. Début du XXe s. Malyé Nemki, district de Vetka, région de Gomel.

152
JUPE ANDARAK. Laine. Début du XXe s. Région de Brest.

153
LYRE. Bois, cordes de nerfs, métal. 1809. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

154
PIPEAU. Bois, cuir, métal. Début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

155
CORNE ET PIPEAU. Bois, écorce de bouleau. Fin du XIXe—début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

156
PUISOIR. Bois. Début du XXe s. Slonim, région de Grodno.

157
PUISOIR. Détail. Bois. Début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

158
PUISOIRS. Bois. Début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

159
COFFRES. Ecorce de bouleau, cuir d'œuvre. Début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

160
TABATIÈRES. Ecorce de bouleau, bois, cuir d'œuvre. Début du XXe s. Région de Brest.

161
COFFRETS ET TABATIÈRE. Osier, écorce de bouleau. Fin du XIXe—début du XXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

162
POUDRIÈRE. Bois. Deuxième moitié du XIXe s. Biélorussie. Depuis les fonds d'avant-guerre du Musée d'Etat de Biélorussie.

163
EXEMPLAIRES DES JOURNAUX BOLCHEVISTES *ISKRA*, QUI ÉTAIENT DIFFUSÉS SUR LE TERRITOIRE DE BIÉLORUSSIE (1900, N° 1 ; 1901, N° 5, PREMIÈRES PAGES) ET VIE NOUVELLE (1905, N° 1, SUPPLÉMENT, PREMIÈRE PAGE).

164
REVUES LITTÉRAIRES SATIRIQUES À L'ÉPOQUE DE LA RÉVOLUTION DE 1905-1907, EN RUSSIE.

165
ACTIVITÉ DES ORGANISATIONS BOLCHEVISTES SUR LE TERRITOIRE DE BIÉLORUSSIE PENDANT LA RÉACTION ET UNE NOUVELLE MONTÉE RÉVOLUTIONNAIRE. 1907-1914. Détail de l'exposition.

166
L'AN 1916. RÉVOLTE DES SOLDATS À GOMEL. Huile sur toile. 1964, par M. Savitski.

167
VICTOIRE DE LA GRANDE RÉVOLUTION SOCIALISTE D'OCTOBRE. Détail de l'exposition.

168
PREMIERS DOCUMENTS DU POUVOIR SOVIÉTIQUE : DÉCRET SUR LA PAIX, DÉCRET SUR LA TERRE, ORDRE N° 1 DU COMITÉ EXÉCUTIF DU SOVIET DE DÉPUTÉS DES OUVRIERS, DES PAYSANS ET DES SOLDATS DE MINSK SUR LE PASSAGE DU POUVOIR AU SOVIET. 1917.

169
MANIFESTE DU GOUVERNEMENT SOVIÉTIQUE PROVISOIRE OUVRIER ET PAYSAN DE BIÉLORUSSIE, PROCLAMANT LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE, ET CONSTITUTION (LOI FONDAMENTALE) DE LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE SOVIÉTIQUE DE BIÉLORUSSIE. 1919.

170
PRÉPARATION ET VICTOIRE DE LA GRANDE RÉVOLUTION SOCIALISTE D'OCTOBRE EN BIÉLORUSSIE. Vue générale de l'exposition.

171
CABINET DU PRÉSIDENT D'UN COMITÉ RÉVOLUTIONNAIRE. 1918-1920. Après la reconstruction.

172
V. I. LÉNINE (1870-1924), ORGANISATEUR DU PARTI COMMUNISTE DE L'UNION SOVIÉTIQUE ET FONDATEUR DE L'ETAT SOCIALISTE SOVIÉTIQUE. CARTE POSTALE. 1918, par V. Emirov.

173
MÉDAILLES EN MÉMOIRE DE LA VICTOIRE ET DU 1er ANNIVERSAIRE DE LA GRANDE RÉVOLUTION SOCIALISTE D'OCTOBRE. Bronze. 1917-1918.

174
INSIGNE « AU HÉROS DU MOUVEMENT RÉVOLUTIONNAIRE DE 1917-1918 ». Métal, émail.

175
MÉDAILLE EN MÉMOIRE DE LA VICTOIRE DE LA GRANDE RÉVOLUTION SOCIALISTE D'OCTOBRE. Bronze. 1917.

176
LA LUTTE DU PEUPLE BIÉLORUSSE CONTRE L'INTERVENTION MILITAIRE ÉTRANGÈRE. 1918-1920. Détail de l'exposition.

177
FORMATION DE L'ARMÉE ROUGE. 1918. Détail de l'exposition.

178
DRAPEAU DE LA 27e DIVISION D'INFANTERIE D'OMSK DE L'ARMÉE ROUGE, AYANT LIBÉRÉ, EN 1920, LA BIÉLORUSSIE ET MINSK DES ENVAHISSEURS ÉTRANGERS. Velours, soie.

179
LA BIÉLORUSSIE PENDANT L'INTERVENTION ÉTRANGÈRE ET LA GUERRE CIVILE. 1918-1920. Détail de l'exposition.

180
OUTILS D'ARPENTEURS PENDANT LES PREMIÈRES ANNÉES DU POUVOIR SOVIÉTIQUE EN BIÉLORUSSIE. ANNÉES 1920.

181
LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE PENDANT LA COLLECTIVISATION DE L'AGRICULTURE. 1929-1937. Détail de l'exposition.

182
UNION FRATERNELLE DU TRAVAIL DES OUVRIERS ET DES PAYSANS... AFFICHE. 1921. Editions d'Etat de Biélorussie. Minsk.

183
DOCUMENTS DU PARTI ET D'ETAT SUR LA COLLECTIVISATION DE L'AGRICULTURE. ANNÉES 1920-1930.

184
LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE PENDANT LA COLLECTIVISATION DE L'AGRICULTURE. 1929-1937. Détail de l'exposition.

185
CERTIFICAT « HÉROS DU TRAVAIL » D'A. KRICHEEV, OUVRIER DE LA PAPETERIE DE DOBROUCH. 1921.

186
ORDRE DU DRAPEAU ROUGE DU TRAVAIL DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE. Argent, émail. Années 1920.

187
INSIGNE « HÉROS DU TRAVAIL DU PREMIER QUINQUENNAT DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE » DES OUVRIERS D'AVANT-GARDE À LA FABRIQUE M. KHALTOURINE DE BOBROUISK. Métal. 1933.

188
JETON D'OR D'UN VAINQUEUR DU CONCOURS DU CHEMIN DE FER OCCIDENTAL « POUR LA MEILLEURE EXPLOITATION DE LA LOCOMOTIVE ». 1928.

189
MONTRE D'OR NOMINATIVE DE N. GOLODED (1894-1937), HOMME D'ETAT ET DU PARTI, PRÉSIDENT DU CONSEIL DES COMMISSAIRES DU PEUPLE DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE.

190
EDITIONS D'AVANT LA RÉVOLUTION ET PREMIÈRES ÉDITIONS SOVIÉTIQUES DES AUTEURS CLASSIQUES DE LA LITTÉRATURE BIÉLORUSSE, Y. KOUPALA ET Y. KOLAS.

191
PÉRIODIQUES DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE. ANNÉES 1920-1930.

192
ORGANISATION DE LA LUTTE CLANDESTINE ET DE PARTISANS CONTRE LES ENVAHISSEURS GERMANO-FASCISTES PENDANT LA GRANDE GUERRE NATIONALE. 1941-1945. Détail de l'exposition.

193
LA BIÉLORUSSIE PENDANT LA GRANDE GUERRE NATIONALE. 1941-1944. Détail de l'exposition.

194
LA PRESSE CLANDESTINE ET DE PARTISANS DE LA BIÉLORUSSIE PENDANT LA GRANDE GUERRE NATIONALE. 1941-1944. Détail de l'exposition.

195
JOURNAUX CLANDESTINS ET DE PARTISANS DE LA BIÉLORUSSIE PENDANT LA GRANDE GUERRE NATIONALE. 1941-1944.

196
RELÈVEMENT ET UN DÉVELOPPEMENT INCESSANT DE L'ÉCONOMIE NATIONALE DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE. VICTOIRE FINALE ET COMPLÈTE DU SOCIALISME. 1945-1961. Vue générale de l'exposition.

197
PAPIERS DE K. ORLOVSKI (1895-1968), PRÉSIDENT DU KOLKHOZE « RASSVET » DANS LE DISTRICT DE KIROV DE LA RÉGION DE MOGHILEV, PARTICIPANT ACTIF À LA GUERRE CIVILE ET À LA GRANDE GUERRE NATIONALE, HÉROS DE L'UNION SOVIÉTIQUE, HÉROS DU TRAVAIL SOCIALISTE.

198
GRANDE CHIMIE DE LA RÉPUBLIQUE. ASSOCIATION DE PRODUCTION « BELARUSKALI » PORTANT LE NOM DE 50e ANNIVERSAIRE DE LA FORMATION DE L'U. R. S. S. (SOLIGORSK). Détail de l'exposition.

199
GRANDE CHIMIE DE LA RÉPUBLIQUE. SPÉCIMENS DES PRODUITS DES ASSOCIATIONS DE PRODUCTION « KHIMVOLOKNO » V. I. LÉNINE (MOGHILEV) ET « POLIMIR » PORTANT LE NOM DE 50e ANNIVERSAIRE DE LA R. S. S DE BIÉLORUSSIE (NOVOPOLOTSK). Détail de l'exposition.

200
L'ACTIVITÉ DE L'ORGANISATION DU PARTI À L'USINE DE TRACTEURS V. I. LÉNINE DE MINSK, VISANT À ACCÉLÉRER LE PROGRÈS TECHNIQUE ET SCIENTIFIQUE. Détail de l'exposition.

201
PROGRÈS SCIENTIFIQUE ET TECHNIQUE DANS L'INDUSTRIE. Détail de l'exposition.

202
INSIGNE « POUR LA VAILLANCE AU TRAVAIL DANS LE 9e QUINQUENNAT » DU KOLKHOZE S. KIROV, DISTRICT DE CHKLOV, RÉGION DE MOGHILEV. Métal, verre, émail. 1975.

203
SPÉCIMEN DU ROULEMENT PARTICULIÈREMENT SOLIDE, LE PREMIER EN U. R. S. S., POUR TURBOFORAGE DES PUITS À GAZ ET À PÉTROLE. Métal. Années 1970. 11e usine de roulements d'Etat. Minsk.

204
DOCUMENTS ET DÉCORATIONS DES TRAVAILLEURS D'ÉLITE À LA FERME D'AMÉLIORATION DES RACES « KORÉLITCHI », RÉGION DE GRODNO. Détail de l'exposition.

205
USINE DE TRACTEURS V. I. LÉNINE DE MINSK. Détail de l'exposition.

206 RÉCOLTEUSE DE FOURRAGES AUTOMOTRICE KCK-100. Usine de machines agricoles de Gomel, portant le nom de 60e anniversaire du Grand Octobre. Modèle.

207
VASES. Cristal. 1976. Verrerie F. Dzerjinski. Borissov, région de Minsk.

208
TAPIS. Laine, coton, fibres synthétiques. Années 1970. Manufacture de tapis de Vitebsk, portant le nom de 50e anniversaire de la R. S. S. de Biélorussie.

209
ART POPULAIRE MODERNE EN BIÉLORUSSIE. Détail de l'exposition.

210
AUGMENTATION DU MIEUX-ÊTRE ET DU NIVEAU CULTUREL DES TRAVAILLEURS. Vue générale de l'exposition.

211
FLAMBEAU ET LA PETITE VASQUE OLYMPIQUE DANS LAQUELLE LA FLAMME DES XXIIe- JEUX OLYMPIQUES A ÉTÉ PORTÉE À MINSK. Métal. 1980.

212
MÉDAILLES SOUVENIRS « LÉNINIANNE ». CADEAU DES TRAVAILLEURS DE MOSCOU EN L'HONNEUR DU 900e ANNIVERSAIRE DE MINSK. Métal. 1967.

213
LA LUTTE POUR LA PAIX ET L'AMITIÉ ENTRE LES PEUPLES. Détail de l'exposition.

214
PROGRÈS SCIENTIFIQUE ET TECHNIQUE DANS L'INDUSTRIE. Détail de l'exposition.

215
ACADÉMIE DES SCIENCES DE LA R. S. S. DE BIÉLORUSSIE, UN DES CENTRES SCIENTIFIQUES PILOTES DE L'UNION SOVIÉTIQUE. Détail de l'exposition.

216
EQUIPEMENT DE P. KLIMOUK, PILOTE-COSMONAUTE DE L'U. R. S. S., DEUX FOIS HÉROS DE L'UNION SOVIÉTIQUE.

217
ACCROISSEMENT DU ROLE DIRIGEANT DU PCUS Vue générale de l'exposition.

Kultur. Trostjaniza, Rayon Kamenez, Gebiet Brest. Ausgegraben von W. Korotkewitsch.

31
BEFESTIGTE SIEDLUNG DER STÄMME DER KULTUR DER SCHRAFFIERTEN KERAMIK. 3. bis 4. Jh. Malyschki, Rayon Wilejka, Gebiet Minsk. Rekonstruiert von A. Mitrofanow und F. Anissowitsch.

32
TÖPFE UND SCHALE. Ton. 1. Jh. v. u. Z. bis 1. Jh. u. Z. Grabstätte der Sarubinzy-Kultur. Tschaplin, Rayon Lojew, Gebiet Gomel. Ausgegraben von L. Pobol.

33
HALSKETTEN, RINGE UND FIBELN. Bronze. 2. bis 1. Jh. v. u. Z. Grabstätte der Sarubinzy-Kultur. Tschaplin, Rayon Lojew, Gebiet Gomel. Ausgegraben von L. Pobol.

34
FIBEL. Bronze, Emaille. 3. bis 4. Jh. Vorgeschichtliche Siedlung der Kultur der schraffierten Keramik. Malyschki, Rayon Wilejka, Gebiet Minsk. Ausgegraben von. A. Mitrofanow.

35
SCHILDAUFSATZ. Bronze. Anfang u. Z. Siedlung der Kultur der schraffierten Keramik. Labenstschina, Gebiet Minsk. Ausgegraben von A. Mitrofanow.

36
GÜRTELHAKEN MIT DARSTELLUNG VON PFERDEKÖPFEN UND STAB. Bronze. Ende 10. bis 1. Hälfte des 11. Jh. Grabstätte der Kriwitschen und Dregowitschen. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgegraben von J. Sajaz.

37
ANHÄNGER. Bronze. Emaille. 3. bis 4. Jh. Grabstätte Abidia der Sarubinzy-Kultur. Adamenka, Rayon Bychow, Gebiet Mogiljow. Ausgegraben von L. Pobol.

38
STIRNREIF. Bronze. 5. bis 4. Jh. v. u. Z. Siedlung der Dnepr-Dwina-Kultur. Baroniki, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

39
ANHÄNGER. Bronze. 6. bis 8. Jh. Siedlung der Dnepr-Dwina-Kultur, ebenbürtig der oberen Schicht bei Benzerowstschina. Jasno, Rayon Miory, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von A. Mitrofanow.

40
HALSKETTE. Glas. Ende 12. bis Anfang 13. Jh. Siedlung Samok. Lukoml, Rayon Tschaschniki, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

41
SCHATZ VON MÜNZEN UND SACHEN. Silber, Glas. 1. Hälfte des 11. Jh. Horowljane, Rayon Glubokoje, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

42
SILBERBARREN. 11./12. Jh. Nordbelorußland. Ausgegraben von I. Serbow (?). Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

43
ANHÄNGER. Gold. 12./13. Jh. Siedlung Samok. Lukoml, Rayon Tschaschniki, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

44
OHRRING. Detail. Silber. Aus einem Schatz. Mitte 11. Jh. Degtjany, Rayon Kopyl, Gebiet Minsk.

45
HALSKETTE MIT DARSTELLUNG VON DRACHENKÖPFEN. Gold. 12. Jh. Burgstadel in Minsk. Ausgegraben von W. Tarassenko.

46
SCHMUCK. Silber. Aus einem Schatz, Mitte 11. Jh. Degtjany, Rayon Kopyl, Gebiet Minsk.

47
FRAUENSCHMUCK. Bronze. 12. Jh. Samkowa Gora. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

48
AMULETT „PFERDCHEN". Bronze. 12. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

49
IDOL. Sandstein. 10. Jh. Gefunden bei Schklow, Gebiet Mogiljow.

50
PFERDEKOPF. Knochen. 9./10. Jh. Hügelgrab der Polotschanen. Rudnja, Rayon Polozk, Gebiet Witebsk.

51
ELCHKOPF. Ton, glasiert. 12./13. Jh. Samkowa Gora. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

52
KAMM. Buchsbaum. 13. Jh. Burgstadel in Minsk. Ausgegraben von E. Sagorulski.

53
HALSKETTE. Vergoldetes Glas. 11./12. Jh. Hügelgräber des alten Nowogrudok (?). Bretjanka, Rayon Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

54
HALSKETTE. Glas, Kristallglas, Karneol. 11./12. Jh. Hügelgräber des alten Nowogrudok (?). Bretjanka, Rayon Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

55
HALSKETTE. Glas, Kupfer. 11/12. Jh. Hügelgrab der Radimitschen. Tichinitschi, Rayon Rogatschjow, Gebiet Gomel. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

56
HALSKETTE. Glas. 11. Jh. Hügelgräber der Kriwitschen und Dregowitschen. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgegraben von E. Sagorulski.

57, 58
OHRSTOCHER MIT DARSTELLUNG DES MUSIKERS. Horn. 1. Hälfte des 12. Jh. Maly Samok. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

59
OHRSTOCHER MIT DARSTELLUNG DES HÜNDCHENS. Bronze. 12. Jh. Maly Samok. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

60
SCHACHKÖNIGIN. Knochen. 12. Jh. Siedlung Samok. Lukoml, Rayon Tschaschniki, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

61, 63
NADELBÜCHSE. Horn. 12. Jh. Maly Samok. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

62
AUFSATZ. Knochen. 12. Jh. Siedlung Samok. Lukoml, Rayon Tschaschniki, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von G. Stychow.

64
AMPHORA. Ton. 12. Jh. Maly Samok. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

65
AMPHORA. Detail mit der Inschrift „олбкъси". Ton. 12. Jh. Maly Samok. Nowogrudok, Gebiet Grodno. Ausgegraben von F. Gurewitsch.

66
DUKATEN DES ERZHERZOGS KARL VON KÄRNTEN. Gold. 1576. Münzamt Klagenfurt. Siedlung Wal. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgrabungen von J. Sajaz.

67
FORM ZUM GIEßEN VON IKONEN MIT DER DARSTELLUNG DES ERZENGELS MICHAEL. Kupfer. 15. Jh. Vorgeschichtliche Siedlung. Kopys, Rayon Orscha, Gebiet Witebsk. Ausgegraben von O. Lewko.

68
GEFÄß. Bronze. 13. Jh. Burgstadel in Minsk. Ausgegraben von W. Tarassenko.

69
GEBURT CHRISTI. FLÜGEL EINER KLAPPIKONE. Bronze. 13./14. Jh. Witebsk.

70
TRUHE „TURM". Holz, Eisen. 18. Jh. Weliki Ustjug, Gebiet Wologda.

71
GLOCKE. Bronze. 1679. Aus der Kirche in Dolginowo, Rayon Wilejka, Gebiet Minsk.

72
MÜNZSCHATZ. Silber. 17. Jh. Goroschki, Gebiet Minsk.

73
PRÄGUNG. Metall. 1640. Aus dem Basilius-Kloster in Tschereja, Rayon Tschaschniki, Gebiet Witebsk.

74
GEFÄß. Metall. 17./18. Jh. Samoschje. Rayon Sluzk, Gebiet Minsk.

75
EPITAPH. Denkmal des altbelorussischen Schrifttums. Zinn. 1652. Nordosten Belorußlands. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

76
SCHALEN. Zinn. Ende 18. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

77
KELCH. Silber, vergoldet. 16. Jh. Aus der Boris-und-Gleb-Kirche in Nowogrudok, Gebiet Grodno.

78
KELCH. Metall, vergoldet. 1770. Aus der Georgs-Kirche in Dawid-Horodok, Rayon Stolin, Gebiet Brest.

79
KACHEL. Detail. Ton, glasiert. Ende 16. Jh. Alte Siedlung. Mogilno, Rayon Usda, Gebiet Minsk.

80
KACHEL. Ton. Ende 16. Jh. Siedlung Wal. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgrabungen von J. Sajaz.

81
KACHEL. Detail. Ton, glasiert. Ende 16. bis 1. Hälfte des 17. Jh. Siedlung Wal. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgegraben von W. Gilep.

82
KACHEL. Ton. Ende 16. Jh. Schloß Lida, Gebiet Grodno. Ausgegraben von O. Trussow.

83
KACHELN. Ton, glasiert. 1. Hälfte des 17. Jh. Schloß Lida, Gebiet Grodno. Ausgegraben von O. Trussow.

84
KACHEL MIT EINEM FAMILIENWAPPEN. Ton, glasiert. 2. Hälfte des 17. Jh. Siedlung Wal. Saslawl, Gebiet Minsk. Ausgegraben von J. Sajaz.

85
KACHEL. Ton, glasiert. Ende 16./1. Hälfte des 17. Jh. Schloß Mir, Gebiet Grodno. Ausgegraben von O. Trussow.

86
ASSUMPTION. Holz, Tempera. 30er Jahre des 17. Jh. Belorussische Schule. Aus der Elias-Kirche in Beschenkowitschi, Gebiet Witebsk.

87
DAS LETZTE ABENDMAHL. Detail. Holz, Tempera. 17. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

88
CHRISTUS VOR PILATUS. Holz, Tempera. 18. Jh. Kwjatkowzy, Rayon Iwje, Gebiet Grodno.

89, 90
KÖNIGSTÜR. Holz, Tempera. Anfang 18. Jh. Aus der Georgskirche in Dawid-Horodok, Rayon Stolin, Gebiet Brest.

91, 92, 95
GÜRTEL. Detail. Seide, Goldfaden. 2. Hälfte des 18. Jh. Manufaktur. Sluzk, Gebiet Minsk.

93, 94
GÜRTEL. Detail. Seide, Goldfaden. 2. Hälfte des 18. Jh. Manufaktur. Sluzk, Gebiet Minsk.

96
ORNAT MIT EINGEWEBTEN FAMILIENWAPPEN. Seide, Goldfaden. Ende 18. Jh. Aus der Josefkirche in Rubeshewitschi, Rayon Stolbzy, Gebiet Minsk.

97
KARAFFE UND KELCHE. Kristallglas, Glas. 1. Hälfte des 19. Jh. Glasmanufakturen. Uretschje, Rayon Luban, Gebiet Minsk; Naliboki, Rayon Stolbzy, Gebiet Minsk.

98
FLAKON UND BECHER. Glas. 19. Jh. Glasmanufaktur. Uretschje, Rayon Luban, Gebiet Minsk.

99
SCHENKUNGSURKUNDE DES FÜRSTEN. Pergament, Gallustinte, Flachsfaden, Wachs. 1568. Hoiniki, Rayon Gomel.

100
SCHENKUNGSURKUNDE DES KÖNIGS AN EINEN BOJAREN AUS DAWID-HORODOK MIT DER BERECHTIGUNG, BIBER ZU FANGEN. Pergament, Gallustinte, Seidenfaden, Wachs. 1524. Krakow.

101
EVANGELIUM. EVANGELIST MATTHÄUS. Gravüre. 1600. Druckerei der Mamonitschi. Wilna.

102
GEBETBÜCHLEIN FÜR DEN MÄRZ UND APRIL. Papier, Gallustinte. 1521, Turow, Rayon Shitkowitschi, Gebiet Gomel.

103
STUNDENBUCH, Papier, Zinnober, Gallustinte. 1651. Kuteinski-Kloster. Orscha, Gebiet Witebsk.

104
STUNDENBUCH, TITELBLATT. Papier, Aquarell, Gallustinte. 1651. Kuteinski-Kloster. Orscha, Gebiet Witebsk.

105
P. BERYNDA. ALTSLAWISCHES LEXIKON. 1653. Druckerei des Kuteinski-Klosters. Orscha, Gebiet Witebsk.

106
BÜCHER VON ALTEM DRUCK. Ende 16./17. Jh. NEUES TESTAMENT MIT PSALTER. 1580. Druckerei I. Fjodorows. Ostrog.

107
BELORUßLAND IN DER ZEIT DES FEUDALISMUS. Teilansicht der Ausstellung.

108
DER ERSTE BELORUSSISCHE BUCHDRUCKER, AUFKLÄRER UND WISSENSCHAFTLER DER RENAISSANCE F. SKORINA [1490 (?)—1551 (?)]. Aluminium. 1946 bis 1962. Bildhauer A. Glebow.

109
NÖRDLICHER KRIEG. 1700 BIS 1721. Teilansicht der Ausstellung.

110
PISTOLE UND GEWEHR. Metall, Holz, Knochen. 17. Jh. Deutschland.

111
GEWEHR UND PISTOLE. Metall, Holz. Anfang 19. Jh. Rußland.

112
DUELLPISTOLEN. Metall, Holz. Anfang 19. Jh. England.

113
SÄBEL UND DOLCHE. Silber, Leder. 19. Jh. Kaukasus.

114
HELM DES UNTEROFFIZIERS DES REITER-GARDEREGIMENTS. Metall, Leder, Pferdehaar. Anfang 19. Jh. Rußland.

115
KÜRAß. Metall. Leder. Anfang 19. Jh. Rußland.

116
GEFECHT AN DER BERESINA 1812. Biskuit. 2. Viertel des 19. Jh. Künstler F. Tolstoi.

117
DREITÄGIGES GEFECHT BEI KRASNOJE IM JAHRE 1812. Bronze. 1819. Künstler F. Tolstoi.

118
RUBELMÜNZE MIT DEM PORTRÄT PETER I. Silber. 1725. Münzamt von Sankt Petersburg.

119
RUBEL VON SESTROREZK. Kupfer. Anfang 19. Jh. MÜNZE (VIERTELKOPEKE). Kupfer. 1733. Rußland.

120
SONNENUHR. Zinn. 1779. Polen.

121
MEDAILLE ZUM GEDÄCHTNIS DES SIEGES RUSSISCHER TRUPPEN AM 18. SEPTEMBER 1708 AM LESNAJA-FLUß. KEHRSEITE MIT DARSTELLUNG DES PLANS DER SCHLACHT. Kupfer. 1720. Künstler F. Miller.

122
MEDAILLE ZUR ERINNERUNG AN DIE HERAUSGABE DES WERKES „KATALOG DER MEDAILLEN UND MÜNZEN AUS POLEN" DURCH E. GUTEN-TSCHAPSKI. Silber. 1878. Warschau.

123
MEDAILLE ZUM GEDENKEN AN DEN 500. JAHRESTAG DER RUSSISCHEN ARTILLERIE. Kupfer. 1889. Rußland.

124, 125
SCHRANK. Holz. 1661. Frankreich.

126
SCHRANK. Holz. Bronze. Anfang 19. Jh. Westeuropa.

127
GEIGE. Holz. 1760. Meister F. Gogliano. Neapel.

128
KAMINUHR. Bronze, Marmor. 18. Jh. Frankreich. Aus dem Palast von Rumjanzew-Paskewitsch in Gomel.

129
UHR. Bronze, vergoldet, 18. Jh. Frankreich. Aus dem Palast von Rumjanzew-Paskewitsch in Gomel.

130
KANDELABER. Bronze, vergoldet. 18. Jh. Frankreich. Aus dem Palast von Rumjanzew-Paskewitsch in Gomel.

131
PARTISANEN DES JAHRES 1812. Öl auf Leinwand. Ende 19. Jh. G. Prucha.

132
NAPOLEONS FLUCHT AUS RUSSLAND. Öl auf Leinwand. Ende 19. Jh. G. Prucha.

133
MINSK. ANSICHT VON NORDEN. Lithographie nach einer Zeichnung von B. Lowern. 1840.

134
MINSK. SOBORNAJA-PLATZ. Lithographie nach einer Zeichnung von B. Lowern.

135
FRUCHTSCHALE. Porzellan. Ende 18. Jh. Meißen, Deutschland.

136
VASE. Porzellan. 1911. Imperatorische Porzellanfabrik. Rußland.

137
SUPPENSCHÜSSEL. Porzellan. 2. Hälfte des 18. Jh. Meißen. Deutschland.

138
TISCHLAMPE. Detail. Porzellan, Metall. 19. Jh. Deutschland.

139
TISCHLAMPE. Glas, Metall. Ende 19. bis Anfang 20. Jh. Glashütte Neman. Beresowka, Rayon Lida, Gebiet Grodno.

140
VASE, TASSE UND UNTERTASSE. Porzellan. Ende 19. Jh. Porzellanfabrik von M. Kusnezow.

141
GEGENSTÄNDE AUS DEM PRIVATBESITZ DES BELORUSSISCHEN DICHTERS F. BOGUSCHEWITSCH (1840—1900).

142
GEGENSTÄNDE AUS DEM PRIVATBESITZ DER BELORUSSISCHEN KULTURFUNKTIONÄRE A. BOGDANOWITSCH (1862—1940) UND M. BOGDANOWITSCH (1891—1917).

143
ZUCKERDOSE, KARAFFE UND BUTTERDOSE. Glas, Metall. Anfang 20. Jh. Glashütte Borissow. Borissow, Gebiet Minsk.

144
GESCHIRR, AUS DEM BESITZ WOHLHABENDER BÜRGER BELORUßLANDS VOR DER REVOLUTION. Silber, 2. Hälfte des 19. Jh. Frankreich, Rußland.

145
SAMOWAR DES BELORUSSISCHEN ETHNOGRAPHEN UND FOLKLORISTEN A. BOGDANOWITSCH (1862—1940).

146
GESCHIRR AUS DAMALIGEN STÄDTEN BELORUßLANDS. Kupfer. Ende 18. bis Anfang 19. Jh. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

147, 148
INNENAUSSTATTUNG DES BELORUSSISCHEN BAUERNHAUSES. Ende 19. bis Anfang 20. Jh. Teilansicht.

149, 150
FRAUENTRACHT. Wolle, Flachs, Baumwolle, Glas. Anfang 20. Jh. Rayon Kalinkowitschi, Gebiet Gomel.

151
FRAUENBLUSE. Detail. Flachs, Baumwolle. Anfang 20. Jh. Malyje Nemki, Rayon Wetka, Gebiet Gomel.

152
UNTERROCK. Wolle. Anfang 20. Jh. Gebiet Brest.

153
LEIER. Holz, Adersaiten, Metall. 1809. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

154
ROHRPFEIFE. Holz, Leder, Metall. Anfang 20. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

155
HORN UND ROHRPFEIFE. Holz, Birkenrinde. Ende 19. bis Anfang 20. Jh. Beloruß land. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

156
SCHÖPFKELLE. Holz. Anfang 20. Jh. Slonim, Gebiet Grodno.

157
KELLE. Detail. Holz. Anfang 20. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

158
KELLEN. Holz. Anfang 20. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

159
KÄSTCHEN. Birkenrinde, Holz, Leder. Anfang 20. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

160
TABAKDOSEN. Birkenrinde, Holz. Leder. Anfang 20. Jh. Gebiet Brest.

161
DOSEN UND TABAKDOSE. Weide, Birkenrinde. Ende 19./Anfang 20. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

162
PULVERDOSE. Holz. 2. Hälfte des 19. Jh. Belorußland. Aus dem Vorkriegsbestand des Belorussischen Staatsmuseums.

163
EXEMPLARE DER BOLSCHEWISTISCHEN ZEITUNGEN: „ISKRA" (1900, NR. 1; 1901, NR. 5, ERSTE SEITEN) UND „NOWAJA SHISN" („NEUES LEBEN") (1905, NR. 1, BEILAGE, ERSTE SEITE). DIE AUSGABEN WURDEN AUCH IN BELORUßLAND VERBREITET.

164
SATIRISCHE ZEITSCHRIFTEN AUS DEN JAHREN DER REVOLUTION VON 1906—1907 IN RUßLAND.

165
TÄTIGKEIT DER BOLSCHEWISTISCHEN ORGANISATIONEN AUF DEM GEBIET BELORUßLANDS IN DER ZEIT DER REAKTION UND DES NEUEN REVOLUTIONÄREN AUFSCHWUNGS. 1907 BIS 1914. Teilansicht der Ausstellung.

166
1916. SOLDATENAUFSTAND IN GOMEL. Öl auf Leinwand. 1964. M. Sawizki.

167
SIEG DER GROßEN SOZIALISTISCHEN OKTOBERREVOLUTION. Teilansicht der Ausstellung.

168
DIE ERSTEN BESCHLÜSSE DER SOWJETMACHT: DEKRET ÜBER DEN FRIEDEN, DEKRET ÜBER DEN GRUND UND BODEN, BEFEHL NR. 1 DES EXEKUTIVKOMITEES DES SOWJETS DER ARBEITER- UND SOLDATENDEPUTIERTEN MINSK ÜBER DEN ÜBERGANG DER MACHT AN DEN SOWJET. 1917.

169
MANIFEST DER PROVISORISCHEN ARBEITER-UND-BAUERN-REGIERUNG SOWJETBELORUßLANDS ÜBER DIE AUSRUFUNG DER BELORUSSISCHEN SSR UND VERFASSUNG DER BSSR. 1919.

170
VORBEREITUNG UND SIEG DER GROßEN SOZIALISTISCHEN OKTOBERREVOLUTION IN BELORUßLAND. Gesamtansicht der Ausstellung.

171
ARBEITSZIMMER DES VORSITZENDEN DES REVOLUTIONSKOMITEES. 1918—1920. Rekonstruiert.

172
W. I. LENIN (1870—1924) — ORGANISATOR DER KOMMUNISTISCHEN PARTEI DER SOWJETUNION UND BEGRÜNDER DES SOZIALISTISCHEN SOWJETSTAATES. POSTKARTE. 1918. Künstler W. Emirow.

173
DENKMEDAILLEN ZUM SIEG UND DEM 1. JAHRESTAG DER GROßEN SOZIALISTISCHEN OKTOBERREVOLUTION. Bronze. 1917/18.

174
EHRENZEICHEN „DEM HELDEN DER REVOLUTIONÄREN BEWEGUNG VON 1917—1918". Metall. Emaille.

175
MEDAILLE ZUM SIEG DER GROßEN SOZIALISTISCHEN OKTOBERREVOLUTION. Bronze. 1917.

176
KAMPF DES BELORUSSISCHEN VOLKES GEGEN DIE AUSLÄNDISCHE INTERVENTION. 1918 BIS 1920. Teilansicht der Ausstellung.

177
BILDUNG DER ROTEN ARMEE. 1918. Teilansicht der Ausstellung.

178
FAHNE DER 27. OMSKER SCHÜTZENDIVISION DER ROTEN ARMEE, DIE 1920 BELORUßLAND UND MINSK VON AUSLÄNDISCHEN EROBERERN BEFREITE. Samt, Seide.

179
BELORUßLAND IN DEN JAHREN DER IMPERIALISTISCHEN MILITÄRISCHEN INTERVENTION UND DES BÜRGERKRIEGES. 1918—1920. Teilansicht der Ausstellung.

180
INSTRUMENTE DER FELDMESSER AUS DEN ERSTEN JAHREN DER SOWJETMACHT IN BELORUßLAND. 20ER JAHRE.

181
BELORUSSISCHE SSR WÄHREND DER KOLLEKTIVIERUNG DER LANDWIRTSCHAFT. 1929 BIS 1937. Teilansicht der Ausstellung.

182
IM VERBAND DER FREIEN ARBEITER UND BAUERN. PLAKAT. 1921. Staatsverlag Belorußlands. Minsk.

183
PARTEI- UND STAATSBESCHLÜSSE ÜBER DIE KOLLEKTIVIERUNG DER LANDWIRTSCHAFT. 20ER BIS 30ER JAHRE.

184
BELORUSSISCHE SSR IN DER ZEIT DER KOLLEKTIVIERUNG DER LANDWIRTSCHAFT. 1929 BIS 1937. Teilansicht der Ausstellung.

185
ZEUGNIS „HELD DER ARBEIT" DES ARBEITERS DER PAPIERFABRIK DOBRUSCH, A. KRIWOSCHEJEW. 1921.

186
ROTBANNERORDEN DER ARBEIT DER BSSR. Silber, Emaille. 20er Jahre.

187
EHRENZEICHEN „HELD DER ARBEIT DES ERSTEN FÜNFJAHPRLANS DER BSSR" FÜR BESTARBEITER IN DER BOBRUISKER FABRIK „M. CHALTURIN". Metall. 1933.

188
GOLDENE DENKMÜNZE FÜR DEN SIEGER IN WETTBEWERB DER LOKOMOTIVFÜHRER DER WESTLICHEN EISENBAHN. 1928.

189
GOLDENE UHR MIT EINGRAVIERTEM NAMEN DES PARTEI- UND STAATSFUNKTIONÄRS, VORSITZENDEN DES RATS DER VOLKSKOMMISSARE DER BSSR, N. GOLODED (1894—1937).

190
WERKE DER BELORUSSISCHEN KLASSIKER JANKA KUPALA UND JAKUB KOLAS, AUSGABEN AUS DER ZEIT VOR DER REVOLUTION UND DANACH.

191
PERIODISCHE SCHRIFTEN DER BSSR. 20ER BIS 30ER JAHRE.

192
ORGANISATION DES ILLEGALEN WIDERSTANDSKAMPFES UND DER PARTISANENBEWEGUNG WÄHREND DES GROßEN VATERLÄNDISCHEN KRIEGES. 1941—1945. Teilansicht der Ausstellung.

193
BELORUßLAND IN DEN JAHREN DES GROßEN VATERLÄNDISCHEN KRIEGES. 1941—1944. Teilansicht der Ausstellung.

194
PRESSE DER PARTISANEN UND ILLEGALEN BELO-

RUßLANDS IM GROßEN VATERLÄNDISCHEN KRIEG. 1941—1944. Teilansicht der Ausstellung.

195
ZEITUNGEN DER PARTISANEN UND ILLEGALEN BELORUßLANDS AVS DEN JAHREN DES GROßEN VATERLÄNDISCHEN KRIEGES. 1941—1944.

196
WIEDERAUFBAU UND WEITERE ENTWICKLUNG DER VOLKSWIRTSCHAFT DER BSSR. VOLLER UND ENDGÜLTIGER SIEG DES SOZIALISMUS. 1945 BIS 1961. Gesamtansicht der Ausstellung.

197
DOKUMENTE DES HELDEN DER SOWJETUNION, HELDEN DER SOZIALISTISCHEN ARBEIT, VORSITZENDEN DES BEKANNTEN KOLCHOS „RASSWET" IM GEBIET MOGILJOW, K. ORLOWSKI, TEILNEHMER DES BÜRGER- UND DES GROßEN VATERLÄNDISCHEN KRIEGES (1895—1968).

198
GROßCHEMIE DER REPUBLIK. BELARUSKALI-VEREINIGUNG „50. JAHRESTAG DER UDSSR" (SOLIGORSK). Teilansicht der Ausstellung.

199
GROßCHEMIE DER REPUBLIK. ERZEUGNISSE DER CHIMWOLOKNO-VEREINIGUNG „W. I. LENIN" (MOGILJOW) UND DER POLYMIR-VEREINIGUNG „50. JAHRESTAG DER BSSR" (NOWOPOLOZK). Teilansicht der Ausstellung.

200
PARTEIORGANISATION DES MINSKER TRAKTORENWERKES „W. I. LENIN" UND IHRE TÄTIGKEIT ZUR BESCHLEUNIGUNG DES WISSENSCHAFTLICH-TECHNISCHEN FORTSCHRITTS. Teilansicht der Ausstellung.

201
WISSENSCHAFTLICH-TECHNISCHER FORTSCHRITT IN DER INDUSTRIE. Teilansicht der Ausstellung.

202
EHRENZEICHEN „FÜR HERVORRAGENDE LEISTUNGEN IM NEUNTEN FÜNFJAHRPLAN" DES KOLCHOS „S. M. KIROW" IM GEBIET MOGILJOW. Metall, Glas, Emaille. 1975.

203
EINES DER IN DER UDSSR ERSTEN, BESONDERS FESTEN KUGELLAGERS FÜR ERDÖL-BOHRANLAGEN. Metall. 70ER Jahre. 11. Kugellagerwerk. Minsk.

204
DOKUMENTE UND AUSZEICHNUNGEN DER BESTARBEITER DES TIERZUCHTBETRIEBES KORELITSCHI, GEBIET GRODNO. Teilansicht der Ausstellung.

205
MINSKER TRAKTORENWERK „W. I. LENIN". Teilansicht der Ausstellung.

206
FUTTER-VOLLERNTEMASCHINE KSK 100. Gomeler Landmaschinenfabrik „60. Jahrestag des Großen Oktober". Modell.

207
VASEN. Kristallglas. 1976. F. Dzierzynski-Glashütte. Borissow, Gebiet Minsk.

208
TEPPICH. Wolle, Baumwolle, Kunstfaser. 70 er Jahren. Witebsker Teppichweberei „50. Jahrestag der BSSR".

209
VOLKSKUNST BELORUßLANDS HEUTE. Teilansicht der Ausstellung.

210
WACHSTUM DES WOHLSTANDES DES VOLKES UND DES KULTURELLEN LEBENSNIVEAUS. Gesamtansicht der Ausstellung.

211
FACKEL UND DIE KLEINE OLYMPISCHE SCHALE, IN DER DAS FEUER DER XXII. OLYMPISCHEN SPIELE NACH MINSK GEBRACHT WURDE. Metall. 1980.

212
DENKMEDAILLEN „LENINIANA". VON DEN WERKTÄTIGEN MOSKAUS ZUM 900. JAHRESTAG MINSKS. Metall. 1967.

213
KAMPF FÜR FRIEDEN UND FREUNDSCHAFT ZWISCHEN DEN VÖLKERN. Teilansicht der Ausstellung.

214
WISSENSCHAFTLICH-TECHNISCHER FORTSCHRITT IN DER INDUSTRIE. Teilansicht der Ausstellung.

215
AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER BSSR ALS EINES DER FÜHRENDEN FORSCHUNGSZENTREN DER SOWJETUNION. Teilansicht der Ausstellung.

216
AUSRÜSTUNG DES KOSMONAUTEN P. KLIMUK, ZWEIFACHEN HELDEN DER SOWJETUNION.

217
WACHSTUM DER FÜHRENDEN ROLLE DER KPDSU. Gesamtansicht der Ausstellung.

1
EDAD DEL HIERRO EN EL TERRITORIO DE BIELORRUSIA. Siglos VII a. J. C.-IV d. J. C. Fragmento de exposición.

2
TIERRAS OCCIDENTALES DE RUSIA EN EL TERRITORIO DEL ESTADO RUSO ANTIGUO. Siglo IX-comienzos del XII. Fragmento de exposición.

3
BASE DE VIVIENDA DEL HOMBRE PREHISTÓRICO. Fragmento. Hueso de mamut. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Yudinovo, distrito de Pogarsk, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

4
HACHA. Piedra. III. milenio a. J. C. Región de Gómel.

5
AZADAS. Piedra, cuerno. Fines del III-primera mitad del II milenio a. J. C. Culturas bielorrusa del norte y del Dnieper central. Distrito de Glubokoe, Región de Vítebsk; Gorochichi, distrito de Kalinkovichi, Región de Gómel. Colonia de Krivino, cultura bielorrusa del norte. Golovsk, distrito de Sienno, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

6
COLMILLO, MANDÍBULA INFERIOR Y DIENTES DE MAMUT. Hueso. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Elisieevichi, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

7
HACHAS. Pedernal. Primera mitad del II milenio a. J. C. Cultura de cerámica acordonada. Distritos de Pújovichi y Stary Dorogui, Región de Minsk; Veliatichi, distrito de Pinsk, Región de Brest.

8
PUNTA DE LANZA. Pedernal. Primera mitad del II milenio a. J. C. Cultura de cerámica acordonada. Región de Brest.

9
HARPONES Y ANZUELO. Hueso. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

10
HACHAS. Pedernal. Primera mitad del II milenio a. J. C. Cultura de cerámica acordonada. Distrito de Vetka, Región de Gómel; Veliatichi, distrito de Pinsk, Región de Brest.

11
PUNTAS DE FLECHAS. Pedernal. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

12
PUNTAS DE FLECHAS. Hueso. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

13
PENDIENTES. Ámbar. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de Krivino de la cultura bielorrusa del norte. Golovsk, distrito de Sienno, Región de Vítebsk. Excavaciones de E. Kraskovskaya.

14
PENDIENTES. Hueso. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Yudinovo, distrito de Pogarsk, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

15
OBJETOS ORNAMENTADOS. Hueso. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Yudinovo, distrito de Pogarsk, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

16
ALFILERES. Hueso. VIII-VII a. J. C. Ruinas de ciudad de cultura del Dnieper-Dviná. Zamoshie, distrito de Pólotsk, Región de Vítebsk. Excavaciones de V. Shadyro.

17
CABEZA DE PÁJARO. Hueso. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Yudinovo, distrito de Pogarsk, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

18
COLLAR. Conchas marinas. XVIII-XVI milenios a. J. C. Colonia de la época paleolítica superior. Yudinovo, distrito de Pogarsk, Región de Briansk. Excavaciones de V. Budko.

19
CABEZA DE PÁJARO. Hueso. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

20
FIGURA DE HOMBRE. Madera. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

21
CULEBRA. Hueso. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

22
FIGURA DE ALCE. Hueso. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

23
POTE. Arcilla. Mediados del II milenio a. J. C. Cementerio Strelitsa de cultura del Dnieper central. Rudnia-Shliagina, distrito de Vetka, Región de Gómel. Excavaciones de E. Kraskovskaya.

24
VASIJA. Arcilla. Mediados del II milenio a. J. C. Sepultura de kurgán de cultura del Dnieper central. Jodosovichi, distrito de Rogachiov, Región de Gómel. Excavaciones de I. Artemenko.

25
POTE. Arcilla. Fines del III-comienzos del II milenio a. J. C. Colonia de la cultura bielorrusa del norte. Osovets 2°, distrito de Beshenkovichi, Región de Vítebsk. Excavaciones de M. Cherniavsky.

26
VAJILLA. Arcilla. Mediados del II milenio a. J. C. Cementerio Strelitsa de cultura del Dnieper central. Rudnia-Shliagina, distrito de Vetka, Región de Gómel. Excavaciones de E. Kraskovskaya.

27
VASIJA. Arcilla. Siglos IV-II a. J. C. Sepultura de cultura pomoriana. Trostianitsa, distrito de Kamenets, Región de Brest. Excavaciones de V. Korotkevich.

28
VASIJA. Arcilla. Siglos II-I a. J. C. Sepultura de cultura zarubintsina. Semuradtsy, distrito de Zhitkovichi, Región de Gómel. Excavaciones de L. Pobol.

29
POTES Y ESCUDILLAS. Arcilla. Siglos II-I a. J. C. Sepultura de cultura zarubintsina. Semuradtsy, distrito de Zhitkovichi, Región de Gómel. Excavaciones de L. Pobol.

30
VAJILLA. Arcilla. Siglos IV-II a. J. C. Sepultura de cultura pomoriana. Trostianitsa, distrito de Kamenets, Región de Brest. Excavaciones de V. Korotkevich.

31
COLONIA FORTIFICADA DE LAS TRIBUS DE LA ÉPOCA DE LA CULTURA DE CERÁMICA RAYADA. Siglos III-IV. Malyshki, distrito de Vileika, Región de Minsk. Maqueta de A. Mitrofanov y F. Anisovich.

32
POTES Y ESCUDILLA. Arcilla. I siglo a. J. C.-I d. J. C. Sepultura de cultura zarubintsina. Chaplin, distrito de Loiev, Región de Gómel. Excavaciones de L. Pobol.

33
BRAZALETES, ARGOLLAS Y FÍBULAS. Bronce. Siglos II-I a. J. C. Sepultura de la cultura zarubintsina. Chaplin, distrito de Loiev, Región de Gómel. Excavaciones de L. Pobol.

34
FÍBULA. Bronce, esmalte. Siglos III-IV. Ruinas de ciudad de la cultura de cerámica rayada. Malyshki, distrito de Vileika, Región de Minsk. Excavaciones de A. Mitrofanov.

35
APLIQUE DE ESCUDO. Bronce. Hacia comienzos de nuestra era. Ruinas de ciudad de la cultura de cerámica rayada. Labenschina, Región de Minsk. Excavaciones de A. Mitrofanov.

36
BROCHE DE CINTURÓN CON FIGURA DE CABALLO Y MAZA. Bronce. Fines del siglo X-primera mitad del XI. Sepultura de kurgán de kriviches y dregoviches. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de Y. Zaits.

37
PENDIENTE EN LUNA. Bronce, esmalte. Siglos III-IV. Sepultura de Abidi de la cultura zarubintsina. Adamenka, distrito de Byjov, Región de Moguiliov. Excavaciones de L. Pobol.

38
ARGOLLA DE SIEN. Bronce. Siglos V-IV a. J. C. Ruinas de ciudad de la cultura del Dnieper-Dviná. Boroniki, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

39
PENDIENTE. Bronce. Siglos VI-VIII. Ruinas de cultura del Dnieper-Dviná, tipo superior de la zona de Bantserovschina. Yiazno, distrito de Miory, Región de Vítebsk. Excavaciones de A. Mitrofanov.

40
BRAZALETE. Vidrio. Fines del siglo XII-comienzos del XIII. Ruinas de Zamok. Lukoml, distrito de Chashniki, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

41
MONEDAS, OBJETOS DIVERSOS. Plata, vidrio. Primera mitad del siglo XI. Gorovliane, distrito de Glubokoe, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

42
COLLARES. Plata. Siglos XI-XII. Bielorrusia del Norte. Excavaciones de I. Serbov. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

43
ABALORIO. Oro. Siglos XII-XIII. Ruinas de Zamok. Lukoml, distrito de Chashniki, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

44
ARO. Fragmento. Plata. Mediados del siglo XI. Degtiany, distrito de Kopyl, Región de Minsk.

45
BRAZALETE CON LA FIGURA DE CABEZAS DE DRAGÓN. Oro. Siglo XII. Ruinas del Castillo de Minsk. Excavaciones de V. Tarasenko.

46
JOYAS. Plata. Mediados del siglo XI. Degtiany, distrito de Kopyl, Región de Minsk.

47
ADORNO DE MUJER. Bronce. Siglo XII. Zamkovaya Gorá. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

48
CABALLITO-AMULETO. Bronce. Siglo XII. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

49
ÍDOLO. Piedra arenisca. S.X. Hallado en la orilla del río Serebrianka cerca de Shklov, Región de Moguiliov.

50
CABEZA DE CABALLO. Hueso. Siglos IX-X. Sepultura de kurgán de los polochanos. Rudnia, distrito de Polotsk, Región de Vítebsk. Excavaciones de A. Mitrofanov.

51
CABEZA DE ALCE. Arcilla, barniz. Siglos XII-XIII. Zamkovaya Gorá. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

52
PEINE. Boj. S. XIII. Ruinas del Castillo de Minsk. Excavaciones de E. Zagorulsky.

53
ABALORIO. Vidrio dorado. S. XI-XII. Sepultura de kurgán de los habitantes del antiguo Novogrudok. Bretianka, distrito de Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

54
ABALORIO. Vidrio, cristal, cornalina. S. XI-XII. Sepultura de kurgán de los habitantes del antiguo Novogrudok. Bretianka, distrito de Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

55
COLLAR. Vidrio, cobre. S. XI-XII. Sepultura de kurgán de los radimiches. Tijinichi, distrito de Rogachiov, Región de Gómel. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

56
ABALORIO. Vidrio. S. XI. Sepultura de kurgán de los kriviches y dregoviches. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de E. Zagorulsky.

57, 58
LIMPIAOREJAS CON FIGURA DE MÚSICO. Cuerno. Primera mitad del siglo XII. Maly Zamok. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

59
LIMPIAOREJAS CON FIGURA DE PERRO. Bronce. S. XII. Maly Zamok. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

60
DAMA DE AJEDREZ. Hueso. S. XII. Ruinas de Zamok. Lukoml, distrito de Chashniki, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

61, 63
CANUTO. Cuerno. S. XII. Maly Zamok. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

62
APLIQUE. Hueso. S. XII. Ruinas de Zamok. Lukoml, distrito de Chashniki, Región de Vítebsk. Excavaciones de G. Shtijov.

64
ÁNFORA. Arcilla. S. XII. Maly Zamok. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

65
ÁNFORA. Fragmento con inscripción dibujada. Arcilla. S. XII. Maly Zamok. Novogrudok, Región de Grodno. Excavaciones de F. Gurevich.

66
DUCADO DEL ARCHIDUQUE KARL DE CARINTIA. Oro. 1576. Casa de Moneda de Klagenfurt. Ruinas de Val. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de Y. Zaits.

67
MOLDE PARA EL VACIADO DE ICONOS CON LA IMAGEN DEL ARCÁNGEL MIJAIL. Cobre. S. XV. Ruinas. Kopys, distrito de Orsha, Región de Vítebsk. Excavaciones de O. Lievko.

68
VAJILLA. Bronce. S. XIII. Ruinas del Castillo de Minsk. Excavaciones de V. Tarasenko.

69
EL NACIMIENTO DE CRISTO. HOJA DE ICONO PLEGABLE. Bronce. S. XIII-XV. Vítebsk.

70
RELICARIO-"CASITA". Madera, hierro tallado. S. XVIII. Veliki Ustiug, Región de Vologdá.

71
CAMPANA. Bronce. 1679. De iglesia. Dolguinovo, distrito de Vileika, Región de Minsk.

72
MONEDAS. Plata. S. XVII. Goroshki, Región de Minsk.

73
CINCELADURA. Metal. 1640. Del monasterio de San Basilio. Chereia, distrito de Chashniki, Región de Vítebsk.

74
VAJILLA. Metal. S. XVII-XVIII. Zamoshie, distrito de Slutsk, Región de Minsk.

75
EPITAFIO. Monumento de la escritura bielorrusa antigua. Estaño. 1652. Bielorrusia del Nordeste. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

76
COPAS. Estaño. Fines del siglo XVIII. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

77
CÁLIZ. Plata dorada. S. XVI. De la iglesia de Borís y Glieb. Novogrudok, Región de Grodno.

78
CÁLIZ. Metal dorado. 1770. De la iglesia de San Jorge. David-Gorodok, distrito de Stolin, Región de Brest.

79
AZULEJO. Fragmento. Arcilla, barniz. Fines del siglo XVI. Ruinas de ciudad. Moguilno, distrito de Uzdá, Región de Minsk.

80
AZULEJO. Arcilla. Fines del siglo XVI. Ruinas de Val. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de Y. Zaits.

81
AZULEJO. Fragmento. Arcilla, barniz. Fines del siglo XVI-primera mitad del XVII. Ruinas de Val. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de V. Guilep.

82
AZULEJO. Arcilla. Fines del siglo XVI. Castillo de Lida, Región de Grodno. Excavaciones de O. Trusov.

83
AZULEJOS. Arcilla, barniz. Primera mitad del siglo XVII. Castillo de Lida, Región de Grodno. Excavaciones de O. Trusov.

84
AZULEJO CON EL ESCUDO DE ARMAS FAMILIAR. Arcilla, barniz. Segunda mitad del s. XVII. Ruinas de Val. Zaslavl, Región de Minsk. Excavaciones de Y. Zaits.

85
AZULEJO. Arcilla, barniz. Fines del s. XVI-primera mitad del s. XVII. Castillo de Mir, Región de Grodno. Excavaciones de O. Trusov.

86
ASUNCIÓN. Madera, témpera. 1730-1739. Escuela bielorrusa. De la iglesia de San Elías. Beshenkovichi, Región de Vítebsk.

87
LA SANTA CENA. Fragmento. Madera, témpera. S. XVII. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

88
CRISTO ANTE PILATOS. Madera, témpera. S. XVIII. Kviatkovtsy, distrito de Ivie, Región de Grodno.

89, 90
PUERTAS DEL CIELO. Madera, témpera. Comienzos del s. XVIII. De la iglesia de San Jorge. David-Gorodok, distrito de Stolin, Región de Brest.

91, 92, 95
CINTURÓN. Fragmento. Seda, hilo dorado. Segunda mitad del s. XVIII. Manufactura de cinturones de seda. Slutsk, Región de Minsk.

93, 94
CINTURÓN. Detalle. Seda, hilo dorado. Segunda mitad del s. XVIII. Manufactura de cinturones de seda. Slutsk, Región de Minsk.

96
ORNATO CON BLASONES FAMILIARES. Seda, hilo de plata. Fines del s. XVIII. Del templo polaco de San José. Rubezhevichi, distrito de Stolbtsy, Región de Minsk.

97
BOTELLÓN Y COPAS. Cristal, vidrio. Primera mitad del s. XIX. Manufacturas de vidrio. Urechie, distrito de Liuban, Región de Minsk. Naliboki, distrito de Stolbtsy, Región de Minsk.

98
FRASCO Y COPA. Vidrio. S. XIX. Manufacturasde vidrio. Urechie, distrito de Liuban, Región de Minsk.

99
ESCRITURA PRINCIPESCA DE DONACIÓN. Pergamino, tinta gálica, hilo de lino, cera. 1568. Jóiniki, Región de Gómel.

100
ESCRITURA REAL DE OTORGAMIENTO AL BOYARDO DE DAVID-GORODOK DEL DERECHO A CAZAR CASTORES. Pergamino, tinta gálica, hilo de seda, cera. 1524. Cracovia.

101
EVANGELIO. San Mateo, el evangelista. Grabado. 1600. Imprenta de Mamonich. Vilna.

102
LIBRO DE ORACIONES DE MARZO Y ABRIL. Papel, tinta gálica. 1521. Turov, distrito de Zhitkovichi, Región de Gómel.

103
LIBRO DE CANTOS LITÚRGICOS. Papel, bermellón, tinta gálica. 1651. Monasterio de Kutein. Orsha, Región de Vítebsk.

104
LIBRO DE CANTOS LITÚRGICOS. PORTADA. Acuarela, tinta gálica. 1651. Monasterio de Kutein. Orsha, Región de Vítebsk.

105
P. BERYNDA. DICCIONARIO ESLAVO-RUSO. 1653. Imprenta del monasterio de Kutein. Orsha, Región de Vítebsk.

106
INCUNABLES TIPOGRÁFICOS. Fines del s. XVI y s. XVII. NUEVO TESTAMENTO CON EL SALTERIO. 1580. Imprenta de I. Fiodorov. Ostrog.

107
BIELORRUSIA EN LA ÉPOCA DEL FEUDALISMO. Fragmento de exposición.

108
F. SKORINA, PRIMER IMPRESOR BIELORRUSO, ILUSTRADOR Y HOMBRE DE CULTURA DE LA ÉPOCA DEL RENACIMIENTO (1490-1551). Aluminio. 1946-1962. Escultor A. Gliebov.

109
GUERRA DEL NORTE. 1700-1721. Fragmento de exposición.

110
PISTOLA Y ESCOPETA. Metal, madera, hueso. S. XVII. Alemania.

111
ESCOPETA Y PISTOLA. Metal, madera. Comienzos del s. XIX. Rusia.

112
PISTOLAS DE DUELO. Metal, madera. Comienzos del s. XIX. Inglaterra.

113
SABLE Y PUÑALES. Plata, cuero. S. XIX. Cáucaso.

114
CASCO DE SUBOFICIAL DE CABALLERÍA. Metal, cuero, crin de caballo. Comienzos del s. XIX. Rusia.

115
CORAZA. Metal, cuero. Comienzos del s. XIX. Rusia.

116
BATALLA DEL BEREZINÁ EN 1812. Biscuit. Segundo cuarto del s. XIX. Artista F. Tolstoy.

117
COMBATE CERCA DE KRASNOE EN 1812. Bronce. 1819. Artista F. Tolstoy.

118
RUBLO CON LA EFIGIE DE PEDRO I. Plata. 1725. Casa de Moneda de San Petersburgo.

119
RUBLO DE SESTRORIETSK. Nueva versión. Cobre. Comienzos del s. XIX. CUARTO DE COPEC. Cobre. 1733. Rusia.

120
RELOJ DE SOL. Estaño. 1779. Polonia.

121
MEDALLA DE CONMEMORACIÓN DE LA VICTORIA DE LAS TROPAS RUSAS EN LESNAYA EL 28 DE SEPTIEMBRE DE 1708. REVERSO CON EL PLAN DE LA BATALLA. Cobre. 1720. Artista F. Miller.

122
MEDALLA DE RECUERDO DE LA EDICIÓN DE E. GUTEN-CHAPSKY DEL "CATÁLOGO DE MEDALLAS Y MONEDAS POLACAS". Plata. 1878. Varsovia.

123
MEDALLA DE CONMEMORACIÓN DEL 500° ANIVERSARIO DE LA ARTILLERÍA RUSA. Cobre. 1889. Rusia.

124, 125
ARMARIO. Madera. 1561. Francia.

126
ARMARIO. Madera, bronce. Comienzos del s. XIX. Europa Occidental.

127
VIOLÍN. Madera. 1760. Maestro F. Goliano. Nápoles.

128
RELOJ DE CHIMENEA. Bronce, mármol. S. XVIII. Francia.

129
RELOJ. Bronce dorado. S. XVIII. Francia. Del palacio de Rumiantsev-Paskevich de Gómel.

130
CANDELABRO. Bronce dorado. S. XVIII. Francia. Del palacio de Rumiantsev-Paskevich de Gómel.

131
GUERRILLEROS DE 1812. Lienzo, óleo. Fines del siglo XIX. Pintor G. Pruja.

132
LA FUGA DE NAPOLEÓN DE RUSIA. Lienzo, óleo. Fines del siglo XIX. Pintor G. Pruja.

133
MINSK. VISTA DESDE EL NORTE. Litografía según el dibujo de B. Lovern. 1840.

134
MINSK. PLAZA DE LA CATEDRAL. Litografía según el dibujo de B. Lovern. 1840.

135
FUENTE PARA FRUTAS. Porcelana. Fines del siglo XVIII. Meisen, Alemania.

136
JARRÓN. Porcelana. 1911. Fábrica imperial de porcelana. Rusia.

137
SOPERA. Porcelana. Segunda mitad del siglo XVIII. Meisen, Alemania.

138
LÁMPARA DE MESA. Detalle. Porcelana, metal. S. XIX. Alemania.

139
LÁMPARA DE MESA. Vidrio, metal. Fines del siglo XIX-comienzos del siglo XX. Fábrica de vidrio "Niemen". Berezovka, distrito de Lida, Región de Grodno.

140
JARRÓN, TAZA Y PLATILLO. Porcelana. Fines del siglo XIX. Fábrica de porcelana de M. Kuznetsov. Rusia.

141
OBJETOS PERSONALES DEL POETA BIELORRUSO F. BOGUSHEVICH (1840-1900).

142
OBJETOS PERSONALES DE LOS HOMBRES DE LA CULTURA BIELORRUSA A. BOGDANOVICH (1862-1940) y M. BOGDANOVICH (1891-1917).

143
AZUCARERA, GARRAFA PARA LICOR Y MANTEQUILLERA. Vidrio, metal. Comienzos del s. XX. Fábrica de vidrio "Borísov". Borísov, Región de Minsk.

144
VAJILLA CASERA DE GENTE PUDIENTE DE BIELORRUSIA ANTES DE LA REVOLUCIÓN. Plata. Segunda mitad del siglo XIX. Francia, Rusia.

145
SAMOVAR DEL ETNÓGRAFO Y FOLKLORISTA BIELORRUSO A. BOGDANOVICH (1862-1940).

146
VAJILLA CASERA DE LOS CIUDADANOS. Cobre. Fines del s. XVIII-comienzos del s. XIX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorusso.

147, 148
INTERIOR DE VIVIENDA CAMPESINA BIELORRUSA. Fines del s. XIX-comienzos del s. XX. Fragmento de exposición.

149, 150
VESTIDO TRADICIONAL DE MUJER. Lana, lino, algodón, vidrio. Comienzos del s. XX. Distrito de Kalinkovichi, Región de Gómel.

151
CAMISÓN DE MUJER. Detalle. Lino, algodón. Comienzos

del s. XX. Malye Niemki, distrito de Vetka, Región de Gómel.

152
FALDA. Lana. Comienzos del s. XX. Región de Brest.

153
LIRA. Madera, cuerdas de tendones, metal. 1809. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

154
CARAMILLO. Madera, cuero, metal. Comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

155
CUERNO Y SILBATO. Madera, corteza de abedul. Fines del s. XIX-comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

156
CAZO. Madera. Comienzos del s. XX. Slonim, Región de Grodno.

157
CACILLO. Detalle. Madera. Comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

158
CACILLOS. Madera. Comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

159
CAJAS CILÍNDRICAS. Corteza de abedul, madera, cuero adobado. Comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

160
TABAQUERAS. Corteza de abedul, madera, cuero adobado. Comienzos del s. XX. Región de Brest.

161
CAJAS Y TABAQUERA. Mimbre, corteza de abedul. Fines del s. XIX-comienzos del s. XX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

162
POLVORERA. Madera. Segunda mitad del s. XIX. Bielorrusia. De los fondos de preguerra del Museo Estatal Bielorruso.

163
EJEMPLARES DE PERIÓDICOS BOLCHEVIQUES DIFUNDIDOS EN EL TERRITORIO DE BIELORRUSIA, "ISKRA" ("LA CHISPA") (1900, N° 1; N° 5, PRIMERAS PÁGINAS) Y "NÓVAYA ZHIZN" ("NUEVA VIDA") (1905, N° 1, SUPLEMENTO, PRIMERA PÁGINA)

164
REVISTAS LITERARIO-SATÍRICAS DEL PERÍODO DE LA REVOLUCIÓN DE 1905-1907 EN RUSIA.

165
ACTIVIDAD DE LAS ORGANIZACIONES BOLCHEVIQUES EN EL TERRITORIO DE BIELORRUSIA EN EL PERÍODO DE LA REACCIÓN Y EL NUEVO AUGE REVOLUCIONARIO 1907-1914. Fragmento de exposición.

166
AÑO 1916. SUBLEVACIÓN DE LOS SOLDADOS EN GÓMEL. Lienzo, óleo. 1964. Artista M. Savitsky.

167
VICTORIA DE LA GRAN REVOLUCIÓN SOCIALISTA DE OCTUBRE. Fragmento de exposición.

168
PRIMEROS DOCUMENTOS DEL PODER SOVIÉTICO: DECRETO DE LA PAZ, DECRETO DE LA TIERRA, ORDEN N° 1 DEL COMITÉ EJECUTIVO DEL SOVIET DE DIPUTADOS OBREROS Y SOLDADOS DE MINSK SOBRE EL TRASPASO DEL PODER A MANOS DEL SOVIET. 1917.

169
MANIFIESTO DEL GOBIERNO PROVISIONAL DE OBREROS Y CAMPESINOS DE BIELORRUSIA CON LA PROCLAMACIÓN DE LA RSS DE BIELORRUSIA Y LA CONSTITUCIÓN (LEY FUNDAMENTAL) DE LA REPÚBLICA SOCIALISTA SOVIÉTICA DE BIELORRUSIA. 1919.

170
PREPARACIÓN Y VICTORIA DE LA GRAN REVOLUCIÓN SOCIALISTA DE OCTUBRE EN BIELORRUSIA. Vista general de la exposición.

171
GABINETE DEL PRESIDENTE DEL COMITÉ REVOLUCIONARIO. 1918-1920. Maqueta.

172
V. I. LENIN (1870-1924) —ORGANIZADOR DEL PARTIDO COMUNISTA DE LA UNIÓN SOVIÉTICA Y FUNDADOR DEL ESTADO SOCIALISTA SOVIÉTICO. TARJETA. 1918. Artista V. Emirov.

173
MEDALLAS DE CONMEMORACIÓN DE LA VICTORIA Y PRIMER ANIVERSARIO DE LA GRAN REVOLUCIÓN SOCIALISTA DE OCTUBRE. Bronce. 1917-1918.

174
INSIGNIA "HÉROE DEL MOVIMIENTO REVOLUCIONARIO DE 1917-1918". Metal, esmalte.

175
MEDALLA DE CONMEMORACIÓN DE LA VICTORIA DE LA GRAN REVOLUCIÓN SOCIALISTA DE OCTUBRE. Bronce. 1917.

176
LUCHA DEL PUEBLO BIELORRUSO CONTRA LA INTERVENCIÓN MILITAR EXTRANJERA. 1918-1920. Fragmento de exposición.

177
CREACIÓN DEL EJÉRCITO ROJO. 1918. Fragmento de exposición.

178
BANDERA DE LA 27ª DIVISIÓN DE INFANTERÍA DEL EJÉRCITO ROJO, QUE LIBERARA EN 1920 A BIELORRUSIA Y LA CIUDAD DE MINSK DE LOS INVASORES EXTRANJEROS. Terciopelo, seda.

179
BIELORRUSIA EN LOS AÑOS DE LA INTERVENCIÓN MILITAR EXTRANJERA Y LA GUERRA CIVIL. 1918-1920. Fragmento de exposición.

180
INSTRUMENTOS DE AGRIMENSORES EN LOS PRIMEROS AÑOS DE PODER SOVIÉTICO EN BIELORRUSIA. 1920-1929.

181
LA RSS DE BIELORRUSIA EN EL PERÍODO DE LA COLECTIVIZACIÓN DE LA AGRICULTURA. 1929-1937. Fragmento de exposición.

182
EN LA UNIDAD FRATERNA LABORAL DE CAMPESINOS Y OBREROS. CARTEL. 1921. Editorial Estatal Bielorrusa. Minsk.

183
DOCUMENTOS DEL PARTIDO Y ESTATALES SOBRE LA COLECTIVIZACIÓN DE LA AGRICULTURA. 1920-1937.

184
LA RSS DE BIELORRUSIA EN EL PERÍODO DE LA COLECTIVIZACIÓN DE LA AGRICULTURA. 1929-1937. Fragmento de exposición.

185
TÍTULO DE "HÉROE DEL TRABAJO" DE A. KRIVOSHEIEV, OBRERO DE LA FÁBRICA DE PAPEL DE DOBRUSH. 1921.

186
ORDEN DE LA BANDERA ROJA DEL TRABAJO DE LA RSSB. Plata, esmalte. 1920.

187
INSIGNIA "HÉROE DEL TRABAJO EN EL PRIMER QUINQUENIO DE LA RSSB" DE LOS OBREROS EJEMPLARES EN LA FÁBRICA DE BOBRUISK M. JALTURIN. Metal. 1933.

188
DISTINTIVO DE ORO DEL VENCEDOR EN EL CONCURSO DEL FERROCARRIL OCCIDENTAL "POR EL MEJOR SERVICIO EN LA LOCOMOTORA". 1928.

189
RELOJ DE ORO DEL DIRIGENTE PARTIDISTA Y ESTATAL, PRESIDENTE DEL SOVIET DE COMISARIOS DEL PUEBLO DE LA RSSB N. GOLODED (1894-1937).

190
EDICIONES DE ANTES Y LAS PRIMERAS DESPUÉS DE LA REVOLUCIÓN DE LAS OBRAS DE LOS CLÁSICOS BIELORRUSOS, LOS POETAS Y. KUPALA Y Y. KOLAS.

191
EDICIONES PERIÓDICAS DE LA RSS DE BIELORRUSIA. 1920-1939.

192
ORGANIZACIÓN DE LA LUCHA CLANDESTINA Y GUERRILLERA CONTRA LOS OCUPANTES FASCISTAS ALEMANES DURANTE LA GRAN GUERRA PATRIA. 1941-1945. Fragmento de exposición.

193
BIELORRUSIA EN LOS AÑOS DE LA GRAN GUERRA PATRIA. 1941-1944. Fragmento de exposición.

194
PRENSA CLANDESTINA Y GUERRILLERA DE BIELORRUSIA DURANTE LA GRAN GUERRA PATRIA. 1941-1944. Fragmento de exposición.

195
PERÍÓDICOS CLANDESTINOS Y GUERRILLEROS DE BIELORRUSIA EN LOS AÑOS DE LA GRAN GUERRA PATRIA. 1941-1944.

196
RESTABLECIMIENTO Y ULTERIOR DESARROLLO DE LA ECONOMÍA DE LA RSS DE BIELORRUSIA. VICTORIA COMPLETA Y DEFINITIVA DEL SOCIALISMO. 1945-1961. Vista general de la exposición.

197
DOCUMENTOS DE K. ORLOVSKY (1895-1968), HÉROE DE LA UNIÓN SOVIÉTICA, HÉROE DEL TRABAJO SOCIALISTA, PRESIDENTE DEL KOLJÓS "AURORA" DEL DISTRITO DE KÍROV EN LA REGIÓN DE MOGUILIOV, ACTIVO PARTICIPANTE DE LA GUERRA CIVIL Y LA GRAN GUERRA PATRIA.

198
QUÍMICA INDUSTRIAL DE LA REPÚBLICA. UNIDAD DE PRODUCCIÓN "BIELORRÚSPOTASIO" (SOLIGORSK). Fragmento de exposición.

199
QUÍMICA INDUSTRIAL DE LA REPÚBLICA. MUESTRAS DE LA PRODUCCIÓN DE LAS EMPRESAS "FIBROQUÍMICA" V. I. LENIN (MOGUILIOV) y "POLÍMERO" (NOVOPÓLOTSK). Fragmento de exposición.

200
ACTIVIDAD DE LA ORGANIZACIÓN DEL PARTIDO DE LA FÁBRICA DE TRACTORES DE MINSK V. I. LENIN EN EL ACELERAMIENTO DEL PROGRESO CIENTÍFICO-TÉCNICO. Fragmento de exposición.

201
EL PROGRESO CIENTÍFICO-TÉCNICO EN LA INDUSTRIA. Fragmento de exposición.

202
INSIGNIA "POR LA ABNEGACIÓN LABORAL EN EL NOVENO QUINQUENIO" DEL KOLJÓS S. KÍROV DEL DISTRITO DE SHKLOV EN LA REGIÓN DE MOGUILIOV. Metal, vidrio, esmalte. 1975.

203
MODELO DEL PRIMER COJINETE EN LA URSS DE SOLIDEZ ESPECIAL PARA LA PERFORACIÓN DE TURBINA DE POZOS PETROLEROS Y DE GAS. Metal. 1970-1979. Fábrica Estatal de Cojinetes N° 11 de Minsk.

204
DOCUMENTOS Y CONDECORACIONES DE LOS TRABAJADORES VANGUARDIAS DE LA EMPRESA PECUARIA GENÉTICA "KORÉLICHI". REGIÓN DE GRODNO. Fragmento de exposición.

205
FÁBRICA DE TRACTORES DE MINSK. Fragmento de exposición.

206
MÁQUINA RECOLECTORA DE FORRAJE KCK-100. Fábrica de Máquinas Agrícolas de Gómel. Modelo.

207
JARRONES. Cristal. 1976. Fábrica F. Dzerzhinsky. Borísov, Región de Minsk.

208
ALFOMBRA. Lana, algodón, fibra sintética. 1970-1979. Combinado de Alfombras de Vítebsk.

209
ARTE POPULAR MODERNO DE BIELORRUSIA. Fragmento de exposición.

210
CRECIMIENTO DEL BIENESTAR POPULAR Y DEL NIVEL CULTURAL DE LOS TRABAJADORES Vista general de la exposición.

211
ANTORCHA Y PEBETERO MENOR OLÍMPICO, EN EL CUAL SE TRAJO EL FUEGO PARA LOS XXII JUEGOS OLÍMPICOS EN MINSK. Metal. 1980.

212
MEDALLAS CONMEMORATIVAS. Regalo de los trabajadores de Moscú en homenaje a los 900 años de Minsk. Metal. 1967.

213
LUCHA POR LA PAZ Y LA AMISTAD ENTRE LOS PUEBLOS. Fragmento de exposición.

214
PROGRESO CIENTÍFICO-TÉCNICO EN LA INDUSTRIA. Fragmento de exposición.

215
ACADEMIA DE CIENCIAS DE LA RSS DE BIELORRUSIA, UNO DE LOS PRINCIPALES CENTROS CIENTÍFICOS DE LA UNIÓN SOVIÉTICA. Fragmento de exposición.

216
EQUIPO CÓSMICO DEL PILOTO-COSMONAUTA DE LA URSS P. KLÍMUK, DOS VECES DISTINGUIDO CON EL TÍTULO DE HÉROE DE LA UNIÓN SOVIÉTICA.

217
CRECIMIENTO DEL PAPEL DIRIGENTE DEL PCUS Vista general de la exposición.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МУЗЕЙ
БССР

Авторы текста и составители
Иван Павлович Загришев,
Сергей Алексеевич Милюченков

Минск, издательство «Беларусь»

На белорусском, русском, английском, французском, немецком и испанском языках

На супервокладцы:

Старадрукаваныя кнігі. Канец XVI—XVII ст.

Беларусь у гады іншаземнай ваеннай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. 1918—1920. Фрагмент экспазіцыі.

Касмічная амуніцыя двойчы Героя Савецкага Саюза, лётчыка-касманаўта СССР П. І. Клімука.

Загадчык рэдакцыі Г. М. Галубовіч
Рэдактар В. В. Ткачук
Рэдактары замежных тэкстаў Л. Л. Сеннікаў, В. А. Агрызка, А. І. Павачка
Малодшы рэдактар В. Ю. Манцветава
Мастацкі рэдактар Г. М. Галубовіч
Тэхнічны рэдактар Л. Л. Масцерава
Карэктары Ю. Ц. Карповіч, Г. Б. Красоўская

ІБ № 2001

Здадзена ў набор 04.06.85. Падп. да друку 24.02.86. АТ 00523. Фармат $60 \times 84^{1}/_{8}$. Папера мелаваная. Гарнітура часопісная рубленая. Гіль-Гратэск. Афсетны друк. Ум. друк. арк. 21,39. Ум. фарб.-адб. 69,98. Ул.-выд. арк. 17,82. Тыраж 20 000 экз. Зак. 5732. Цана 8 р. 40 к.

Типография «Кошута» Будапешт